

**UCHWAŁA NR XIV/153/2016
RADY MIEJSKIEJ W KAŃCZUDZE**

z dnia 13 kwietnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz 446) - **Rada Miejska w Kańczudze uchwala co następuje :**

§ 1.

Przyjmuje się **Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022** stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kańczuga

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kańczudze

mgr Dariusz Dudek

Załącznik do Uchwały Nr XIV/153/2016
Rady Miejskiej w Kańczudze
z dnia 13 kwietnia 2016 r.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

Kańczuga 2016

Spis treści

I. WSTĘP	5
1. PRZESŁANKI OPRACOWANIA ORAZ ZNACZENIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	5
2. CELE STRATEGII	6
3. POWIĄZANIE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
4. HORYZONT CZASOWY STRATEGII	8
5. OPIS METODOLOGII I ZAKRES BADANIA	8
II. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU SPOŁECZNO -GOSPODARCZEGO GMINY KAŃCZUGA	10
1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE	10
1.1 KRÓTKA HISTORIA	10
1.2 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I RELACJE ZEWNĘTRZNE	11
1.3 WIELKOŚĆ I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	14
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZASOBY NATURALNE	17
2.1 RZEŻBA TERENU	17
2.2 KLIMAT	17
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	17
2.4 ŚWIAT ROŚLINNY I ZWIERZĘCY	20
2.5 BOGACTWA NATURALNE	22
2.6 TERENY I OBIEKTY PRAWEM CHRONIONE	22
2.7 ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA	25
3. SPOŁECZEŃSTWO	35
3.1 TRENDY DEMOGRAFICZNE	35
3.2 POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	51
3.3 ZATRUDNIENIE I RYNEK PRACY	53
3.4 POZIOM BEZROBOCIA	57
4. GOSPODARKA	67
4.1 PODMIOTY GOSPODARCZE	67
4.2 ROLNICTWO I LEŚNICTWO	77
4.3 ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA OBSZARU	82
4.4 ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA OBSZARU	88
4.5 ŚRODOWISKO OTOCZENIA BIZNESU	91
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	93
5.1 UKŁAD DROGOWY	93
5.2 GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	99

5.3 GOSPODARKA ODPADAMI	102
5.4 GAZYFIKACJA.....	104
5.5 ELEKTRYFIKACJA.....	107
5.6 BUDOWNICTWO	110
5.7 CIEPŁOWNICTWO.....	111
6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	112
6.1 OŚWIATA I WYCHOWANIE	112
6.2 SŁUŻBA ZDROWIA.....	117
6.3 OPIEKA SPOŁECZNA.....	118
6.4 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	122
6.5 SPORT	124
6.6 INFRASTRUKTURA KULTURALNA	126
6.7 ORGANIZACJE SPOŁECZNE.....	130
7. DOCHODY I WYDATKI MIASTA I GMINY KAŃCZUGA.....	132
III. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY	138
IV. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA - ANALIZA SWOT	140
V. PLANY REWITALIZACYJNE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	145
VI. OGÓLNE ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	147
1. MISJA GMINY KAŃCZUGA	147
2. WIZJA GMINY KAŃCZUGA	147
3. PLAN STRATEGICZNY DLA GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016-2022	148
4. POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA Z NADRZĘDNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	156
VII. MOŻLIWOŚCI ZEWNĘTRZNEGO FINASOWANIA WYZNACZONYCH CELÓW STRATEGICZNYCH	167
VIII. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ.....	175
IX. MONITORING REALIZACJI STRATEGII.....	177
X. PODSUMOWANIE	179
XI. WYKAZ.....	180
1. TABEL.....	180
2. MAP.....	182
3. WYKRESÓW.....	182
4. RYSUNKÓW.....	184
5. ZDJĘĆ.....	184

I.WSTĘP

1. PRZESŁANKI OPRACOWANIA ORAZ ZNACZENIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu Miasta i Gminy, określającym obszary, cele i kierunki rozwoju, w przestrzeni prowadzonej przez władze Miasta i Gminy. Uwzględniając obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce oraz wyzwania, przed jakimi stoi Miasto i Gmina Kańczuga, Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty. Strategia Rozwoju powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę kompleksowego rozwoju Miasta i Gminy. Do udziału w jej opracowaniu zaproszono przedstawicieli władz, radnych, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, mieszkańców, przedstawicieli szkół, przedsiębiorstw, rolników oraz reprezentantów lokalnych organizacji pozarządowych.

W warunkach gospodarki rynkowej możliwości rozwoju gospodarczego i społecznego poszczególnych obszarów są zróżnicowane. Uzależnione są one od wewnętrznych i zewnętrznych ograniczeń oraz szans swojego rozwoju. Szanse te zwiększają się, jeżeli podmioty lokalne prowadzą aktywną politykę rozwoju i wprowadzają do działania elementy strategicznego planowania. Planowanie strategiczne, które zmierza do ustalenia podstawowych kierunków rozwoju lokalnego, ma za zadanie dostarczyć władzom lokalnym podstaw racjonalnego działania. Jest też formą działania w nurcie szybko zachodzących przeobrażeń a jego istotną cechą jest zmienność w czasie, uwzględniająca długi, jak i krótki horyzont rozwiązywania uprzednio zdefiniowanych problemów rozwoju.

Strategia rozwoju w powiązaniu z budżetem Miasta i Gminy oraz studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego staje się ważnym instrumentem działania władz samorządowych. Jako dokument kierunkowy strategia pełni funkcję drogowskazu w realizacji przedsięwzięć podmiotów lokalnych, przy czym wraz z zmieniającymi się warunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi należy ją aktualizować oraz poszerzać i to na każdym poziomie planowania.

W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi w układzie zarówno lokalnym, jak i ponadlokalnym. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju Miasta i Gminy, w tym również w związku z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych. Realizacja wyzwań rozwojowych Miasta i Gminy Kańczuga będzie się wiązać z podejmowaniem współpracy pomiędzy samorządami wszystkich szczebli, instytucjami państwowymi, partnerami społecznymi i prywatnymi. Stąd też Strategia nie obejmuje

wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej. Takie podejście jest zgodne z nowym paradygmatem polityki regionalnej państwa - wieloszczeblowym zarządzaniem Strategią. Inną przesłanką opracowania Strategii jest chęć przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego wchodzących w skład gminy miejscowości, poprzez podejmowanie nowych wyzwań i konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań. Strategia powinna przyczynić się do wzrostu atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego, zaktywizować społeczność lokalną oraz zwiększyć jej poczucie tożsamości z miejscem, które zamieszkują.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga powstała przy zastosowaniu zintegrowanego podejścia do rozwoju i przestrzegania zasady partnerstwa, wspólnym wysiłkiem wszystkich ważnych środowisk lokalnych.

2. CELE STRATEGII

Nadrzędnym celem niniejszej Strategii jest zapewnienie Mieście i Gminie partnerskiej i konkurencyjnej pozycji w powiecie, regionie, Polsce i w Europie przy wykorzystaniu jej mocnych stron oraz szans wynikających z jej geograficznego położenia, potencjału demograficznego, tradycji, walorów środowiskowych, oraz uwarunkowań historycznych i kulturowych.

Strategia jest dokumentem strategicznym, który wyznacza ścieżkę dojścia do wyznaczonych celów oraz wpływa na tempo osiągnięcia rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy. Poprzedzona dogłębną analizą pozwoliła na identyfikację istniejących problemów, a następnie na wybór optymalnej drogi ich rozwiązania.

3. POWIĄZANIE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI

Konieczność tworzenia gminnych dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym nie wynika wprost z przepisów prawa. Znowelizowana w 2013 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tworząca podstawy prawne do przygotowania przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zasad wdrażania programów Unii Europejskiej na lata 2014-2020, wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego wymienia jedynie strategie rozwoju województw oraz strategie ponadregionalne. Tak wskazany katalog jest otwarty, a wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymieniony jest również samorząd gminny.

Ugruntowana praktyka prowadzenia polityki rozwoju na szczeblu gminnym realizowana jest najczęściej w postaci tworzenia gminnych strategii rozwoju. Zasady lokalnej polityki rozwoju powinny jednak uwzględniać wytyczne w zakresie prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach. Poczynając od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej, w szczególności uwzględniając zasady Europejskiej Polityki Spójności, poprzez strategiczne dokumenty krajowe, przygotowywane przede wszystkim przez administrację rządową, a kończąc na wojewódzkiej strategii rozwoju, opracowanej przez samorząd województwa. Aktualny system prowadzenia polityki rozwoju, oparty jest o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą spójnych i powiązanych, są to m.in.

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK);
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR);
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020;
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK).

W tak ujęty system wpisuje się „Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego - Podkarpackie 2020”, stanowiąca podstawę dla konstruowania subregionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych. W procesie lokalnego planowania strategicznego należy uwzględniać spójność i powiązania z systemem nadrzędnych dokumentów strategicznych. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 została przygotowana w wyniku prac prowadzonych przez władze samorządowe Miasta i Gminy oraz ekspertów Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”, przy ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i prywatnymi. Dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szerokiej debaty publicznej, której elementem były w szczególności sesje warsztatowe.

Do opracowania strategii wykorzystano również informacje pochodzące z następujących źródeł:

- Główny Urząd Statystyczny w Rzeszowie;
- Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku;
- Portal funduszy europejskich;
- Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego;
- Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2008-2015;
- Program ochrony środowiska Plan gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 – 2015;
- Strategia rozwoju oświaty Miasta i Gminy Kańczuga 2014-2019;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga;
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2012 – 2016;
- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2015-2030;
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze;
- Strategia Rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022;
- Państwowa Straż Pożarna.

Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

4. HORYZONT CZASOWY STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga przewidziana została na najbliższe 7 lat, to jest w okresie od 2016 do 2022 roku.

5. OPIS METODOLOGII I ZAKRES BADANIA

U podstaw opracowania koncepcji metodologicznej prac nad „Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022” leży założenie, że proces zarządzania rozwojem Miasta i Gminy musi mieć aktywny charakter i być nastawiony na kreowanie jej przyszłości. Podstawą do tego typu działań jest niniejsza „Strategia”, którą charakteryzuje uwzględnienie trzech równoważnych aspektów: kompleksowość podejścia, orientacja na przyszłość i orientacja na wyniki. „Strategia” zakłada, że rozwój Miasta i Gminy Kańczuga powinna przebiegać w sposób harmonijny w następujących dziedzinach: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, przestrzennej, ekologicznej i kulturowej, a więc mieć charakter rozwoju zintegrowanego. Rozwój miasta i gminy jest niezbędnym warunkiem tworzenia możliwie jak najlepszego środowiska życia dla ich mieszkańców, tj. warunków zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku. Równocześnie należy uwzględnić otoczenie zewnętrzne Miasta i Gminy Kańczuga, jej położenie i pozycję względem innych gmin, z którymi spotyka się ona na polu współpracy i rywalizacji.

Proces tworzenia niniejszej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy był złożony i obejmował kilka faz, wśród których wyróżnić można:

- fazę planowania działań polegającą na zapoznaniu się ze wszystkimi aktualnymi dokumentami strategicznymi na poziomie kraju, regionu, powiatu oraz miasta i gminy, w ramach której dokonano analizy korelacji między lokalnymi dokumentami, a dokumentami wyższego szczebla;
- fazę prac przygotowawczych, która obejmowała m.in. czynności związane z diagnozą obecnego stanu gminy oraz wstępną identyfikacją kluczowych problemów, a następnie wyznaczeniem potencjalnych kierunków rozwoju gminy na lata 2016-2022;
- fazę konsultacji społecznych mającej na celu poznanie oraz hierarchizację celów i potrzeb mieszkańców gminy;
- fazę pracy warsztatowej - aktywne planowanie warsztatowe polegające na przeprowadzeniu analizy SWOT oraz wstępnym wyznaczeniu celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań;
- fazę analizy warsztatów strategicznych;
- fazę ostatecznego wyboru celów strategicznych, operacyjnych, kierunków działań oraz ustaleniu listy inwestycji;

- fazę konsultowania i uzgadniania dokumentu strategicznego przed ostatecznym zatwierdzeniem dokumentu przez Radę Miejską;
- fazę zatwierdzenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022.

Przystępując do budowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga, Zespół Ekspertów w oparciu o posiadane dokumenty oraz wyniki konsultacji społecznych starał się w możliwie jak największym stopniu poznać otoczenie oraz zrozumieć zachodzące w nim procesy. Szczególny nacisk położono na poznanie problemów, potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga. Do tego celu posłużyło badanie ankietowe mieszkańców oraz spotkania warsztatowe w siedzibie Miasta i Gminy Kańczuga. W badaniu wzięło udział 165 osób z terenu Miasta i Gminy Kańczuga. Analiza ankiet pozwoliła na określenie mocnych i słabych stron miasta i gminy, jak również wyznaczenie obszarów priorytetowych dla jej rozwoju.

II. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY KAŃCZUGA

1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

1.1 KRÓTKA HISTORIA

Dzieje ziem, na których położone są obecnie Miasto i miejscowości gminy Kańczuga sięgają czasów prehistorycznych. Najstarsze znaleziska z tych terenów pochodzą z początku neolitu, czyli młodszej epoki kamiennej. Ówczesna ludność zamieszkująca te ziemie przybyła w terenu dzisiejszych Węgier. Na granicy miasta archeolodzy znaleźli ślady pradawnego osiedla. Znalezisko to pochodzi z miejscowości Żuklin. Na terenie gminy znaleziono również czekan scytyjski pochodzący sprzed kilku tysięcy lat. Badania archeologiczne dowodzą, że pierwsze osady na tym terenie pochodzą z okresu kultury lużyckiej (ok. 700 r. p. n. e) oraz tzw. kultury przeworskiej (drugi wiek przed narodzeniem Chrystusa).

We wczesnym średniowieczu tereny obecnej ziemi przeworskiej były przyczyną sporów między władcami Polski i Rusi Kijowskiej. Znajdowały się we władaniu Rusi Kijowskiej aż do czasów Kazimierza Wielkiego kiedy to zostały włączone do Polski. Przez ziemie te, przebiegał szlak handlowy z Lwowa do Krakowa, a z północy na południe – „szlak bursztynowy”.

Tradycja podaje, że nazwa miasta wywodzi się od słowa „kańczug”, czyli słowa pochodzenia tureckiego oznaczającego krótki bicz z rzemieniem. Badania prowadzone nad rozwojem przestrzennym miasta wskazują na to, że w okresie ruskim wieś nazywała się Kańczenków lub Kaczenów. Nazwa jej pochodziła od nazwiska właściciela tych ziem. Wieś, o której mowa dała początek miastu. Koloniści śląscy, którzy osiedli się na terenie nowej osady pod wsią, wywiedli nazwę od „kaczki” – nazywając miejscowość Cansensu. Rozwijając się w XV wieku miasto wchłonęło okoliczne wsie i powstał jeden ośrodek miejski. Nazwę swą zawdzięcza połączeniu dwóch nazw – słowiańskiej i niemieckiej. Tak powstała Kanczuganse. Proces polonizacji doprowadził do zaniku końcówki i powstała nazwa Kańczuga.

Miasto w pierwszych zapisach źródłowych figuruje jako miasto prywatne. Miasta tego typu nie posiadały swoich herbów tylko używały pieczęci miejskiej godła herbowego swojego dziedzica. Właściciele miasta zmieniali się, dlatego trudno ustalić pochodzenie herbu. Jednakże najwłaściwszym dla Kańczugi był herb książąt Ostrogskich, ponieważ Anna z Kostków Ostrogska była benefaktorką miasta. Książęta Ostrogscy używali podwójnego herbu: św. Jerzy na koniu przebijający smoka, jako ślad swego pochodzenia z rodu ruskich Rurykowiczów i drugi właściwy rodowi litewsko-ruskim. Przedstawia on rogaciznę (koniec strzały) końcem ku górze, zawieszoną na części srebrnego dzwonu.

W dole znajduje się srebrny półksiężyc z różkami ku górze, w środku sześcioramienna gwiazda. Zdaniem H. Polackówny, herb Ostrogskich jest starym gmerkiem ruskim, który został upodobniony do kształtów heraldyki polskiej. Miasta bowiem otrzymywały nadwerżone godła dziedziców. Owe nadwerżenie polegało na zmianie jakiegoś elementu lub barwy w oryginalnym herbie.

Historia miasta jest nierozdzielnie związana z dziejami rodów, które były jej właścicielami. Pileccy, Odrowążowie, Ostrogscy, Lubomirscy, Sanguszkowie i Kellermanowie to nazwiska, które na zawsze wpisały się w historię tych ziem. Kańczuga powstała jako osada w 1340 roku, a prawa miejskie otrzymała za panowania Władysława Jagiełły. Miało to miejsce między 1340 a 1434 rokiem. Założycielem miasta był według tradycji Otto z Pilczy, herbu Topór. Był on wówczas właścicielem łańcuta i wielu innych dóbr. Król Polski w 1417 roku podjął za żonę córkę Ottona z Pilczy – Elżbietę, wdowę po Wincentym z Granowa herbu Leliwa. Synowie Elżbiety przyjęli nazwisko Pileccy i stali się dziedzicami Kańczugi aż do połowy XVI wieku. Kolejnym właścicielem tych ziem został wojewoda podolski Stanisław Odrowąż, następnie na krótki okres czasu przeszła ona w ręce Kostków a później Ostrogskich. Kańczugę na własność otrzymała najstarsza córka Anny z Kostków i Aleksandra Ostrogskiego. W wyniku jej małżeństwa z wojewodą krakowskim Stanisławem Lubomirskim miasto znalazło się przez sto lat w posiadaniu Lubomirskich.

W 1720 roku zmarła ostatnia z Lubomirskich – Aleksandra Dominika, którą całą swoją fortunę przekazała siostrze Mariannie, żonie Pawła Karola Sanguszki. Sanguszkowie byli właścicielami Kańczugi aż do końca XVIII wieku. W roku 1830 jej dziedzicem został Józef Żebrowski, a w 1872 r. Edward Kellermann. Na początku XVI wieku miasteczko uległo zniszczeniu. Dokumenty królewskie wspominają, iż na ziemie te napadli Turcy i Tatarzy. Król w związku z tym zwolnił miasto z płacenia podatków przez okres 10 lat. Mikołaj Pilecki pragnąc zwiększyć dochody nadał miastu w 1523 r. prawo magdeburskie. Pozwalało mu ono na wolny wyręb lasu i połów ryb, wprowadził dwa jarmarki i cotygodniowe targi w soboty. Dochody z jarmarków przeznaczane były na potrzeby miasta, a z targów dla dziedzica.

1.2 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I RELACJE ZEWNĘTRZNE

Miasto i Gmina Kańczuga znajduje się w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego i jest jedną z 29 gmin miejsko-wiejskich. Gmina należy do powiatu przeworskiego i jest jedną z jego 11 jednostek terytorialnych. Od północy graniczy z gminami Gać i Przeworsk (powiat przeworski), od wschodu z gminami Zarzecze (powiat przeworski) i Pruchnik (powiat jarosławski), od strony południowej z miastem i gminą Dubiecko (powiat przemyski) a od zachodu z gminą Jawornik Polski (powiat przeworski) i Markowa (powiat łańcucki).

Mapa 1 Miasto i Gmina Kańczuga na tle powiatu przeworskiego

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

W stosunku do województwa podkarpackiego gmina obejmuje 0.59% jego powierzchni ogólnej, natomiast w stosunku do powiatu przeworskiego 15% (gmina jest 3 co do wielkości w powiecie). Kańczuga jest najbardziej rozbudowaną jednostką powiatu przeworskiego.

Pod względem administracyjnym gminę tworzy miasto Kańczuga oraz 14 miejscowości: Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska. Głównym centrum gminy i siedzibą jej samorządu jest miasto Kańczuga spełniające rolę administracyjną, usługową i przemysłową dla okolicznych miejscowości. Miasto położone jest w centralnej części gminy nad rzeką Młeczka, 12 km od Przeworska (siedziby powiatu), 18 km od Łańcuta, 34 km od miasta Rzeszów (siedziby władz wojewódzkich) oraz 42 km od Przemyśla, równie ważnego jak Rzeszów wielkomiejskiego ośrodka przemysłowego i regionalnego.

Mapa 2 Miasto i Gmina Kańczuga na tle województwa podkarpackiego

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Ze względu na bliskość usytuowania w stosunku do drogi o niezwykle ważnym znaczeniu krajowym i międzynarodowym (DK4, E40), biegnącej do przejścia międzynarodowego z Ukrainą w Korczowej oraz bliskość usytuowania w stosunku do ważnego węzła kolejowego w Przeworsku (połączenia kolejowe relacji: Szczecin-Wrocław-Katowice-Kraków-Przemyśl-Kijów, połączenie z Lublinem i Bełżcem), gmina jest łatwo dostępna zarówno dla turystów jak i przedsiębiorców. Ponadto dogodny dojazd do miejscowości i do znajdujących się w nich zabytków zapewnia pokrycie terenu gminy siecią dróg lokalnych oraz przebiegająca przez gminę trasa kolejki wąskotorowej.

Mapa 3 Miasto i Gmina Kańczuga

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

1.3 WIELKOŚĆ I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Miasto i Gmina Kańczuga administracyjnie należy do powiatu przeworskiego. Powiat przeworski zajmuje środkowo-wschodnie tereny województwa podkarpackiego. Powierzchnia gminy wynosi 104,93 km² i zamieszkuje ją wg danych demograficznych - stan na 31.12.2015r. 12 638 mieszkańców. W skład gminy wchodzi:

- Miasto Kańczuga - 7,54 km²
- Bóbrka Kańczucka - 2,63 km²
- Chodakówka - 3,13 km²
- Krzeczowice - 7,83 km²
- Lipnik - 2,09 km²
- Łopuszka Mała - 3,37 km²
- Łopuszka Wielka - 19,29 km²
- Medynia Kańczucka - 2,01 km²
- Niżatyce - 3,73 km²

- Pantalowice – 11,42 km²
- Rączyna – 10,02 km²
- Siedlecza – 7,39 km²
- Sietesz - 18,12 km²
- Wola Rzeplińska – 1,83 km²
- Żuklin – 4,53 km²

Wykres 1 Powierzchnia Miasta i Gminy Kańczuga w km², stan na 12.02.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze

Gmina Kańczuga jest najbardziej rozbudowaną jednostką powiatu przeworskiego, sieć osadniczą gminy tworzy miasto Kańczuga i 14 sołectw. Największymi wsiami gminy są: Łopuszka Wielka, Sietesz, Pantalowice, Rączyna, Krzczowice oraz Siedlecza. Szczegółowe zestawienie sołectw wraz z ich integralnymi miejscowościami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Wielkość i podział administracyjny Miasta i Gminy Kańczuga

Miejscowość	Integralne części miejscowości
miasto Kańczuga	Blich
Bóbrka Kańczucka	Kucze
Chodakówka	
Krzeczowice	
Lipnik	
Łopuszka Mała	Górne, Groble
Łopuszka Wielka	Folwark, Koło Kobyłki, Potoki
Medynia Kańczucka	Kłapówka, Koło Zagórza
Niżatyce	
Pantalowice	Dział, Pantalowice Górne, Pantalowice Dolne
Rączyna	Blich, Olchowy Pniak
Siedlecza	Budy, Mijów, Młyn
Sietesz	Sietesz Górna, Sietesz Dolna
Wola Rzeplińska	
Żuklin	Budy, Górki, Wygoda, Zagrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze

Charakterystyczne położenie gminy, z dala od dużych aglomeracji miejskich i liczne bogactwa naturalne sprawiają, że klimat tej ziemi jest wyjątkowy i specyficzny. Okoliczne tereny nastawione są głównie na rolnictwo i przemysł. Według danych GUS z 31.12.2014 roku gęstość zaludnienia w Mieście Kańczuga wyniosła 426 os./km² a w Gminie Kańczuga 96 os./km². Gęstość zaludnienia dla miasta jest znacznie wyższa od średniej dla gminy Kańczuga jak i powiatu przeworskiego.

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZASOBY NATURALNE

2.1 RZEŻBA TERENU

Miasto i Gmina Kańczuga leży na Pogórzu Rzeszowsko-Dynowskim, na pograniczu Podkarpacia i Niziny Sandomierskiej. Region ten charakteryzuje się pofałdowaniami terenu z niewielkimi wzniesieniami od 188,8m n.p.m. w północno – wschodniej części gminy w dolinie rzeki Mlecza do 412 m n.p.m. w okolicach Łopuszki Wielkiej w południowej części gminy. Różnica wysokości względnych wynosi 223 m. Północna i środkowa część gminy Kańczuga obejmująca lessowe Pogórze Rzeszowskie charakteryzuje się małym urozmaiceniem rzeźby terenu. Występują tu łagodne wierzchowiny obniżenia przedkarpacciego z charakterystycznymi formami, do których zaliczyć należy przede wszystkim doliny denudacyjno – erozyjne, płytkie zagłębienia bezodpływowe, wąwozy i inne. Na obszarze tym dominuje rzeźba falista z deniwelacjami do 20 m i spadkach terenu do około 6°.

Południowa część gminy leżąca w obrębie Pogorza Dynowskiego posiada rzeźbę wzgórzową z deniwelacjami dochodzącymi do około 75 m i pochyleniem terenu sięgającym 20°. Ten typ rzeźby charakteryzują wierzchowiny pogórzy fliszowych, leżące na wysokości 320 – 412 m n.p.m. poprzecinane gęstą siecią wąskich „v” – kształtnych dolinek wcinających się na głębokość nawet 100 m.

2.2 KLIMAT

Obszar gminy należy do pasa klimatów typu podgórskiego. Jest to klimat typowy dla Podgórza Karpackiego i zaliczany jest do dzielnicy klimatycznej sandomiersko – rzeszowskiej. Cechami charakterystycznymi tego pasa klimatycznego są dość wysokie dobowe amplitudy temperatury powietrza szczególnie na stokach o ekspozycji dosłonecznionej i niskie amplitudy na zboczach i stokach zacienionych. Według obserwacji stacji meteorologicznej w Przeworsku, teren ten charakteryzuje się wiatrami zachodnimi i południowo – zachodnimi wiejącymi wiosną i latem, a jesienią i zimą wschodnimi i północno – wschodnimi. Średnia roczna temperatura wynosi 7,8 stopni C. Najwyższą średnią temperaturę miesięczną zanotowano w lipcu 1976 roku (20,1 °C) natomiast najniższą w styczniu 1972 (-10,2 °C). Liczba pogodnych dni wynosi przeciętnie 63 dni zaś pochmurnych do 115 dni. Czas wegetacji trwa 210 – 215 dni. Opady na tym terenie są dość wysokie, gdyż suma rocznych opadów sięga 780 mm. Najwyższy poziom opadów atmosferycznych obserwuje się w miesiącach letnich, natomiast najmniej w miesiącach zimowych. Najwyższe opady śniegu przypadają na miesiące grudzień i styczeń, przy średniej grubości pokrywy śnieżnej około 11 cm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 80 dni, a liczba dni z przymrozkami średnio około 116 dni. Maksymalny okres występowania przymrozków rozciąga się od października do około 25 maja.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Rzeka Mlecza, prawobrzeżny dopływ Wisłoka zbiera odpływy z obszaru Pogorza Dynowskiego i Pogorza Rzeszowskiego. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Mlecza to 558,5 km² z czego na gminę

Kańczuga przypada 103,56 km², co stanowi 18,5% jej powierzchni. Rzeką Mleczka płynie przez całą gminę z południowego – zachodu na północny – wschód. Szerokość jej doliny waha się od kilkunastu metrów w części przelomowej (we wsi Hadle Szklarskie w gminie Jawornik Polski) do około 800 m w Kańczudzie i Niżatycach, a średnia szerokość wynosi 250-350 m. Rzeką Mleczka składa się z dwu dopływów: Mleczka Wschodnia i Mleczka Zachodnia. Mleczka Zachodnia jest zasilana przez Mleczką Wschodnią poniżej miejscowości Kańczuga, a następnie płynie jako rzeka Mleczka i wpada do rzeki Wisłok, poniżej miejscowości Gniewczyzna Łańcucka. Rzeką Mleczka posiada bogato rozbudowaną sieć wodną. Głównymi ciekami zlewni są:

- Mleczka o długości 16,11 (9,3 km na terenie gminy)
- Mleczka Zachodnia o długości 33,10 km
- Mleczka Wschodnia o długości 31,10 km

Zlewnie główne rzeki Mleczka można podzielić na zlewnie bardziej szczegółowe. W przypadku rzeki Mleczka Zachodnia będą to: Strzyganka, Nowosiołka, Mleczka Wschodnia, Markówka, Potok Średni, Łopuszanka, Nietecz, Husówka, Brzezinka, Łęg, Tarnawka. W skład zlewni rzeki Mleczka Wschodnia wchodzi: Rączyna, Jodłówka, Węgierka, Rzeplin (dopływ Jodłówki). Zlewnia rzeki Mleczka Zachodnia wynosi 222,1 km², natomiast rzeki Mleczka Wschodnia 240,6 km². Zlewnia rzeki Mleczka ma urozmaiconą budowę. W jej granicach znajdują się zarówno pola uprawne, łąki lasu jak i powierzchnie niezagospodarowane. Sumaryczny przepływ rzeki Mleczka wynosi 351,9 m³/s.

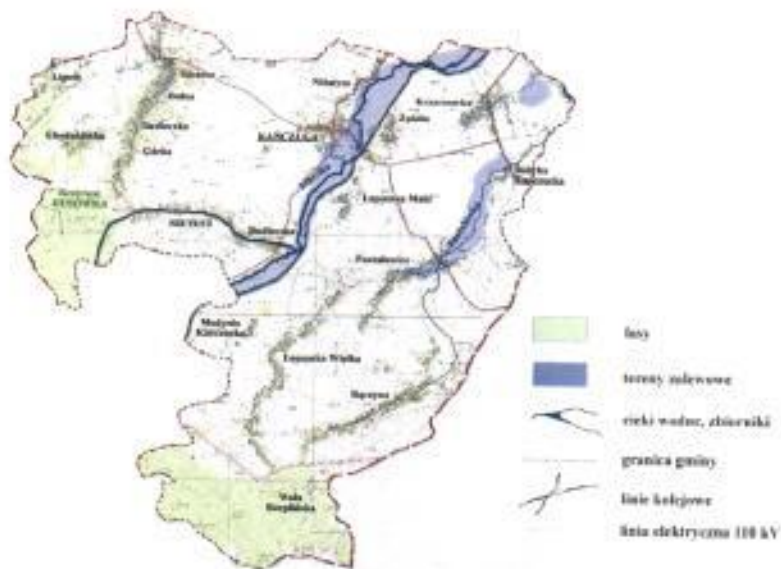
W celu zagospodarowania zasobów środowiska, a ściślej rzecz ujmując okresowe nadwyżki wody rzeki Mleczki – w porozumieniu z siedmioma gminami został utworzony związek międzygminny oraz zostało opracowane „Studium programowo – przestrzenne zabezpieczenia przed powodzią zlewni rzeki Mleczki na terenie gmin Kańczuga, Przeworsk, Roźwienica, Zarzecze, Pruchnik, Jawornik Polski i gminy miejskiej Przeworsk, województwo podkarpackie”.

Mapa 4 Zlewnia rzeki Mleczka na obszarze Miasta i Gminy Kańczuga

Źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kańczuga

Mapa 5 Obszary zalewowe na terenie gminy Kańczuga

Źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kańczuga

Potencjał energetyczny wód jest związany z istniejącymi piętrzeniami, które umożliwiają, teoretycznie, lokalizację małych elektrowni wodnych. Istniejące zbiorniki retencyjne zlokalizowane są: w mieście Kańczuga – „Zbiornik Landa”; w sołectwie Pantalowice; w sołectwie Rączyna; w sołectwie Sietesz; w sołectwie Krzeczowice, w sołectwie Łopuszka Mała, w sołectwie Siedlecza.

Na obszarze gminy Kańczuga występują dwa poziomy wodonośny okresu plejstoceńskiego: poziom czwartorzędowy, poziom trzeciorzędowy. Na obszarze gminy Kańczuga występuje kilka stref głębokości zalegania wód. Najpłytszy poziom wód (około 0,5 do 2 m) spotykany jest w dolinach potoków na obszarze Pogórza Rzeszowskiego, przy czym ulega on dużym okresowym wahaniom, uzależnionym głównie od stanów wód w potokach.

Na terenie gminy nie stwierdzono Głównych Zbiorników Wody Podziemnej (GZWP). W części północnej natomiast wody podziemne charakteryzują się stosunkowo dużymi zasobami eksploatacyjnymi, ale jakość wód, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę zawartość żelaza i manganu jest odpowiednio od 3 do 7 i od 7 do 12 razy większa od wartości normowanych.

Poziomy wodonośne reprezentowane są przez dolinę rzeki Mlecza (warstwy trzeciorzędowe z utworów kredowych), ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała, Siedlecza i Krzeczowice oraz przez ograniczoną przestrzennie strukturę wodonośną typu rynnowego okresu polodowcowego ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała i Siedlecza (warstwa czwartorzędowa).

2.4 ŚWIAT ROŚLINNY I ZWIERZĘCY

Na terenie administracyjnym Gminy Kańczuga w roku 1995 utworzony został rezerwat „Husówka” w celu zachowania jedynej w Polsce naturalnego stanowiska kłokoczki południowej (*Staphylea pinnata*). Powierzchnia rezerwatu wynosi 71,96 ha.

Zdjęcie 1 Kłokoczka południowa (*Staphylea pinnata*) z rezerwatu przyrody Husówka

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Duża liczebność oraz stałe odnawianie się kłokoczki wykazuje, że znajduje ona tutaj optymalne warunki rozwoju. Dominującym zespołem roślinnym na terenie rezerwatu jest grab wysoki oraz dąb, grab,

buk z domieszką lipy, jawor, brzoza, jodła oraz klon. W sąsiedztwie rezerwatu znajduje się cenny 150 letni modrzewiowy wyłączony drzewostan nasienny o pow. 1,20 ha. Rezerwat jest położony na terenie wsi Lipnik, na wysokości 340 – 375 m n.p.m. i obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 72 ha. Rzeźba terenu urozmaicona jest przez liczne jary i potoki stanowiące dopływ rzeki *Husówki*. Teren rezerwatu i otaczający go las jest położony w Obszarze Górniczym Gazu Ziarnego „*Husów – Albigowa*”. Teren rezerwatu *Husówka* administrowany jest przez Nadleśnictwo Kańczuga.

Mapa 6 Położenie geograficzne Rezerwatu Husówka

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudzie

Ponadto południowa część Nadleśnictwa Kańczuga wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego, gdzie w pobliżu Dubiecka znajduje się rezerwat torfowiskowy „*Winne-Podbukowina*” o powierzchni 26 ha. Jest to jedyne na terenie parku torfowisko typu przejściowego i wysokiego.

Na terenie gminy Kańczuga znajdują się również inne biosystemy o szczególnym charakterze przyrodniczym. Na uwagę zasługują tzw. Parki Podworskie, których na obszarze administracyjnym gminy jest 5. Zespoły pałacowe z otaczającymi je parkami leśnymi powstały głównie w XIX wieku. Obecnie, parki podworskie porośnięte są w większości starodrzewiem. Na szczególną uwagę zasługuje park podworski w Krzczowicach z okazałymi drzewami, wśród których wyróżnia się ponad stuletni orzech kaukaski. W większości kompleksy zieleni wokół pałaców są zaniedbane i wymagają odrestaurowania oraz ciągłej pielęgnacji aby przywrócić ich dawne walory estetyczne. W wyniku naturalnych procesów zarastania oraz braku konserwacji i cięć sanitarnych trudno jest odtworzyć dawny wygląd alejek. Należy również zauważyć, że na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

- Aleja lipowa w Żuklinie złożona z 58 drzew o wym.: obwody pni na wys. 1,3 m od 150 do 280 cm, wys. drzew od 12 do 18 m w wieku 60 do 80 lat;
- Dąb szypułkowy w Kańczudze o wym.: obw. pnia na wys. 1,3 m = 3,20 cm, wys. drzewa 19 m, w wieku około 200 lat.

Duże zróżnicowanie fizjograficzne jest przyczyną znacznego bogactwa świata zwierzęcego. Na granicy Kotliny Sandomierskiej oraz Pogórza następuje mieszanie gatunków typowo górskich z gatunkami nizinnymi. Na obszarze doliny rzeki Mleczka obok gatunków typowo górskich takich jak: ryjówka górska, orzechówka, pliszka górska, traszka górska i karpacka, pluszcz, salamandra plamista czy kumak górski występują gatunki typowo nizinne takie jak skowronek borowy, kureczka nakrapiana, łożówka, potrzuszcz, remiz, rokietniczka, traszka grzebieńista, ropucha paskówka, żaba moczarowa i śmieszka czy kumak nizinny. Lesistość terenu decyduje o występowaniu licznych gatunków fauny leśnej. Są wśród nich sarna, jelen, ryś, wilk, wydra, kuna leśna, gadożer, orzesznica, bocian czarny (ciconia nigra, rzadko spotykany gatunek występujący na terenie rezerwatu Husówka), bielik, głuszec, cietrzew, krogulec, orlik krzykliwy, kruk, sójka, i jarząbek. Z uwagi na występowanie terenów otwartych – łąk i pól uprawnych – duży udział w faunie stanowią zwierzęta tych biotopów. Zaliczyć do nich można sarny polne, zające, bażanty i kuropatwy oraz liczne szkodniki z rzędu gryzoni. Szacuje się, że na omawianym terenie liczba żyjących gatunków kręgowców przekracza liczbę 250, co stanowi ponad połowę ogólnej liczby gatunków tego typu występujących w Polsce.

2.5 BOGACTWA NATURALNE

W Gminie Kańczuga w miejscowości Łopuszka Wielka funkcjonowała kopalnia alabastru (szlachetnej odmiany gipsu), a w obrębie obszaru gminy kopalnie piasków i cegielnie. Jednakże, zasoby te nie są eksploatowane. Nieczynne są również cegielnie, które wykorzystywały do celów produkcyjnych miejscowe zasoby. Podstawowym złożem eksploatowanym na terenie gminy są złoża gazu ziemnego.

2.6 TERENY I OBIEKTY PRAWEM CHRONIONE

Na terenie administracyjnym gminy Kańczuga od 1995 roku istnieje rezerwat „Husówka”, który został utworzony w celu zachowania jedyne w Polsce naturalnego stanowiska kłokoczki południowej. Ponadto południowa część Nadleśnictwa Kańczuga wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego, gdzie w pobliżu Dubiecka znajduje się rezerwat torfowiskowy „Winne-Podbukowina”.

Mapa 7 Obszary Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk na terenie gminy Kańczuga

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Ostoja obejmuje fragment lasów, śródleśnych stawów i łąk. W podłożu występują utwory fliszu karpackiego i gleby brunatne. Lasy zajmują ponad 95% powierzchni, w tym lasy iglaste 2%, lasy liściaste 55%, a lasy mieszane 42%. Siedliska rolnicze zajmują tylko 1%. W obszarze kontynentalnym niewiele jest tak dobrze zachowanych żyznych buczyn karpackich i tak dobrze zachowanych grądów, z ponad 20 gatunkami roślin chronionych. W obszarze stwierdzono występowanie jednego z krańcowych stanowisk kłococzki południowej, przy północnej granicy zasięgu tego gatunku.

Nadleśnictwo na swoim terenie wyznaczyło i opisało dwie ścieżki przyrodniczo – dydaktyczne:

- ścieżka przyrodniczo – dydaktyczna po rezerwacie Husówka w Leśnictwie Lipnik odległa około 10 km od Kańczugi. Utworzona w celu ukazania naturalnego stanowiska kłococzki południowej, cennego starodrzewu modrzewia, budowy otaczających drzewostanów oraz bogactwa świata roślin i zwierząt występujących na terenie rezerwatu. Długość ścieżki to 1 km, na trasie rozlokowano 6 punktów przystankowych z tablicami informacyjnymi. Łączny czas przejścia ok. 45 min.;
- ścieżka przyrodniczo – dydaktyczna Borek Nowosielski zlokalizowana w Leśnictwie Albigowa. Kompleks leśny znajduje się przy trasie E-4 na odcinku Przeworsk – Łańcut. Trasa utworzona przy dobrze wyposażonym parkingu w celu uatrakcyjnienia odpoczynku podróżnym i jednocześnie pokazania budowy drzewostanów, występujących roślin i zwierząt. Długość ścieżki 1km, na trasie rozlokowano 7 przystanków z tablicami informacyjnymi, czas przejścia ok. 45 min.

Teren gminy Kańczuga graniczy z obszarami chronionego krajobrazu:

- od strony zachodniej z Hyżniańsko – Gwoźnickim Obszarem Chronionego Krajobrazu,
- od strony południowej z Przemysko – Dynowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Bezpośrednie sąsiedztwo gminy z chronionymi przyrodniczo obszarami oraz dominująca funkcja rolnicza terenów gminy utrzymuje szeroki korytarz ekologiczny obejmujący dwie części:

- Część zachodnią terenu gminy graniczącą z Hyżeńsko – Gwoźnickim Obszarem Chronionego Krajobrazu, w tym: tereny lasów ze starodrzewem modrzewiowym, rezerwat Husówka, źródła potoków: Markówka, Potok Średni, Graniczny, zespół dworsko – parkowy w Lipniku, grodzisko „Chodakówka”, tereny rolne i sadownicze.
- Część południową terenu gminy graniczącą z Przemysko – Dynowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu w tym: tereny lasów, jary leśne, dział wodny i źródła większych rzek i potoków przepływających przez gminę i tereny gmin sąsiadujących: Mleczka Zachodnia, Rączyna, Rzeplin, tereny osuwiskowe nad brzegami rzek, tereny upraw rolnych i łąk.

Na terenie gminy znajdują się również inne biosystemy o szczególnym charakterze przyrodniczym – są to tzw. Parki Podworskie, których na obszarze administracyjnym gminy jest 5 i znajdują się w Lipniku (właściciel – Fundacja Wzrastanie), Żuklinie (właściciel – prywatny), Sieteszy (właściciel – prywatny), Łopuszce Małej (właściciel – Fundacja Wzrastanie), Krzeczowicach (właściciel – gmina).

Należy również zauważyć, że na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy znajdujący się w bliskości dworca PKP w Kańczudze;
- Park w Żuklinie z 58 sztukami drzew z gatunku Lipa oraz Tulipanowiec.

Tabela 2 Ochrona przyrody i krajobrazu na tle wybranych powiatów województwa podkarpackiego w 2014 r.

Wyszczególnienie	Obszary prawnie chronione w 2014 r. (w ha), w tym:					
	obszar chroniony ogółem	parki narodowe	rezerwy przyrody	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody (szt.)
woj. podkarpackie	800703,64	46741,17	11114,00	283747,00	468560,00	1517
powiat bieszczadzki	113 893,23	23 111,86	1 703,12	59 742,90	31 050,90	110
powiat brzozowski	25 898,00	0,00	99,29	1 719,60	24 178,40	54
powiat jasielski	30 962,39	16 367,81	272,42	657,00	13 825,90	35
powiat krośnieński	58 707,40	1 171,20	555,94	26 807,40	30 725,10	74
powiat sanocki	100 904,70	0,00	2 628,55	38 673,00	62 231,10	60
powiat leski	82 014,16	6 090,30	1 121,38	45 512,20	30 374,60	22
powiat jarosławski	23 754,58	0,00	0,00	0,00	23 727,40	111
powiat lubaczowski	62 546,21	0,00	391,22	24 387,00	37 948,90	181
powiat przemyski	85 641,06	0,00	1 188,52	55 939,40	29 424,90	210
powiat przeworski	31402,06	0,00	2,12	96,00	146,10	32
Miasto i Gmina Kańczuga	71,96	0	71,96	0	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Największa powierzchnia obszarów chronionych znajduje się w powiecie bieszczadzkim i sanockim, natomiast w powiecie przemyskim i w drugiej kolejności w powiecie lubaczowskim. Łączna powierzchnia obszarów chronionych w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na koniec 2014 r. wynosiła 71,96 ha. Mając na uwadze sąsiadujący tereny wokół gminy Kańczuga najwięcej pomników przyrody występuje w powiecie przemyskim (210), lubaczowskim (181) i jarosławskim (111). W Mieście i Gminie Kańczuga jest łącznie 2 pomniki przyrody.

2.7 ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA

Do głównych zagrożeń dla organizmów żywych występujących na terenie Miasta i Gminy Kańczuga należą:

- wyłączenie terenów biologicznie czynnych;
- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i środowiska wodno – gruntowego;
- duże inwestycje na terenach zielonych;
- wycinka lasów;
- nadmierny hałas.

Jakość powietrza

Powietrze atmosferyczne jest jednym z ważniejszych komponentów środowiska, a stan jego czystości może wywierać ujemny wpływ na zdrowie ludzi, roślin, zwierzęta oraz wartość użytkową gleby i wody. Zanieczyszczenia powietrza to gazy, ciecze i ciała stałe obecne w atmosferze, nie będące jego naturalnymi składnikami, lub też substancje występujące w ilościach wyraźnie zwiększonych w porównaniu z naturalnym składem powietrza.

Antropogeniczne źródła powstawania zanieczyszczeń powietrza można podzielić na 4 grupy: energetyczne spalanie paliw, przemysłowe procesy technologiczne w zakładach chemicznych, rafineriach, hutach, kopalniach, cementowniach, komunikacyjne – głównie transport samochodowy, komunalne – gospodarstwa domowe oraz gromadzenie i utylizacja odpadów ścieków (np. wysypiska, oczyszczalnie ścieków).

Źródłami emisji zanieczyszczeń mogą być punktowe (np. komin), liniowe (np. szlak komunikacyjny) i powierzchniowe (np. otwarty zbiornik z lotną substancją).

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na zanieczyszczenia pierwotne, które występują w powietrzu w takiej postaci, w jakiej zostały uwolnione do atmosfery i wtórne, będące produktami przemian fizycznych i reakcji chemicznych, zachodzących między składnikami atmosfery i jej zanieczyszczeniami oraz pyłami uniesionymi ponownie do atmosfery po wcześniejszym osadzeniu na powierzchni ziemi.

Powietrze atmosferyczne nie podlega systematycznej kontroli jakościowej na terenie samej gminy Kańczuga. Pośrednio, na jego niewielki stopień zanieczyszczenia mogą wskazywać liczne przesłanki: typowo rolniczy charakter terenu, brak w jego obrębie i bezpośrednim sąsiedztwie emitorów znacznych substancji szkodliwych do atmosfery i ich niewielki przepływ transgraniczny, umiarkowane natężenie ruchu motoryzacyjnego w sieci dróg lokalnych.

Wartości dopuszczalne opadu i stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym określa Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się rezerwat przyrody „Husówka” zlokalizowany we wsi Lipnik zaliczany do obszarów chronionych. Poza tym przypadkiem nie występują obszary chronione z punktu widzenia przepisów ochrony powietrza atmosferycznego.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości dopuszczalne dla zanieczyszczeń podstawowych obowiązujące poza terenami chronionymi. Stężenia substancji zanieczyszczających powietrze uważa się za utrzymane w normie, jeżeli wartości stężenia odniesione do 30 minut nie zostały przekroczone przez 99,8 % obliczonych stężeń odniesionych do 30 minut występujących w ciągu roku oraz wartości stężenia odniesionego do 24 godzin nie jest przekroczone przez 99,8 % obliczonych ze stężeń tych substancji odniesionych do 24 godzin występowania w ciągu roku. Dopuszczalny opad pyłu na obszar ziemi wynosi 200 g/m²*a.¹

¹ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Tabela 3 Wartości odniesienia w mikrogramach na metr sześcienny ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) uśrednione dla okresu²

Lp.	Nazwa substancji	1 godz.	rok
1	dwutlenek siarki	350	40
2	dwutlenek azotu	200	40
3	tlenek węgla	30000	-
4	pył zawieszony	280	40
5	ołów	5	0,5
6	benzen	30	5
7	węglowodory	1000	43

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Ocena jakościową powietrza na obszarze Miasta i Gminy Kańczuga opiera się na badaniach jakości powietrza wykonywanych niesystematycznie w ramach państwowego, regionalnego i lokalnego monitoringu środowiska wykonywanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Najbliższy punkt pomiarowy usytuowany jest w Przeworsku. Województwo podkarpackie zajmuje 13 miejsce w kraju pod względem emisji gazów i 12 pod względem ilości wprowadzanych do powietrza pyłów. Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzi głównie z procesów energetycznego spalania paliw.

Na podstawie opracowanych przez WIOŚ – Rzeszów raportu odnośnie stanu środowiska w województwie podkarpackim w 2001 roku można oszacować, że dla obszaru Miasta i Gminy Kańczuga średnioroczne stężenia podstawowych zanieczyszczeń wynosiły:

- emisja zanieczyszczeń pyłowych ~75Mg/a
- emisja zanieczyszczeń gazowych ~350Mg/a (bez CO₂)
- dwutlenek siarki SO₂ ~3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- dwutlenek azotu NO₂ ~15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- pył zawieszony ~15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- opad pyłu ~118,5g/m²a³

Zanieczyszczenia wydzielane z powietrza absorbowane są przez wody opadowe i mogą powodować ich dalsze oddziaływanie na pozostałe elementy środowiska. Potencjalne pH opadów atmosferycznych na obszarze Miasta i Gminy Kańczugi zawierało się w zakresie 4,3 – 6,6, co predestynuje opady do lekko kwaśnych i obojętnych. Wielkość opadów atmosferycznych na terenie gminy wynosiła od 6,5mm w październiku do 170,6mm w lipcu. Wykonana analiza pobranych próbek opadów wykazała, że największe obciążenie powierzchniowe w przeliczeniu na kg/ha wystąpiło w przypadku fosforu ogólnego (0,59) i niklu (0,0172), co plasuje województwo na pierwszym miejscu w kraju.

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 87 poz. 798)

³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Ze względu na klasyfikację stref zanieczyszczeń powietrza można stwierdzić, że najwyższą klasę zajmuje pył zawieszony:

➤ dwutlenek siarki SO ₂	klasa III
➤ dwutlenek azotu NO ₂	klasa III
➤ pył zawieszony	klasa I
➤ ołów Pb	klasa III
➤ tlenek węgla CO	klasa III
➤ benzen	klasa III ⁴

Na całym obszarze powiatu w ostatnich latach odnotowano spadek emisji zanieczyszczeń do atmosfery przez zakłady uciążliwe w tym zakresie, co spowodowane było między innymi zwiększeniem redukcji pyłów w odpowiednich instalacjach, pojawieniem się nowych technologii i zmianą nośnika energii z węgla na gaz ziemny lub olej opałowy lekki. Istotne znaczenie miało również ograniczenie emisji z sektora komunalnego, głównie poprzez likwidację lub modernizację lokalnych kotłowni węglowych, podłączanie mieszkańców do zbiorczego systemu ciepłowniczego jak i termo – modernizację budynków.

Klimat

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga głównymi zagrożeniami dla lokalnego klimatu są: zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego (przemysł wydobywczy), komunikacyjnego i grzewczego oraz warunki meteorologiczne.

Jakość gleb

Na obszarze gminy Kańczuga występują stosunkowo dobre warunki agrotechniczne. Rodzaj i jakość gleby jest silnie powiązana z powierzchniowym ukształtowaniem terenu i odpowiada jej głównym utworom:

- Kotlinie Sandomierskiej, mezoregionie Pogórza Rzeszowskiego pokrytego utworami lessowymi odpowiada dolina rzeki Mleczki z wytworzonymi glebami typu: brunatnego, czarnoziem i pseudobielicowe stanowiącymi podstawę bogactwa tych okolic. Są to cenne ziemie pszenno – buraczane klasy I i II;
- część Pogórza Dynowskiego należącego do obszaru gminy z utworami zwietrzelin pyłowych i gliniastych, z których powstały gleby brunatne i pseudobielicowe. Są to gleby najniższej klasy, tereny na których mają miejsca przypadki występowania osuwisk.

Dość silne pofałdowanie powierzchni i wynikające z tego procesy erozyjne wpłynęły na typologiczne zróżnicowanie gleb w rzeźbie terenu. Na wierzchołkach występują czarnoziemy zdegradowane, gleby pseudobielicowe i wyjątkowo brunatne. Na stokach tworzą się niemal wyłącznie gleby brunatne, w terenie płaskim – czarnoziemy, czarne ziemie, zaś w obniżeniach gleby deluwialne (namyte). Obszar gminy

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

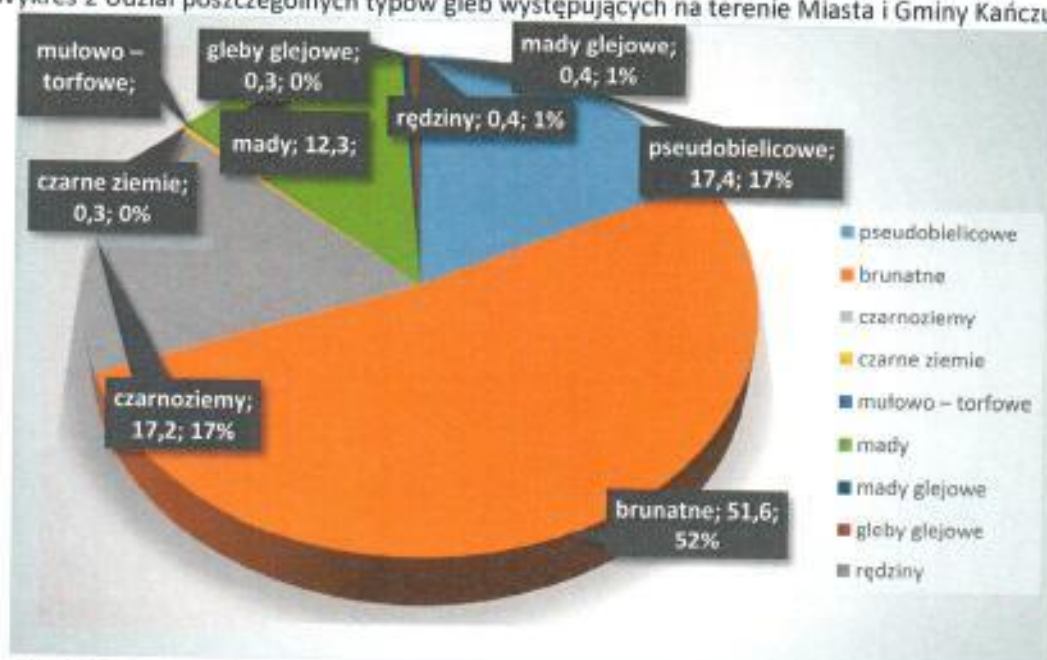
poprzecinany jest kilkoma dolinami rzek i potoków, w których wytworzyły się mady. Ponadto na omawianym obszarze występują niewielkie powierzchnie gleb typu: rędziny, gleby glejowe, czarne ziemie, gleby mułowo – torfowe.

Tabela 4 Udział poszczególnych typów gleb występujących na terenie Miasta i Gminy Kańczuga

Typy i podstawy gleb	Powierzchnia	
	ha	%
pseudobielicowe	1423	17,4
brunatne	4201	51,6
czarnoziemy	1403	17,2
czarne ziemie	21	0,3
mułowo – torfowe	7	0,1
mady	1004	12,3
mady glejowe	33	0,4
gleby glejowe	27	0,3
rędziny	29	0,4
Razem	8148	100,0

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Wykres 2 Udział poszczególnych typów gleb występujących na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015.

Najwięcej gleb bardzo dobrych i dobrych (klasa I – III) występuje w północno – wschodniej części gminy, a przede wszystkim w miejscowościach:

- Kańczuga - ponad 85%
- Krzeczowice - ponad 80%
- Nizatyce - ponad 80%

➤ Pantalowice - ponad 75%⁵

Najwięcej zaś gleb słabych i najslabszych (klasa V – VI) występuje w południowej części gminy, we wsiach Łopuszka Wielka (15% powierzchni użytków rolnych) i Rączyna (8%). Oceniając ogólne warunki bonitacyjne gminy Kańczuga można stwierdzić, że na jej terenie dominują gleby klasy II i III b, których udział wynosi przeszło 49,3% całkowitej powierzchni użytków rolnych.

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Tabela 5 Udział powierzchni typów gleb w poszczególnych sołectwach gminy Kańczuga

Miejscowość	Gleby pseudobielicowe		Gleby brunatne		Czarnoziemy		Czarne ziemie		Mady		Rędziny		Razem
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
	Bóbrka Kańczucka	6,2	3,4	135,1	73,8	28,4	15,5			13,3	7,3		
Chodakówka	35,1	23,6	97,6	65,3	10,4	7	5,3	4,1					148,4
Krzeczowice			144	23,6	336,6	55,1	6,9	1,1	123,5	20,2			611
Lipnik	122,8	71,5	29,6	17,2	17,5	10,2			1,8	1,1			171,7
Łopuszka Mała	17	6,8	139,1	55,5	49,6	19,8			44,9	17,9			250,6
Łopuszka Wielka	340,6	35,9	512,8	54,1	27	2,3			63,1	6,7	4,6	1	948,1
Medynia Kańczucka	38,1	22,9	118,1	71,1			2,5	1,5	7,4	4,5			166,1
Nizatyce	1,8	0,6	128	40,7	133,3	42,3			51,7	16,4			314,8
Pantalowice	139,3	15	575	62	187,2	20,2			26	2,8			927,5
Rączyna	208,1	24,5	596,5	70,1					24,6	2,9	21,4	2,5	850,6
Siedleczka	237	36,9	275,3	42,8	3,9	0,6			125	19,5	1,3	0,2	642,5
Sietesz	204,7	18,5	585	52,8	304,3	27,4			14,6	1,3			1108,6
Wola Rzepińska	34,6	61,1	22	38,9									56,6
Żuklin			304,5	73,2	42,3	12,9			42,7	13,9			389,5
Kańczuga miasto	31,8	5,3	318,6	52,7	136,5	22,6			117,1	19,4			604
Razem Miasto i Gmina	1417,1	19,2	3981,2	54	1277	17,3	14,7	0,2	655,7	8,9	27,3	0,4	7373

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

Na terenie gminy nie ma punktów pomiarowych sieci monitoringu regionalnego zanieczyszczeń gleb. W wyniku wzrostu intensywności produkcji rolniczej jakości i jej koncentracji wzrasta zanieczyszczenie środowiska pochodzące z działalności rolniczej. Z powierzchni uprawnych do rzek i stawów, a także do wód powierzchniowych przenikają związki azotu i fosforu (powodujących eutrofizację wód powierzchniowych) i pozostałości po chemicznych środkach ochrony roślin. Zanieczyszczenia te zwane są zanieczyszczeniami obszarowymi. Oprócz zanieczyszczeń obszarowych na stan gleb i wód powierzchniowych oddziałują tzw. zanieczyszczenia punktowe pochodzące z działalności rolniczej jak składowiska obornika, odchody zwierzęce płynne (gnojówka).

Jakość wód powierzchniowych

Rzeka Mlecza, prawobrzeżny dopływ Wisłoka zbiera odpływy z obszaru Pogórza Dynowskiego i Pogórza Rzeszowskiego. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Mlecza to 558,5 km² z czego na gminę Kańczuga przypada 103,56 km², co stanowi 18,5% jej powierzchni. Rzeka Mlecza płynie przez całą gminę z południowego – zachodu na północny – wschód. Szerokość jej doliny waha się od kilkunastu metrów w części przełomowej (we wsi Hadle Szklarskie w gminie Jawornik Polski) do około 800 m w Kańczudze i Niżatycach, a średnia szerokość wynosi 250-350 m. Rzeka Mlecza składa się z dwóch dopływów: Mlecza Wschodnia i Mlecza Zachodnia. Mlecza Zachodnia jest zasilana przez Mlecza Wschodnią poniżej miejscowości Kańczuga, a następnie płynie jako rzeka Mlecza i wpada do rzeki Wisłok, poniżej miejscowości Gniewczyna Łańcucka.

Zlewnia rzeki Mlecza Zachodnia wynosi 222,1 km², natomiast rzeki Mlecza Wschodnia 240,6 km². Zlewnia rzeki Mlecza ma urozmaiconą budowę. W jej granicach znajdują się zarówno pola uprawne, łąki lasu jak i powierzchnie niezagospodarowane. Sumaryczny przepływ rzeki Mlecza wynosi 351,9 m³/s.⁶

Biorąc pod uwagę jakość wód powierzchniowych długość biegu rzeki Mleczi można podzielić wg następujących kryteriów:

- Kryterium ogólne: 42% długości rzeki Mlecza prowadzi wody w III klasie czystości, natomiast pozostała długość przypada na wody pozaklasowe.
- Kryterium fizyko – chemiczne: 42% długości rzeki Mlecza prowadzi wody w III klasie czystości, natomiast na odcinku 58% występują wody pozaklasowe.
- Kryterium biologiczne: również 42% długości rzeki Mlecza prowadzi wody w III klasie czystości, natomiast na odcinku 58% występują wody pozaklasowe.¹

Wody III klasy czystości występują w górnych odcinkach Mleczi Wschodniej i Mleczi Zachodniej. Zły stan jakości wód spowodowany jest niedostatecznie rozbudowaną infrastrukturą techniczną (sieci

⁶ Na podstawie *Prognozy Oddziaływania na Środowisko* sporządzonego przez Hydroprojekt Kraków z 2001r.

kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków) jak również oporami społeczeństwa do przyłączania się do sieci związanych z wysokimi kosztami odprowadzania ścieków sanitarnych.

Na terenie Gminy Kańczuga stopień przyłączenia gospodarstw domowych do sieci wodociągowej wynosi 97%, a stopień skanalizowania 75% (na całym obszarze gminy). Ilość gospodarstw wiejskich podłączona do kanalizacji to 45,7%, natomiast 54,3% ogólnej liczby gospodarstw posiada indywidualne zbiorniki bezodpływowe. Zdecydowanie lepsza infrastruktura występuje na terenie Miasta Kańczuga, gdzie sieć kanalizacyjna obsługuje 100 % powierzchni zabudowanej miasta.⁷

Jakość wód powierzchniowych

Na obszarze gminy Kańczuga występują dwa poziomy wodonośne okresu plejstoceniowego: poziom czwartorzędowy i poziom trzeciorzędowy. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez mioceńskie ilły, których strop zalega na głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów pod poziomem terenu. Powyżej ilów zalegają utwory czwartorzędowe reprezentowane przez utwory typu lessowego wykształcone w postaci pyłów, pyłów próchnicznych barwy brązowo – żółtej i żółtej o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Są one w stanie półzwałowym i twaroplastycznym. Grunty te są w części stropowej są mało wilgotne, niżej wilgotne.

Na obszarze gminy występuje także kilka stref głębokości zalegania wód. Najpłytszy poziom wód (około 0,5 do 2 m) spotykany jest w dolinach potoków na obszarze Pogórza Rzeszowskiego, przy czym ulega on dużym okresowym wahaniom, uzależnionym głównie od stanów wód w potokach.

Na przeważającej części Pogórza poziom wód występuje na głębokości 1,5 – 5 m, a na obszarach najwyższej wyniesionych nawet na głębokości kilkunastu metrów. W utworach fliszowych Pogórza Dynowskiego wody gruntowe znajdują się w zwietrzelinie na różnej głębokości.

Na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2001 stwierdzono, iż wody podziemne na rozpatrywanym terenie gminy Kańczuga są wodami klasy III i klasy II. Wody klasy III stanowią główną część wód podziemnych zlewni, występują w warstwach czwartorzędowych i są to wody średnie, które wymagają szerokiego uzdatniania. Wody klasy II znajdują się w górnej części zlewni zalegają w warstwach trzeciorzędu. Wody zalegające na poziomie trzeciorzędu są wodami wymagającymi nieznacznego uzdatniania, bez komponentów chemicznych. Na terenie gminy nie stwierdzono Głównych Zbiorników Wody Podziemnej (GZWP).

W południowej części gminy zorientowanej miejscowościami Łopuszka Wielka i Rączyna znajdują się pokłady wodonośne o zbyt małych zasobach eksploatacyjnych, niemniej o bardzo dobrej jakości.

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2004 - 2015

W części północnej natomiast wody podziemne charakteryzują się stosunkowo dużymi zasobami eksploatacyjnymi, ale jakość wód, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę zawartość żelaza i manganu jest odpowiednio od 3 do 7 i od 7 do 12 razy większa od wartości normowanych.⁸

Poziomy wodonośne reprezentowane są przez dolinę rzeki Mlecza (warstwy trzeciorzędowe z utworów kredowych), ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała, Siedlecza i Krzeczowice oraz przez ograniczoną przestrzennie strukturę wodonośną typu rynnowego okresu polodowcowego ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała i Siedlecza (warstwa czwartorzędowa).

Pod względem geologicznym omawiane miejscowości leżą w obrębie Karpat fliszowych, tuż przy granicy nasunięcia karpackiego. Przebiega ona mniej więcej przez północną część Łopuszki Wielkiej. Świadczą o tym wyniki wierceń geologicznych wykonanych na zlecenie Instytutu Geologicznego. Na odcinku między Siedleczą i Rączyną na północy, a Hadłami Szklarskimi i Śliwnicą na południu, flisz reprezentowany jest przez warstwy inoceramowe wieku kredowego z dwoma wąskimi (około 200 m), a długimi (~8-9 km) – występującymi wśród inoceramów – łuskami trzeciorzędowymi, reprezentowanymi przez eocen podmenilitowy i śladowo przez warstwy manilitowe.⁹

Hałas

Wg ustawy „Prawo ochrony środowiska” hałas to dźwięki w przedziale częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826). Głównymi źródłami hałasu na terenie Miasta i Gminy Kańczuga są: ruch komunikacyjny i przemysł (urządzenia i instalacje przemysłowe, przemysł wydobywczy). Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga nie występują bardzo duże zakłady przemysłowe mogące wytwarzać znaczne natężenia hałasu.

Źródłem hałasu na terenach objętych rewitalizacją jest również hałas pochodzenia komunikacyjnego występujący wzdłuż głównych ciągów dróg. Dopuszczalne normy hałasu wynoszą:

- w nocy 50 dB,
- w dzień 60dB.

Teren gminy nie jest objęty systematycznymi badaniami klimatu akustycznego środowiska. Obowiązek przeprowadzania takich badań i sporządzania odpowiednich map zagrożenia obejmuje aglomeracje

⁸ Analiza wody. Nr karty 15 i 58, Eko – Projekt Rzeszów, 1995 r.

⁹ Projekt badań hydrogeologicznych dla ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych w Łopuszce Wielkiej. Spółdzielnia Pracy „Hydrobud” w Krośnie, 1994r.

powyżej 100 tys. mieszkańców i tereny położone w zasięgu podstawowych źródeł hałasu: komunikacyjnych (drogowych, kolejowych, lotniczych), przemysłowych komunalnych.

3. SPOŁECZEŃSTWO

3.1 TRENDY DEMOGRAFICZNE

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2014 r. Gminę Kańczuga zamieszkiwało 9314 mieszkańców co stanowiło ok. 12% mieszkańców powiatu przeworskiego i tylko 0,44% ogółu ludności województwa podkarpackiego, natomiast Miasto Kańczuga zamieszkiwało 3237 mieszkańców co stanowiło analogicznie ok. 4% mieszkańców powiatu przeworskiego i tylko 0,15% ogółu ludności województwa podkarpackiego. Wśród ogółu mieszkańców Gminy Kańczuga 4698 osób stanowiły kobiety, natomiast mężczyzn było 4616, analogicznie wśród ogółu mieszkańców Miasta Kańczuga 1656 osób stanowiły kobiety, natomiast mężczyzn było 1581. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 96 osób/km², natomiast przeciętnie w powiecie przeworskim 113 osób na km², a w Mieście Kańczuga 426 osób/km².

Wśród gmin wiejskich całego powiatu Gmina Kańczuga jest drugą co do wielkości pod względem liczby ludności. Z kolei Miasto Kańczuga (3237) charakteryzuje stosunkowo niewielką liczbą ludności w porównaniu z Miastem Przeworsk (15681). Populacja Gminy charakteryzuje się niewielką przewagą liczby kobiet nad liczbą mężczyzn w proporcji 50,44% do 49,56% dla roku 2014, a populacja Miasta analogicznie 51,16% do 48,84%. Są to wyniki zbliżone z wartościami zaobserwowanymi w skali kraju – kobiety 51,61%, mężczyźni 48,39%, województwa podkarpackiego – kobiety 51,03%, mężczyźni 48,97% oraz powiatu przeworskiego - kobiety 50,86%, mężczyźni 49,14%.

Liczba ludności w Mieście i Gminie Kańczuga od roku 2004 do 2014 systematycznie spadała, na przestrzeni 10 lat spadek wyniósł średnio od 2,39% w Mieście do 2,85% w Gminie. Odmienny trend odnotowano w podobnych okresach w powiecie przeworskim, gdzie liczba ludności od 2003 do 2014r. wzrosła o 3% osiągając liczbę 79027 osób, a znaczny wzrost ludności o ok.8,31% odnotowano w 2010 roku. Również liczba mieszkańców województwa Podkarpackiego od 2008 r. systematycznie rośnie, osiągając najwyższy poziom w historii w roku 2012.

Wykres 3 Liczba ludności Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2003 -2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 4 Liczba ludności w powiecie przeworskim w latach 2003-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 5 Liczba ludności w woj. podkarpackim w latach 2003-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

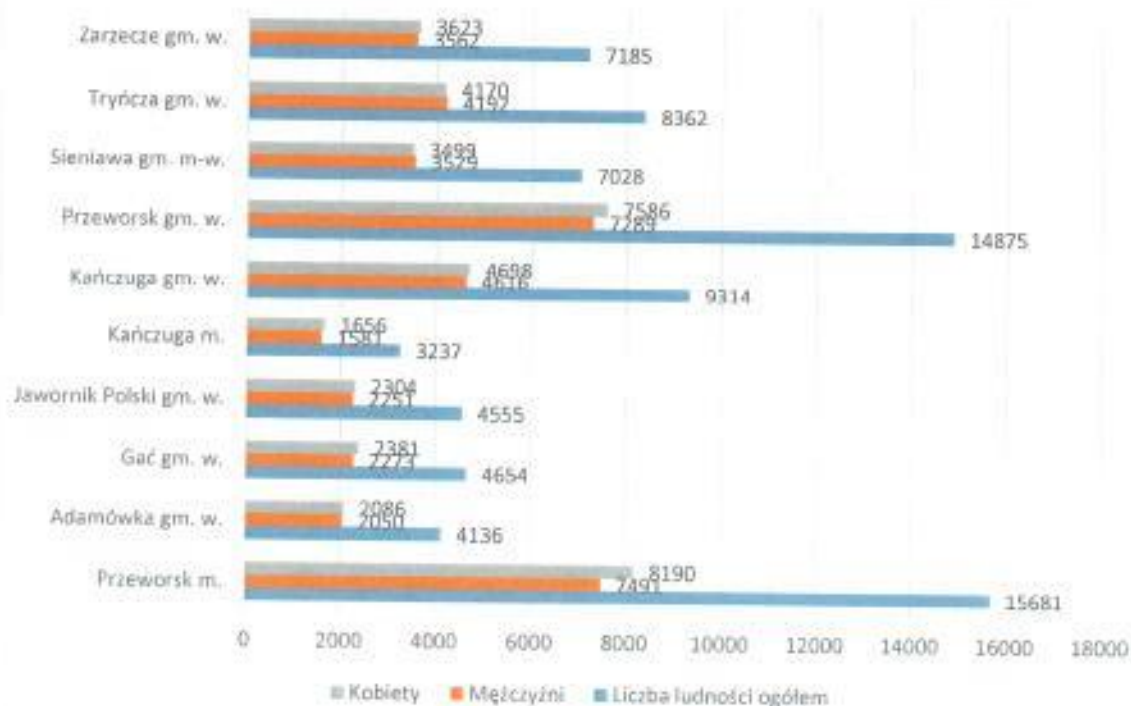
Liczbę ludności w poszczególnych gminach powiatu przeworskiego na dzień 31 grudnia 2014r. przedstawia poniższa tabela. Najwięcej ludności zamieszkuje miasto Przeworsk, natomiast kolejne miejsce pod względem największej liczby ludności zajmuje Gmina wiejska Przeworsk, a za nią plasuje się Gmina wiejska Kańczuga. Najmniej ludności zamieszkuje Miasto Kańczuga (3237 osób) i Gminę Adamówka (4136).

Tabela 6 Liczba ludności w gminach powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	Przeworsk m.	15681	7491	8190
2	Adamówka gm. w.	4136	2050	2086
3	Gać gm. w.	4654	2273	2381
4	Jawornik Polski gm. w.	4555	2251	2304
5	Kańczuga gm. m-w.	12551	6197	6354
6	Kańczuga m.	3237	1581	1656
7	Kańczuga gm. w.	9314	4616	4698
8	Przeworsk gm. w.	14875	7289	7586
9	Sieniawa gm. m-w.	7028	3529	3499
10	Tryńcza gm. w.	8362	4192	4170
11	Zarzecze gm. w.	7185	3562	3623

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 6 Liczba ludności w gminach powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W Gminie miejsko – wiejskiej Kańczuga najwięcej mieszkańców zamieszkuje Miasto Kańczuga, w którym liczba mieszkańców w 2015 r. wynosiła 3295 osób i w porównaniu z rokiem 2012 spadła o 19 osób. W poszczególnych sołectwach Gminy liczba mieszkańców utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Do najliczniejszych sołectw należą Łopuszka Wielka (1481) i Sietesz (1621), a najmniejszych Woła Rzeplińska (81) i Chodakówka (106).

Tabela 7 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy miejsko-wiejskiej w latach 2012-2015

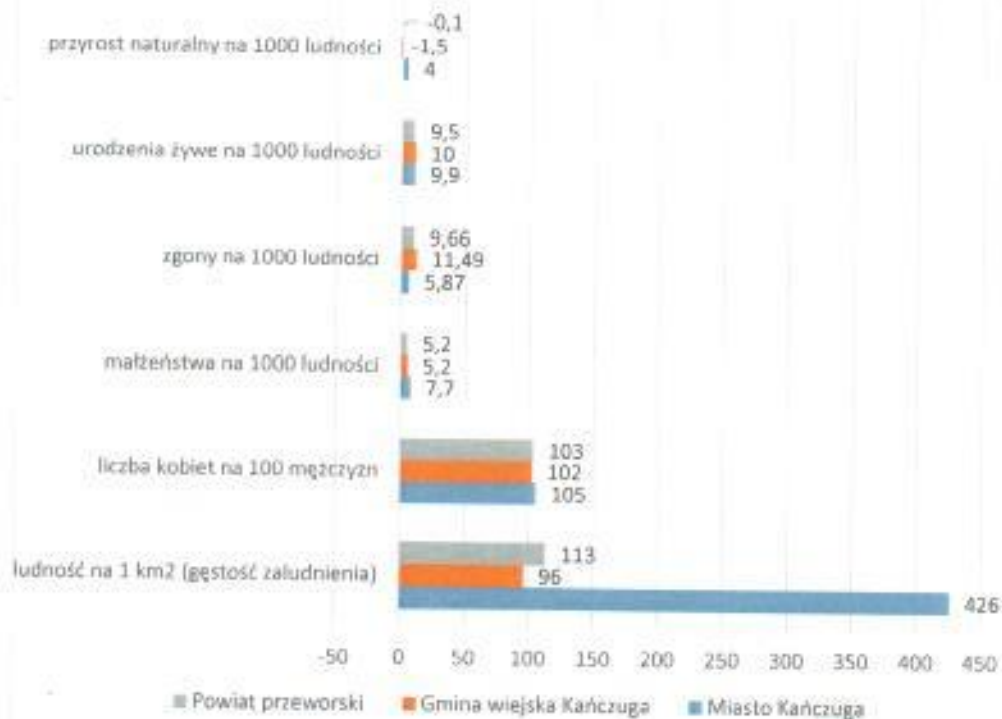
Lp.	Miejscowość	2012	2013	2014	2015
1	miasto Kańczuga	3314	3288	3285	3295
2	Bóbrka Kańczucka	195	196	194	191
3	Chodakówka	107	105	104	106
4	Krzeczowice	972	971	966	967
5	Lipnik	182	187	184	181
6	Łopuszka Mała	512	510	507	503
7	Łopuszka Wielka	1497	1484	1490	1481
8	Medynia Kańczucka	157	157	164	160
9	Niżatyce	550	547	549	552
10	Pantalowice	1185	1180	1179	1171
11	Rączyna	921	908	902	896
12	Siedlecza	1085	1088	1089	1083
13	Sietesz	1624	1638	1621	1621
14	Woła Rzeplińska	86	85	84	81
15	Żuklin	355	349	344	350

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Wskaźniki modułu gminnego

Gęstość zaludnienia w Gminie wiejskiej Kańczuga w 2014 r. wyniosła 96 osób na km². Gęstość zaludnienia w gminie Kańczuga jest niższa od przeciętnej w powiecie przeworskim (113 osoby na km²). Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w Mieście i Gminie Kańczuga jest zbliżona do liczby w powiecie. W 2014r. liczba małżeństw przypadających na 1000 ludności była wyższa w Mieście na poziomie 7,7 wobec 5,2 w Gminie i powiecie przeworskim.

Wykres 7 Wskaźniki modułu gminnego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2014 r. w Gminie i w Mieście wyższy niż przeciętnie w powiecie był wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, natomiast liczba zgonów na 1000 ludności była 2 razy wyższa w Gminie niż w Mieście. W Gminie Kańczuga wskaźnik urodzeń (10) był niższy niż wskaźnik zgonów (11,49). W rezultacie przyrost naturalny był ujemny. Odwrotna tendencja charakteryzuje Miasto Kańczuga, w którym wskaźnik urodzeń (9,9) był dużo wyższy niż wskaźnik zgonów (5,87), co skutkowało dodatnim przyrostem naturalnym na poziomie 4. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w powiecie przeworskim na ogół utrzymywał dodatnie wartości znajdując się pośrodku pomiędzy wartościami charakterystycznymi dla Miasta i Gminy Kańczuga.

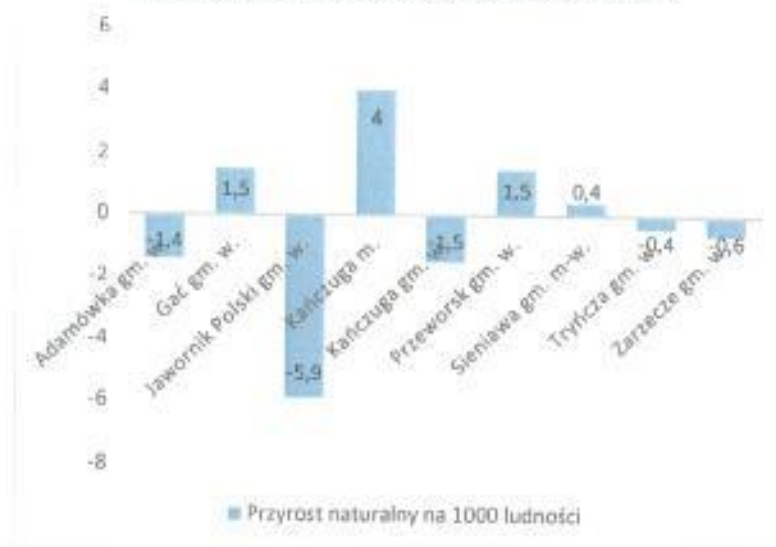
Wykres 8 Przyrost naturalny na 1000 ludności w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

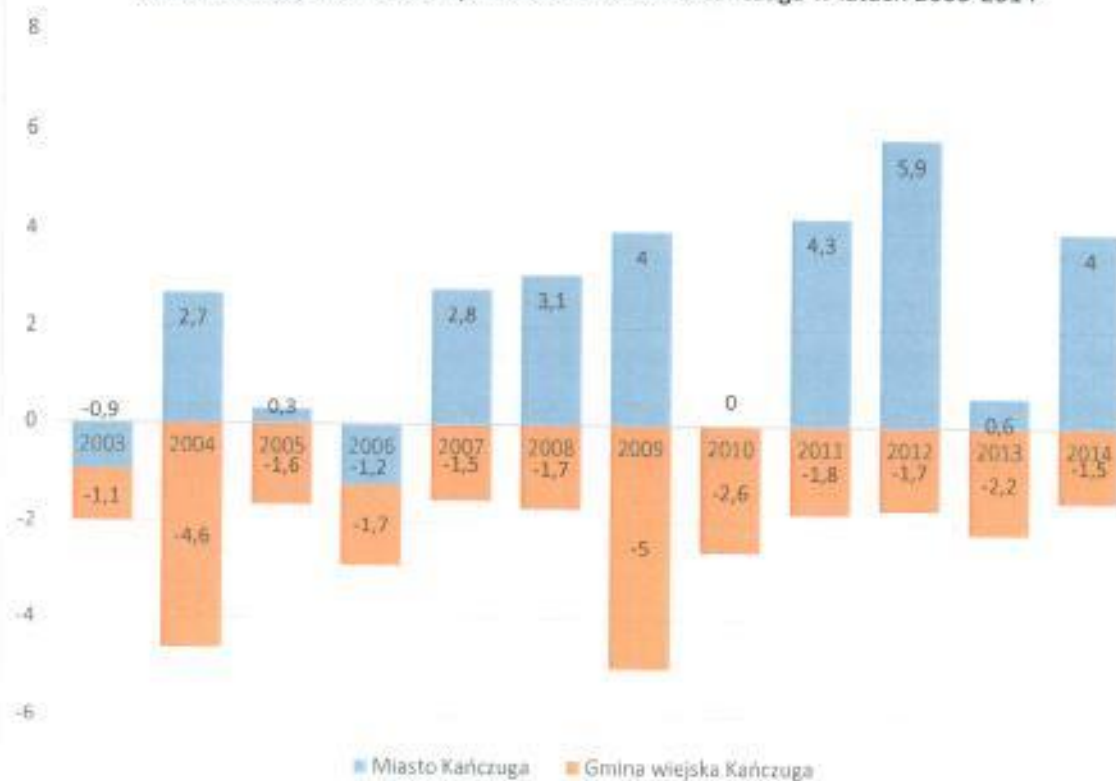
Przyrost naturalny w Mieście Kańczuga (4) ma najwyższą dodatnią wartość na tle całego powiatu. Dodatnie wartości, ale zdecydowanie niższe odnotowano w 2014 roku także w Gminie Gać, Przeworsk i Sieniawa. W pozostałych gminach powiatu przeworskiego liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, najniższy wskaźnik charakteryzuje Gminę Jawornik Polski (-5,9). W Mieście Kańczuga w ostatnich latach (2011, 2012, 2014) odnotowano pozytywne zmiany w poziomie przyrostu naturalnego, w przeciwieństwie do 2010 r., w którym odnotowano gwałtowny spadek (0), od tego momentu przyrost naturalny stopniowo rośnie. Przyrost naturalny w Gminie Kańczuga oscylował natomiast w ostatniej dekadzie na poziomie ujemnym, z wyraźnymi zniżkami w latach 2004 i 2009. Najwyższy ujemny przyrost naturalny odnotowano w Kańczudze, Pantalowicach i Sieteszy.

Wykres 9 Przyrost naturalny w Mieście i Gminie Kańczuga na tle pozostałych gmin powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 10 Przyrost naturalny w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2003-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 8 Urodzenia, zgony oraz przyrost naturalny w Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga w latach 2012 i 2014

	2012					2014				
	urodzenia		zgony		PN	urodzenia		zgony		PN
	liczba	%	liczba	%		liczba	%	liczba	%	
Bóbrka Kańczuga	3	2,2	3	2,4	0	3	2,4	3	2,4	-2
Chodakówka	1	0,7	2	1,6	-1	1	0,8	2	1,6	-1
Kańczuga	39	28,7	16	12,6	23	34	27,4	19	15,2	-27
Krzeczowice	13	9,6	14	11,0	-1	4	3,2	9	7,2	-3
Lipnik	0	0,0	4	3,1	-4	3	2,4	6	4,8	-2
Łopuszka Mała	6	4,4	4	3,1	2	4	3,2	6	4,8	-3
Łopuszka Wielka	23	16,9	12	9,4	11	16	12,9	9	7,2	-13
Medynia Kańczuga	2	1,5	1	0,8	1	4	3,2	1	0,8	-3
Niżatyce	2	1,5	10	7,9	-8	4	3,2	2	1,6	-3
Pantalowice	12	8,8	11	8,7	1	16	12,9	16	12,8	-13
Rączyna	6	4,4	12	9,4	-6	8	6,5	11	8,8	-6
Siedleczka	11	8,1	16	12,6	-5	10	8,1	11	8,8	-8
Sietesz	15	11,0	18	14,2	-3	14	11,3	22	17,6	-11
Wola Rzeplińska	1	0,7	0	0,0	1	1	0,8	1	0,8	-1
Żuklin	2	1,5	4	3,1	-2	2	1,6	7	5,6	-2
RAZEM	136	100	127	100,0	9	124	100	125	100	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Miasto Kańczuga charakteryzuje się wysokim, na tle województwa i powiatu, odsetkiem osób w wieku produkcyjnym¹⁰ w całkowitej liczbie mieszkańców – 69,91%. Dla województwa podkarpackiego i powiatu przeworskiego udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi odpowiednio: 63,47% oraz 62,87%. W przypadku ludności w wieku przedprodukcyjnym jej udział w populacji Miasta wynosi 16,71%, co również wyróżnia Miasto Kańczuga na tle województwa i powiatu, dla których wartości te wynoszą odpowiednio 18,83% i 19,4%. Z kolei struktura poszczególnych grup ekonomicznych w Gminie Kańczuga jest zbliżona do średnich wartości dla województwa i powiatu. Powyższe wartości świadczą o potencjale demograficznym Miasta Kańczuga.

¹⁰ Wiek produkcyjny to wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Wiek mobilny – jest to grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku 18-44 lata. Wiek niemobilny – jest to grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku: mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat.

Tabela 9 Struktura ludności wg. grup ekonomicznych w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Procentowy udział ludności (%)			
		Miasto Kańczuga	Gmina wiejska Kańczuga	powiat przeworski	woj. podkarpackie
1	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat)	16,71	19,81	19,4	18,83
2	Ludność w wieku produkcyjnym	69,91	60,15	62,87	63,47
3	Ludność w wieku poprodukcyjnym	13,38	20,04	17,73	17,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 11 Procentowa struktura ludności w Mieście Kańczuga pod względem ekonomicznych grup wieku wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spada, trend taki obserwowany jest zarówno w odniesieniu do Miasta i Gminy Kańczuga jak i całego powiatu. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie spadła z poziomu 1931 w 2003 r. do poziomu 1515 w 2014 r. (spadek o 21,54%), a w Mieście Kańczuga z poziomu 636 w 2014 r. do poziomu 472 w 2014 r. (spadek o 25,79%). Jedną z przyczyn sukcesywnego zmniejszenia się populacji osób młodych są wyjazdy za granicę w celach zarobkowych. Nasila się także zjawisko wyjazdów zagranicę z zamiarem krótkotrwałego pobytu, który niejednokrotnie kończy się podjęciem decyzji o stałym zameldowaniu poza ojczystym krajem. Tendencja spadkowa jest wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego, co jest charakterystyczne zarówno dla powiatu jak i całego województwa i kraju. Miasto Kańczuga charakteryzuje niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym osłagający w 2014 r. liczbę 472 osób, pomimo dodatniego przyrostu naturalnego utrzymującego się w ostatnich latach.

Wykres 12 Procentowa struktura ludności w Gminie Kańczuga pod względem ekonomicznych grup wieku wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 13 Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (w %) w Mieście Kańczuga i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W latach 2003-2011 sukcesywnie wzrastała liczba osób w wieku produkcyjnym, ale od 2012 odnotowano niewielki lecz systematyczny spadek, charakterystyczny zarówno dla Miasta i Gminy Kańczuga jak i powiatu przeworskiego. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba ludności w wieku produkcyjnym w Gminie wzrosła z poziomu 5700 w 2003 r. do poziomu 5932 w 2014 r. (wzrost o 4,07%), a w Mieście Kańczuga z poziomu 2316 w 2003 r. do poziomu 2332 w 2014 r. (wzrost o 0,69%), co świadczy o tym, że struktura wiekowa Gminy jest stosunkowo korzystna, również w odniesieniu do tendencji w powiecie przeworskim, gdzie liczba ta wzrosła z poziomu 50016 w 2003 r. do 52383 w 2014 r. (wzrost o 4,73%).

Wykres 14 Odsetek ludności w wieku produkcyjnym (w %) w Mieście Kańczuga i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Jednocześnie w analizowanym okresie obserwuje się powolny spadek populacji w wieku poprodukcyjnym w Gminie Kańczuga – co sprawia, że stanowi to odmienny trend od ogólnie występujących tendencji w powiecie (wzrost o 10,35%). W Gminie Kańczuga liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2014 r. była niższa o 4,55% w stosunku do roku 2003. Z kolei w samym Mieście Kańczuga odnotowano bardzo wysoki wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni ostatniej dekady na poziomie ok. 35,74%, co świadczy o szybkim starzeniu się społeczeństwa na tym obszarze. Najmłodszy miejscowościami w Gminie, z punktu widzenia ekonomicznych grup wieku, są Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Żuklin, Siedlecza i Pantalowice, najstarszą z kolei jest miejscowość Chodakówka. Największa liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym pochodzi z Miasta Kańczuga.

Wykres 15 Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (w %) w Mieście Kańczuga i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 10 Liczba ludności wraz z podziałem według ekonomicznych grup wieku w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku produkcyjnym mobilnym	w wieku produkcyjnym niemobilnym	w wieku poprodukcyjnym
Kańczuga gm. m-w.	12551	2386	7865	5101	2764	2300
Kańczuga m.	3237	541	2263	1443	820	433
Kańczuga gm. w.	9314	1845	5602	3658	1944	1867

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

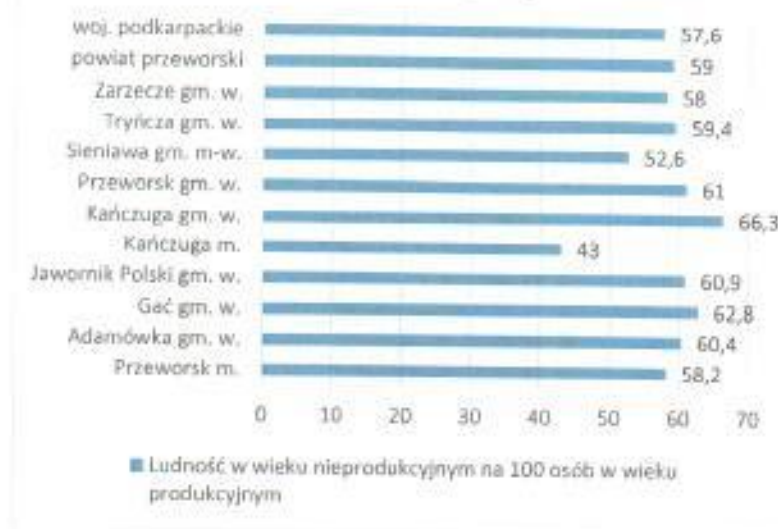
Tabela 11 Ekonomiczne grupy wiekowe (w %) w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	2012	2014	2012	2014	2012	2014
Bóbrka Kańczucka	17,8	17,4	65,9	65,8	16,2	16,8
Chodakówka	12,4	9,5	58,1	59,0	29,5	31,4
Kańczuga	16,9	16,6	71,3	70,1	11,8	13,3
Krzeczowice	19,9	18,1	62,5	62,9	17,6	19,0
Lipnik	18,8	18,0	60,6	61,8	20,6	20,2
Łopuszka Mała	20,4	18,5	64,8	65,3	14,7	16,3
Łopuszka Wielka	21,8	20,5	60,6	60,5	17,6	19,1
Medynia Kańczucka	22,6	22,2	56,8	56,3	20,6	21,5
Niżatyce	19,3	17,3	65,4	64,7	15,4	18,0
Pantalowice	19,7	19,3	61,0	59,8	19,3	20,9
Rączyna	18,0	16,3	63,2	63,6	18,7	20,2
Siedlecza	20,6	19,2	64,8	64,3	14,7	16,6
Sietesz	18,2	18,2	62,2	60,2	19,6	21,6
Wola Rzeplińska	16,3	16,0	58,8	59,3	25,0	24,7
Żuklin	19,8	19,4	64,9	62,8	15,3	17,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, świadczący o obciążeniu demograficznym wyniósł w gminie 66,3 osób, wobec 59 przeciętnie dla powiatu. Obciążenie demograficzne, czyli obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym (wskaźnik określa liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym razem na 100 osób w wieku produkcyjnym). Skala tego obciążenia w porównaniu do innych w gmin wiejskich powiatu przeworskiego jest najwyższa. Wszystkie inne gminy wiejskie posiadają niższy wskaźnik. Odwrotna sytuacja ma miejsce w Mieście Kańczuga, w którym obciążenie demograficzne jest najniższe w skali całego powiatu na poziomie 43 i dużo korzystniejsze niż w powiecie i województwie. Świadczy to o tym, że Miasto Kańczuga przyciąga osoby w wieku produkcyjnym z obszarów sąsiadujących.

Wykres 16 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wśród mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga najliczniej reprezentowaną grupą wiekową są osoby w wieku 0-19 lat, ich liczba na koniec 2014 r. wynosiła 2701 osób, co stanowiło 21,52% ogółu ludności Miasta i Gminy. Kolejne miejsca pod względem liczebności w strukturze wiekowej mieszkańców zajmują grupy w wieku 25-34 lata (16,16% ogółu mieszkańców), 65 i więcej lat (15,58% ogółu mieszkańców) i 35-44 lat (14,21% ogółu mieszkańców). Przedstawione dane wskazują na bardzo dobre tendencje w strukturze wieku mieszkańców i na przewagę osób w młodym wieku, jednakże głębsza obserwacja trendów na przestrzeni ostatniej dekady wskazuje na ogólny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wysoki wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w Mieście Kańczuga.

Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r. (w osobach)

Przedziały wiekowe	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-19	1384	1317	2701
20-24	481	494	975
25-34	1086	942	2028
35-44	907	876	1783
45-54	788	759	1547
55-64	791	771	1562
65<	760	1195	1955
Ogółem	6197	6354	12551

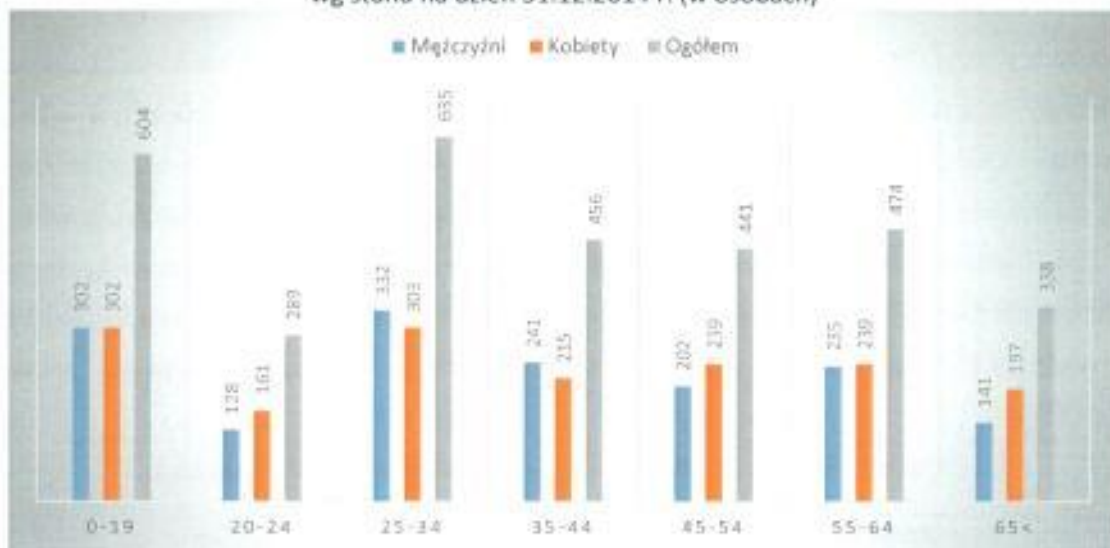
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 17 Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga
wg stanu na dzień 31.12.2014 r. (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 18 Struktura wiekowa mieszkańców miasta Kańczuga
wg stanu na dzień 31.12.2014 r. (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 19 Struktura wiekowa mieszkańców gminy Kańczuga
wg stanu na dzień 31.12.2014 r. (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Sytuacja Miasta i Gminy Kańczuga pod względem migracji jest niekorzystna. W kolejnych latach saldo migracji jest ujemne. Dodatkowo odnotowano jedynie w 2003, 2007, 2008 i 2010 r. (+12), ale już w 2012 r. saldo migracji znacznie spadło do poziomu (-32). W 2014 r. saldo migracji wynosiło (-27) spośród 141 wymeldowań 27 osób wyemigrowało. Nowo zameldowanych osób było 141. Saldo migracji dla powiatu na przestrzeni analizowanego okresu jest ujemne, niestety oznacza to, że liczba osób wymeldowanych na stałe jest większa niż liczba osób nowo meldowanych. W 2014 r. saldo migracji dla powiatu wyniosło (-137). Na 860 wymeldowań z powiatu przeworskiego na stałe wyjechało 137 osób, nowo zameldowanych osób było 723.

Tabela 13 Saldo migracji w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2003 - 2014 (w osobach)

Rok	zameldowania	wymeldowania	saldo migracji
2003	135	129	6
2004	119	158	-39
2005	148	172	-24
2006	115	130	-15
2007	171	169	2
2008	135	118	17
2009	110	130	-20
2010	134	122	12
2011	142	151	-9
2012	114	146	-32
2013	114	141	-27
2014	130	141	-11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 20 Saldo migracji w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2003 - 2014 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 14 Saldo migracji w powiecie przeworskim (w osobach)

Rok	zameldowania	wymeldowania	saldo migracji
2003	773	945	-172
2004	838	936	-98
2005	846	983	-137
2006	829	970	-141
2007	985	1126	-141
2008	681	785	-104
2009	670	719	-49
2010	814	885	-71
2011	802	924	-122
2012	733	851	-118
2013	746	872	-126
2014	723	860	-137

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 21 Saldo migracji w powiecie przeworskim (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

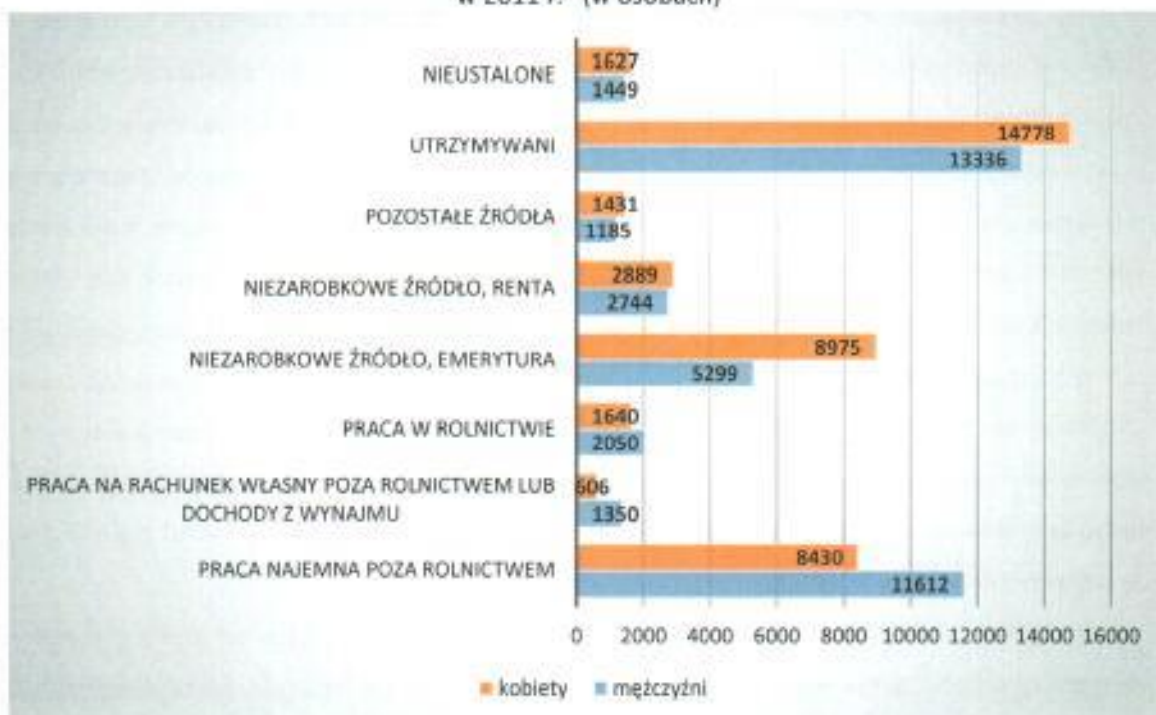
W ostatniej dekadzie w Mieście i Gminie Kańczuga ogólna liczba ludności kształtowała się na stałym poziomie z niewielkimi odchyleniami. Wskaźniki modułu gminnego kształtują się w Gminie Kańczuga (w Mieście Kańczuga) następująco: przyrost naturalny był ujemny (dodatni), Gminę cechuje przeciętny wskaźnik małżeństw (Miasto cechuje wyższy wskaźnik małżeństw), wskaźnik zgonów przewyższający wskaźnik urodzeń żywych (Miasto cechuje wskaźnik zgonów dużo niższy od wskaźnika urodzeń żywych). Saldo migracji w Mieście i Gminie w ostatnich latach było ujemne, jednakże dużo niższe niż od przeciętnego salda migracji w całym powiecie przeworskim. Główne tendencje w strukturze wiekowej mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga są zbieżne z tendencjami dla powiatu przeworskiego: spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym. W Mieście odnotowano dużo wyższy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym niż w Gminie i powiecie, pomimo to wskaźniki obciążenia demograficznego (wskaźnik określa liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym razem na 100 osób w wieku produkcyjnym) są najkorzystniejsze dla Miasta Kańczugi w skali całego powiatu.

Zjawisko ujemnego salda migracji może wynikać ze zwiększających się aspiracji życiowych mieszkańców i posiadania wystarczających środków do prób ich realizowania. Mobilni młodzi ludzie decydują się na opuszczenie miasta w celu znalezienia pracy poza jego terenem. Wpływ na ten wskaźnik może mieć także ruch ludzi młodych, którzy chcąc uzyskać jak najlepsze wykształcenie opuszczają gminę na rzecz bliższych i dalszych ośrodków edukacji. Wpływ na saldo migracji ma również odpływ ludności za granicę, zwłaszcza mężczyzn.

3.2 POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Ocena poziomu życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wiąże się z jednej strony z oceną poziomu zaspokojenia ich potrzeb materialnych, zaś z drugiej z jakością życia. O ile stopień zaspokojenia potrzeb materialnych mieszkańców można zmierzyć poprzez przeanalizowanie wysokości zarobków, wydatków oraz zasobów, o tyle trudno jest zmierzyć poziom zaspokojenia pozostałych potrzeb niematerialnych związanych z zadowoleniem z życia.

Wykres 22 Ludność powiatu przeworskiego według głównego źródła utrzymania w 2011 r. (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Decydujące znaczenie w lokalnej gospodarce odgrywają mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, które zapewniają zatrudnienie i dochody mieszkańcom gminy. Dlatego też głównym źródłem utrzymania dla mieszkańców powiatu przeworskiego są dochody uzyskiwane z pracy poza rolnictwem (25,27% ogółu mieszkańców), a tylko w niewielkim zakresie z pracy prowadzonej na własny rachunek lub z najmu (2,34% ogółu mieszkańców), w rolnictwie pracuje tylko 4,65% mieszkańców. Znaczna część (34%) mieszkańców w 2011 r. pozostawała na utrzymaniu innych członków rodziny, a 24% mieszkańców powiatu pobierało emerytury lub renty. Podobna tendencja zauważalna jest również w strukturze źródeł utrzymania mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie powiatu przeworskiego według danych GUS w 2014 r. wynosiło 2 977,07 PLN i było niższe od przeciętnej płacy brutto w województwie podkarpackim, gdzie wynosiło ono 3412,30 PLN, dla kraju wynosiło 4003,99 PLN. W odniesieniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) było to odpowiednio 74,35% dla powiatu i 87,25% dla województwa podkarpackiego. Niestety oznacza to, że poziom życia mieszkańców jest niższy niż przeciętnie w kraju. Szczegółowa struktura wysokości płacy brutto w powiatach woj. podkarpackiego w 2014 r. została przedstawiona w poniższej tabeli.

Wykres 23 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł w powiecie przeworskim na tle województwa i kraju w 2014 r.

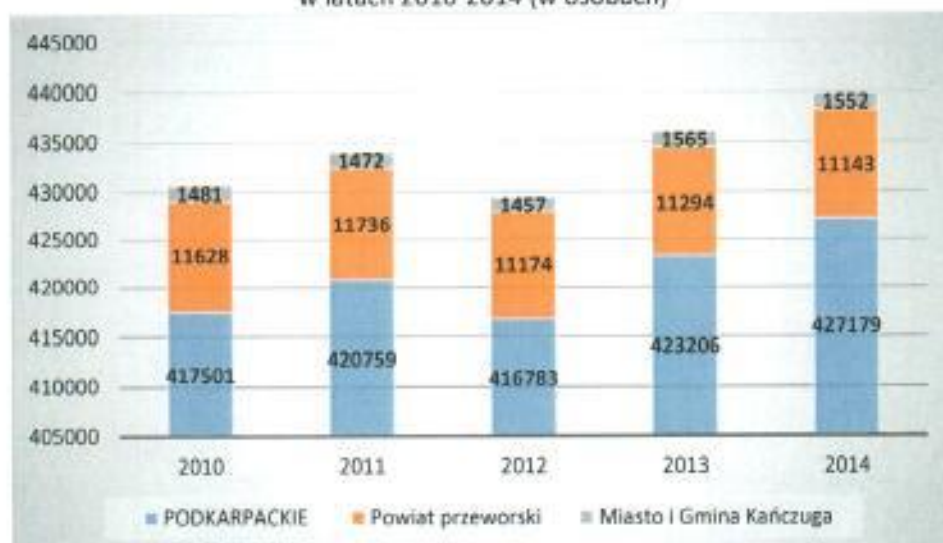

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

3.3 ZATRUDNIENIE I RYNEK PRACY

Od wielu lat sytuacja na lokalnym rynku pracy nie jest zadowalająca. Niemniej jednak z roku na rok obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób pracujących na Podkarpaciu. Na przestrzeni analizowanego okresu najniższa liczba osób pracujących w Mieście i Gminie Kańczuga odnotowana została w 2012 r. i wynosiła 1457 osób. Po tym spadku liczby pracujących w roku 2012, gdzie w stosunku do roku poprzedniego liczba ta spadła o 15 osób nastąpił systematyczny wzrost liczby pracujących o 95, który w roku 2014 wyniósł 1552 osób. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, świadczące o potencjale gospodarczym gminy. W odniesieniu do powiatu tendencja ma odmienny charakter i w ostatnich latach poziom pracujących spadł o 485 osób (4,17%).

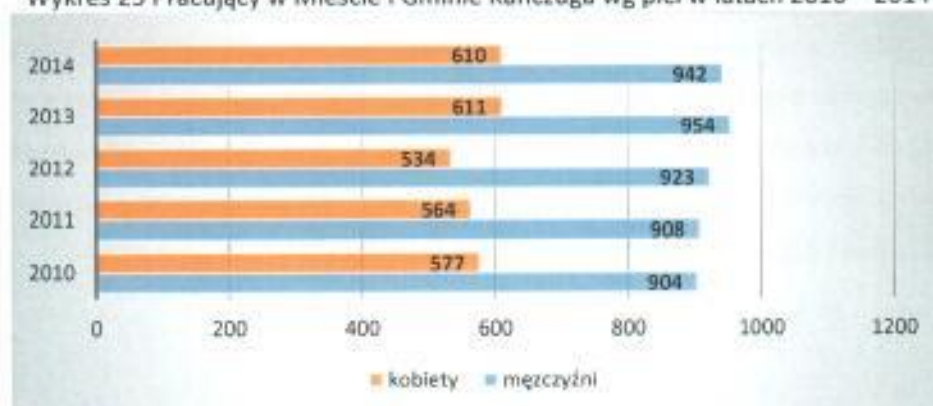
Wykres 24 Pracujący w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

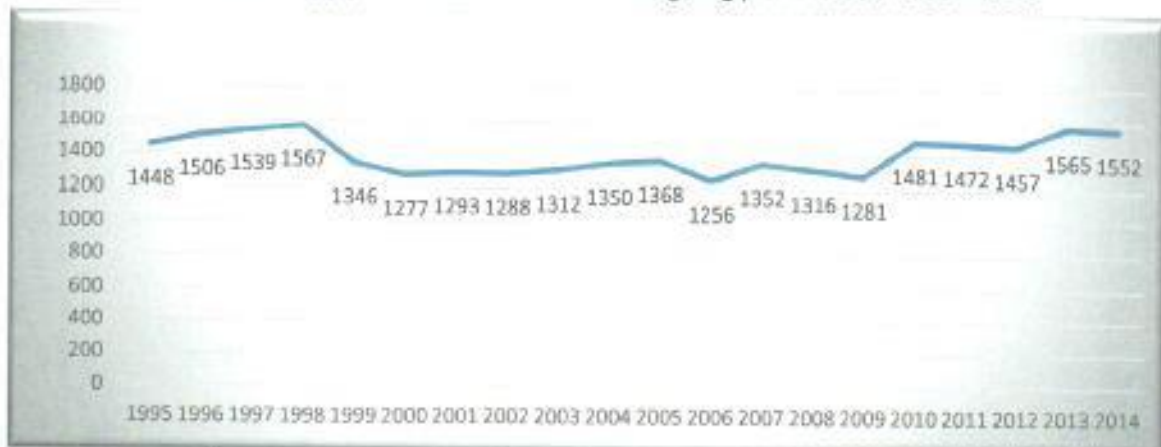
Na koniec 2014 r. liczba osób pracujących wg danych GUS w Mieście i Gminie Kańczuga wynosiła 1552 osób, w tym 610 kobiet, 942 mężczyzn. Dane te nie uwzględniają pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, osób zatrudnionych w sferze budżetowej oraz zatrudnionych w jednostkach zatrudniających do 9 osób. W latach 2013-2014 w ogólnej liczbie pracujących w Mieście i Gminie Kańczuga zwiększył się udział kobiet i liczba pracujących kobiet w stosunku do roku poprzedniego o ok. 14,42%. Spowodowane jest to faktem, iż więcej mężczyzn decyduje się na wyjazd za granicę w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy. Zjawisko to nasila się po roku 2004, od kiedy to obywatele polscy mają możliwość znalezienia legalnej pracy w wielu krajach Unii Europejskiej.

Wykres 25 Pracujący w Mieście i Gminie Kańczuga wg płci w latach 2010 – 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

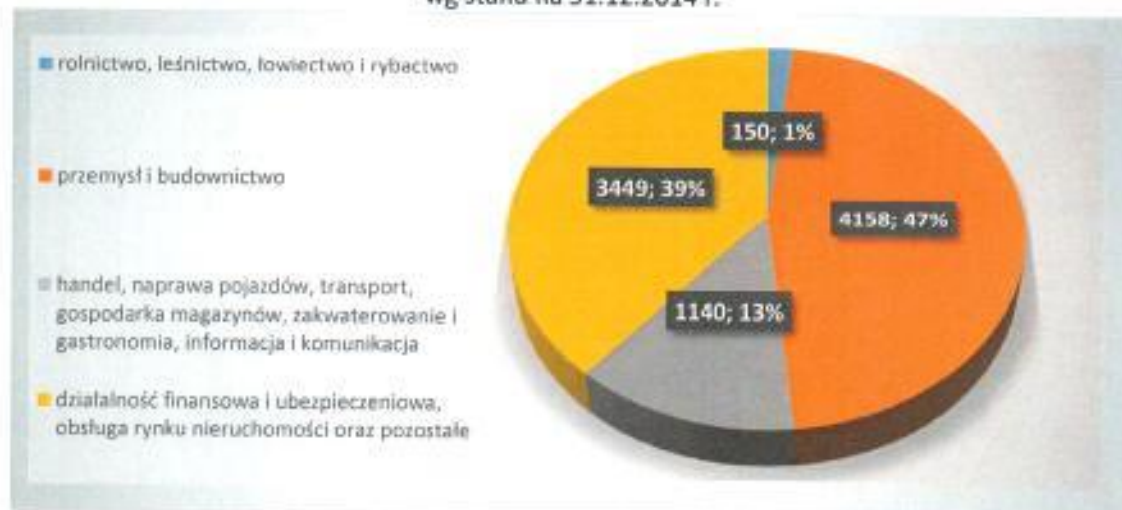
Wykres 26 Pracujący w Mieście i Gminie Kańczuga wg płci w latach 1995 – 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Największe znaczenie dla rynku pracy w Mieście Kańczuga ma sektor związany z działalnością przemysłową i budownictwem (ok.63,61% ogółu mieszkańców), a także działalnością finansową i ubezpieczeniową, obsługą rynku nieruchomości oraz pozostałe (ok.20,03% ogółu mieszkańców). W samym sektorze przemysłowym i budownictwem (ok.54,76%) oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości i powstałych sektorach (ok.29,14%) pracuje również większość mieszkańców Gminy Kańczuga. Porównując te dane z wynikami dla powiatu przeworskiego wyraźnie zaznacza się charakter przemysłowy Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga.

Wykres 27 Pracujący (w %) według rodzajów działalności w powiecie przeworskim wg stanu na 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 28 Pracujący (w %) według rodzajów działalności w Mieście i Gminie Kańczuga w 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji Urzędu Statystycznego w Rzeszowie „Województwo podkarpackie; podregiony, powiaty, gminy 2014”

W Gminie Kańczuga w 2014 r. pracowało łącznie 286 osób czyli zaledwie 18,43% ogółu pracujących w całej Gminie miejsko-wiejskiej. Największa koncentracja pracujących występuje w Mieście Kańczuga, w którym pracuje łącznie 1266 osób, co stanowi 81,57% ogółu pracujących mieszkańców. Zdecydowana przewaga kobiet wśród pracujących ma miejsce w Gminie (64,69% ogółu mieszkańców Gminy wiejskiej), dla porównania w samym Mieście Kańczuga kobiety pracujące stanowią zaledwie 33,57% ogółu pracujących.

Tabela 15 Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców wg płci w Mieście i Gminie Kańczuga wg płci w 2014 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba osób pracujących
1	Przeworsk m.	365
2	Adamówka gm. w.	78
3	Gać gm. w.	44
4	Jawornik Polski gm. w.	45
5	Kańczuga g. m-w.	124
6	Kańczuga m.	391
7	Kańczuga gm. w.	31
8	Przeworsk gm. w.	53
9	Sieniawa gm. m-w.	102
10	Tryńcza gm. w.	124
11	Zarzecze gm. w.	82

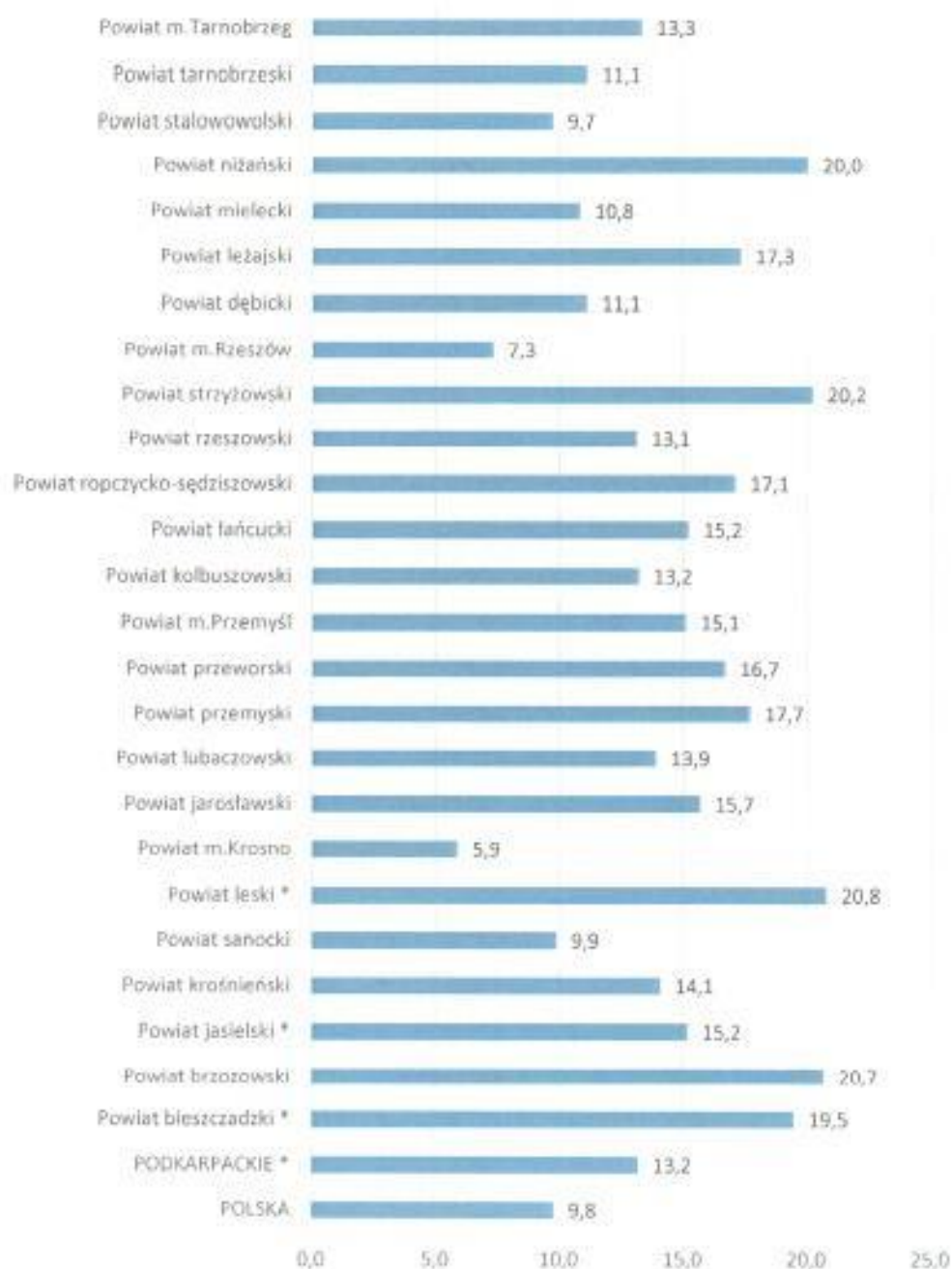
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców w 2014 r. w Mieście Kańczuga wynosił 391 osób. Na tle pozostałych miast i gmin powiatu przeworskiego jest to najwyższa wartość świadcząca o najniższym poziomie bezrobocia na obszarze miejskim Gminy Kańczuga. Sytuacja w Mieście Kańczuga jest korzystniejsza niż w mieście Przeworsk. Najniższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców w całym powiecie odnotowano z kolei na obszarze wiejskim Gminy Kańczuga (pracuje tu tylko 31 osób na 1000 mieszkańców). Charakter rolniczy gmin wiejskich powiatu wpływa na to, że prezentowane dane odbiegają od średnich osiągniętych w miastach.

3.4 POZIOM BEZROBOCIA

Powiat przeworski charakteryzuje większy odsetek bezrobotnych niż przeciętnie w województwie podkarpackim i w kraju. W 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wg danych PUP dla powiatu przeworskiego wyniosła 16,7%, dla województwa podkarpackiego 13,2%, natomiast dla kraju 9,8%. Mając na uwadze wszystkie powiaty w województwie najniższe bezrobocie zostało odnotowane w powiatach: m. Krosno (5,9%), m. Rzeszów (7,3%), stalowowolskim (9,7%), sanockim (9,9%) i mieleckim (10,8%). Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie leskim 20,8%. Najwyższa stopa bezrobocia odnotowana została w powiatach: brzozowskim (20,7%), strzyżowskim (20,2%) i nizańskim (20,0%).

Wykres 29 Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

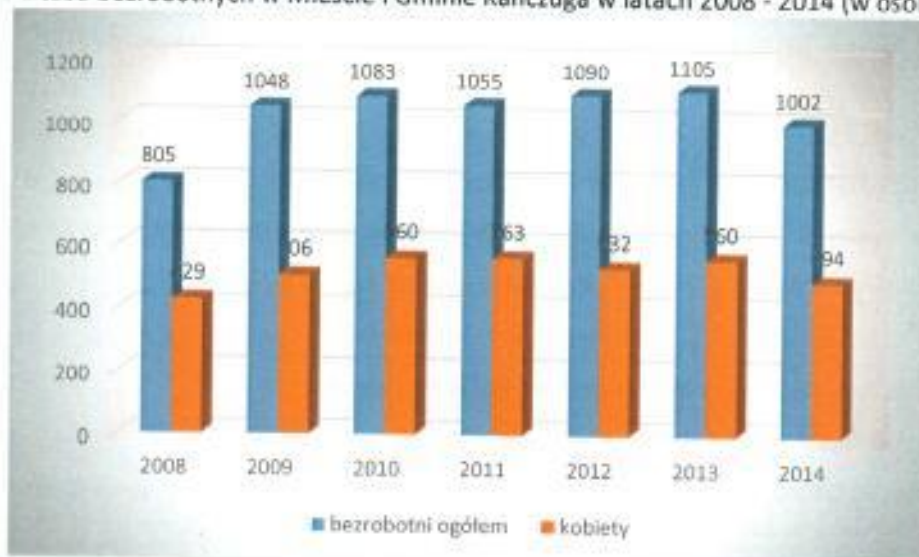

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku.

Na przestrzeni ostatnich lat poziom liczby bezrobotnych nie wykazuje wyraźnego trendu. W latach 2009-2010 i 2012-2013 odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, a w latach 2008, 2011 i 2014

spadek ogólnej liczby bezrobotnych. Struktura płci wśród bezrobotnych jest zróżnicowana w poszczególnych latach. Kobiety bezrobotne stanowią na ogół od 53,29% do 49,30% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Mieście i Gminie Kańczuga.

Wykres 30 Liczba bezrobotnych w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2008 - 2014 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Mając na uwadze gminy powiatu przeworskiego najwyższa liczba bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców ogółem na koniec 2014r. odnotowana została w gminie Kańczuga (8,26%) i Przeworsk (8,21%). Najniższa liczba bezrobotnych odnotowana została w gminie Sieniawa (6,53%), gminie Adamówka (6,89%) i Gać (6,98%). Odsetek bezrobotnych mężczyzn i kobiet jest zróżnicowany w gminach powiatu przeworskiego. Najwyższy % bezrobotnych mężczyzn w stosunku do liczby mieszkańców płci męskiej jest najwyższy w Gminie wiejskiej Kańczuga (8,67) i jest wyższy od najniższej wartości w powiecie o 3,06 % (Gmina Adamówka). Z kolei najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet odnotowano w Gminie wiejskiej Przeworsk.

Tabela 16 Liczba bezrobotnych w gminach powiatu przeworskiego zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do liczby mieszkańców ogółem wg stanu na 31.12.2014 (w osobach)

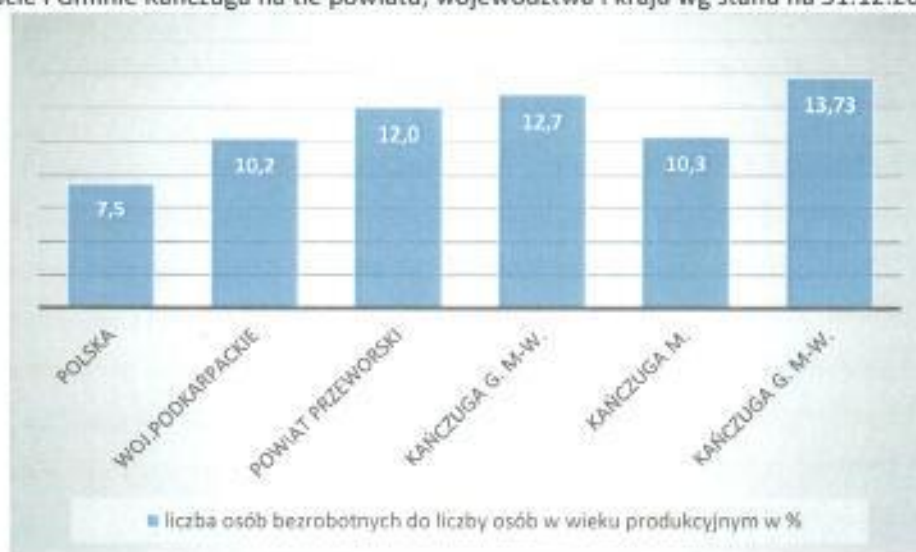
Jednostka terytorialna	ludność ogółem	bezrobotni		mężczyźni ogółem	bezrobotni mężczyźni		kobiety ogółem	bezrobotne kobiety	
		ogółem	%		ogółem	%		ogółem	%
Przeworsk m.	15681	1115	7,11	7491	525	7,01	8190	590	7,20
Adamówka gm. w.	4136	285	6,89	2050	115	5,61	2086	170	8,15
Gać gm. w.	4654	325	6,98	2273	160	7,04	2381	165	6,93
Jawornik Polski gm. w.	4555	349	7,66	2251	172	7,64	2304	177	7,68
Kańczuga gm. m-w.	12551	1002	7,98	6197	508	8,20	6354	494	7,77
Kańczuga m.	3237	233	7,20	1581	108	6,83	1656	125	7,55

Kańczuga gm. w.	9314	769	8,26	4616	400	8,67	4698	369	7,85
Przeworsk gm. w.	14875	1221	8,21	7289	574	7,87	7586	647	8,53
Sieniawa gm. w.	4871	318	6,53	2462	148	6,01	2409	170	7,06
Sieniawa m.	2157	158	7,32	1067	78	7,31	1090	80	7,34
Tryńcza gm. w.	8362	661	7,90	4192	334	7,97	4170	327	7,84
Zarzecze gm. w.	7185	537	7,47	3562	266	7,47	3623	271	7,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga na poziomie 12,74% jest zbliżony do średniej w powiecie przeworskim (12%), ale wyższy niż w Mieście Kańczuga (10,3%), województwie (10,2%) i Polsce (7,5%). Porównując dane dla Miasta i Gminy Kańczuga wyraźnie zaznacza się trudniejsza sytuacja osób bezrobotnych w Gminie Kańczuga (13,73%). Jednocześnie utrzymuje się na najwyższym poziomie wśród wszystkich gmin powiatu, niższy wynik odnotowano w Gminie Przeworsk.

Wykres 31 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu, województwa i kraju wg stanu na 31.12.2014 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 17 Udział bezrobotnych w gminach powiatu przeworskiego zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w 2014 r. (%)

Jednostka terytorialna	Liczba ludności w wieku produkcyjnym ogółem	Liczba osób bezrobotnych ogółem	bezrobotni w % do ludności w wieku produkcyjnym
Przeworsk m.	9914	1115	11,25
Adamówka gm. w.	2579	285	11,05
Gać gm. w.	2859	325	11,37
Jawornik Polski gm. w.	2831	349	12,33
Kańczuga gm. m-w.	7865	1002	12,74

Kańczuga m.	2263	233	10,30
Kańczuga gm. w.	5602	769	13,73
Przeworsk gm. w.	9241	1221	13,21
Sieniawa gm. w.	3098	318	10,26
Sieniawa m.	1506	158	10,49
Tryńcza gm. w.	5246	661	12,60
Zarzecze gm. w.	4548	537	11,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 32 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu przeworskiego w 2014 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

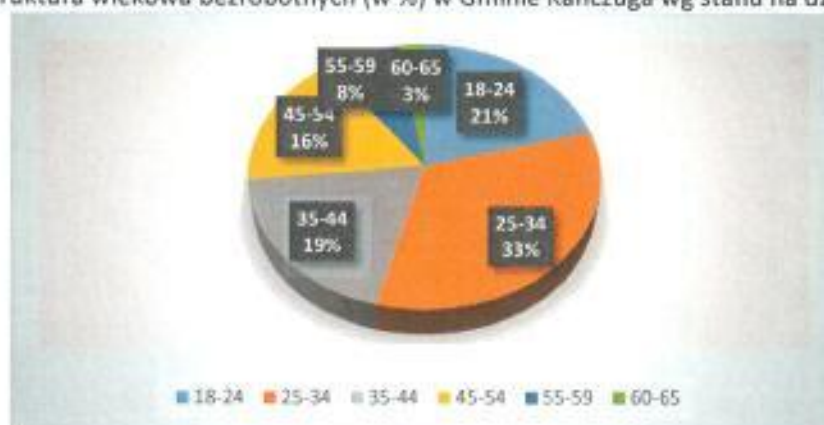
Analiza liczby osób pozostających bez pracy na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w roku 2015 wskazuje na pozytywną tendencję zniżkową. Na dzień 31.12.2015r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przeworsku odnotowano 885 osób bezrobotnych, co oznacza spadek odsetka bezrobotnych o ok.11,68% w stosunku do danych z roku 2014. Czynnikiem różnicującym sytuację bezrobotnych jest zarówno wiek, płeć jak i wykształcenie. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy przeważają ludzie młodzi. Wg stanu na koniec grudnia 2015 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat (221 osób), tj. 33,13%. Drugą co do wielkości grupą były osoby w wieku 18-24 lat (139 osób), tj. 20,84%. W przypadku ludzi młodych wiek nie jest jedynym czynnikiem powodującym, że pozostają bez pracy, wiąże się to również z faktem, że weszli na rynek pracy niedawno i nie posiadają wymaganego przez większość pracodawców stażu pracy. Zjawisko bezrobocia wymusza na ludziach nie tylko szukania nowych miejsc pracy, ale również przekwalifikowywanie się i zmianę wyuczonych zawodów.

Tabela 18 Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Mieście Kańczuga i w Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Wiek bezrobotnych	Gmina wiejska Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Miasto Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Powiat przeworski	% ogólnej liczby bezrobotnych
18-24	139	20,84%	31	14,22%	1155	20,35%
25-34	221	33,13%	81	37,16%	1793	31,59%
35-44	129	19,34%	51	23,39%	1192	21,00%
45-54	110	16,49%	27	12,39%	961	16,93%
55-59	50	7,50%	21	9,63%	415	7,31%
60-65	18	2,70%	7	3,21%	159	2,80%
Razem	667	100,00%	218	100,00%	5675	100,00%

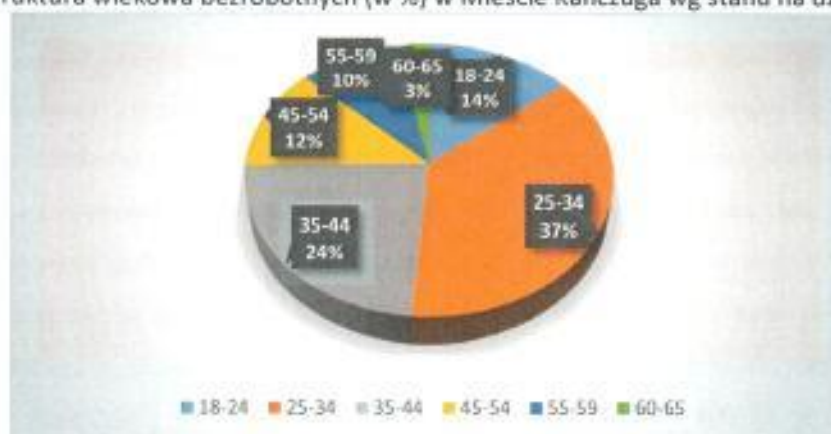
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Wykres 33 Struktura wiekowa bezrobotnych (w %) w Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Wykres 34 Struktura wiekowa bezrobotnych (w %) w Mieście Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Największą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Kańczuga na dzień 31.12.2015 r. stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,13%) oraz gimnazjalnym

i podstawowym (24,44%). Mniej liczebną kategorią wśród bezrobotnych były osoby legitymujące się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (18,89%). Osoby z wykształceniem wyższym to grupa, której udział w populacji bezrobotnych był najmniejszy i wyniósł 9,3%. Niewielki odsetek wśród bezrobotnych zajmują również osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym tj. 14,24%. Znaczny odsetek bezrobotnych osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym/podstawowym może oznaczać wzrost wymagań rynku pracy. Konieczne staje się posiadanie dodatkowych umiejętności lub zmiana zawodu czy kwalifikacji dostosowana do zmian zachodzących w gospodarce. Dużo korzystniej przedstawia się struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Mieście Kańczuga, w którym odsetek osób z wykształceniem wyższym jest dużo wyższy (22,94%), a osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym dużo niższy (13,30%), tu bezrobotnymi są najczęściej osoby z wykształceniem zasadniczym, policealnym i średnim zawodowym.

Tabela 19 Struktura wykształcenia bezrobotnych w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Poziom wykształcenia	Gmina wiejska Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Miasto Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Powiat przeworski	% ogólnej liczby bezrobotnych
Wyższe	62	9,30%	50	22,94%	837	14,75%
Policealne i średnie zawodowe	126	18,89%	53	24,31%	1204	21,22%
Średnie ogólnokształcące	95	14,24%	33	15,14%	811	14,29%
Zasadnicze zawodowe	221	33,13%	53	24,31%	1673	29,48%
Gimnazjalne i podstawowe	163	24,44%	29	13,30%	1150	20,26%
Razem	667	100,00%	218	100,00%	5675	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

W strukturze bezrobotnych wg stażu pracy najliczniejszą grupę zarówno wśród mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga stanowią bezrobotni ze stażem pracy od 1 do 5 lat jak, ze stażem do 1 roku lub bez stażu pracy. Najmniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat oraz 20-30 lat. Różnice pomiędzy grupami nie są znaczne, co oznacza, że bezrobocie prawie w równym stopniu dotyka wszystkie grupy zarówno wśród mieszkańców Miasta i Gminy, jak i powiatu.

Tabela 20 Struktura bezrobotnych wg. stażu pracy w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Staż pracy w latach	Gmina wiejska Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Miasto Kańczuga	% ogólnej liczby bezrobotnych	Powiat przeworski	% ogólnej liczby bezrobotnych
do 1 roku	148	22,19%	46	21,10%	1176	20,72%
1 - 5	142	21,29%	55	25,23%	1165	20,53%
5 - 10	80	11,99%	30	13,76%	655	11,54%
10 - 20	74	11,09%	24	11,01%	710	12,51%
20 - 30	33	4,95%	18	8,26%	402	7,08%
30 i więcej	9	1,35%	3	1,38%	148	2,61%
Bez stażu pracy	181	27,14%	42	19,27%	1419	25,00%
Razem	667	100,00%	218	100,00%	5675	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Wykres 35 Struktura bezrobotnych wg. stażu pracy (w %) w Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Wykres 36 Struktura bezrobotnych wg. stażu pracy (w %) w Mieście Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym i marginalizacją

Grupą społeczną narażoną na wykluczenie społeczne i marginalizację są osoby długotrwale bezrobotne czyli osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Na koniec grudnia 2015r. liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie Gminy Kańczuga wynosiła 451 osób (67,62% ogółu osób bezrobotnych z terenu Gminy Kańczuga), w tym 252 kobiety i 199 mężczyzn. W Mieście Kańczuga sytuacja przedstawia się równie niekorzystnie, wśród ogółu bezrobotnych 67,89% (148 osoby) stanowią osoby długotrwale bezrobotne, w tym 86 kobiet i 62 mężczyzn. Wśród osób długotrwale bezrobotnych w Gminie najwięcej jest osób w przedziale wieku 25-34 lata 137 osoby (30,38%), w tym kobiet 97 (38,49% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet). Drugą najliczniejszą grupą są osoby z przedziału wiekowego 35-44 lata (23,73%) 107 osób, w tym kobiety 64 (25,4% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet). Analogiczne tendencje w strukturze wieku osób długotrwale bezrobotnych zauważa się w Mieście, w którym osoby w wieku 25-34 lat stanowią 35,81%, a osoby w wieku 35-44 lat 26,35%. To niepokojące zjawisko oznacza, że najtrudniej jest wejść na rynek osobom młodym z małym doświadczeniem i kobietom po urodzeniu dziecka.

Tabela 21 Osoby długotrwale bezrobotne wg. wieku w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015.

Wiek	Ogółem	Gmina wiejska Kańczuga		Miasto Kańczuga				
		% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet	Ogółem	% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet
18-24	62	13,75%	38	15,08%	11	7,43%	6	6,98%
25-34	137	30,38%	97	38,49%	53	35,81%	36	41,86%
35-44	107	23,73%	64	25,40%	39	26,35%	26	30,23%
45-54	90	19,96%	42	16,67%	22	14,86%	11	12,79%
55-59	39	8,65%	10	3,97%	17	11,49%	6	6,98%
60 i więcej	16	3,55%	1	0,40%	6	4,05%	1	1,15%
Razem	451	100,00%	252	100,00%	148	100,00%	86	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Tabela 22 Osoby długotrwale bezrobotne wg. wykształcenia w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Wykształcenie	Ogółem	Gmina wiejska Kańczuga		Miasto Kańczuga				
		% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet	Ogółem	% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet
Wyższe	28	6,21%	28	11,11%	21	14,19%	18	20,93%
Policealne i średnie zawodowe	83	18,40%	57	22,62%	39	26,35%	26	30,23%
Średnie ogólnokształcące	50	11,09%	42	16,67%	21	14,19%	12	13,95%
Zasadnicze zawodowe	166	36,81%	77	30,56%	40	27,03%	19	22,09%
Gimnazjalne i podstawowe	124	27,49%	48	19,05%	27	18,24%	11	12,79%
Razem	451	100,00%	252	100,00%	148	100,00%	86	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych w Gminie posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz kolejno gimnazjalne i podstawowe, a w Mieście Kańczuga również policealne i średnie zawodowe. Podobnie struktura wygląda wśród kobiet długotrwale bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę staż pracy przed zarejestrowaniem się, to najwięcej wśród długotrwale bezrobotnych jest osób ze stażem pracy od 1-5 lat (18,85% w Gminie i 26,74% w Mieście) i do 1 roku (21,73% w Gminie i 20,95% w Mieście). Równie licznie jest reprezentowana grupa osób bez doświadczenia zawodowego (28,6% w Gminie i 18,92% w Mieście).

Tabela 23 Osoby długotrwale bezrobotne wg. stażu pracy w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015

Staż pracy	Ogółem	% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet	Ogółem	% ogółu długotrwale bezrobotnych	Kobiety	% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet
do 1 roku	98	21,73%	69	27,38%	31	20,95%	19	22,09%
1 - 5	85	18,85%	41	16,27%	36	24,32%	23	26,74%
5 - 10	55	12,20%	23	9,13%	20	13,51%	9	10,47%
10 - 20	55	12,20%	24	9,52%	18	12,16%	12	13,95%
20 - 30	25	5,54%	4	1,59%	14	9,46%	4	4,65%
30 i więcej	4	0,89%	0	0,00%	1	0,68%	1	1,16%
Bez stażu pracy	129	28,60%	91	36,11%	28	18,92%	18	20,93%
Razem	451	100,00%	252	100,00%	148	100,00%	86	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

4. GOSPODARKA

4.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Według danych rejestru REGON na koniec 2014 roku w Gminie Kańczuga zarejestrowanych było 336 podmiotów gospodarczych, w tym 317 podmiotów działających w sektorze prywatnym, analogicznie w Mieście Kańczuga było 262 podmiotów gospodarczych, w tym 244 podmiotów działających w sektorze prywatnym. Pomimo typowo rolniczego charakteru gminy w ostatnich latach obserwuje się pozytywne zjawisko rozwoju przedsiębiorczości przejawiające się jako stopniowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W całym powiecie przeworskim na koniec 2014 roku zarejestrowanych było 4459 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów gospodarczych zostało zarejestrowanych w mieście Przeworsk (1486), natomiast wśród gmin wiejskich powiatu najwięcej podmiotów występuje w gminie Przeworsk (666) i Tryńcza (370).

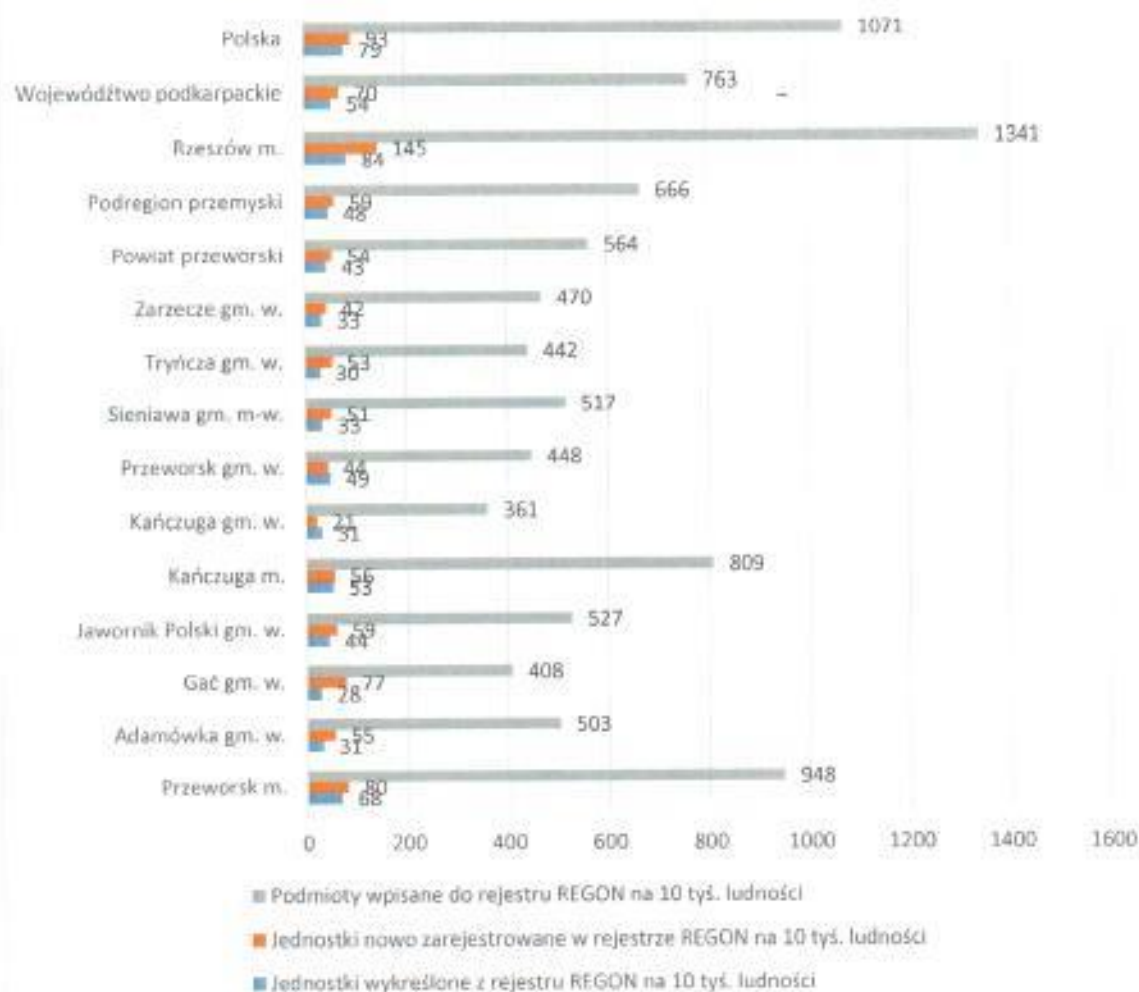
Tabela 24 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w 2014 r. w powiecie przeworskim

Jednostka terytorialna	Ogółem	Sektor publiczny		Sektor prywatny		w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
	liczby	liczby	%	liczby	%	liczby	%
Przeworsk m.	1486	61	4,1	1425	95,9	1093	73,55
Adamówka gm. w.	208	8	3,85	200	96,15	166	79,81
Gać gm. w.	190	18	9,47	172	90,53	131	68,95
Jawornik Polski gm. w.	240	13	5,42	227	94,58	179	74,58
Kańczuga gm. m-w.	598	37	6,19	561	93,81	457	76,42
Kańczuga m.	262	18	6,87	244	93,13	190	72,52
Kańczuga gm. w.	336	19	5,65	317	94,35	267	79,46
Przeworsk gm. w.	666	29	4,35	637	95,65	561	84,23
Sieniawa gm. m-w.	363	20	5,51	343	94,49	259	71,35
Tryńcza gm. w.	370	20	5,41	350	94,59	294	79,46
Zarzeczce gm. w.	338	25	7,40	313	92,60	253	74,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina Kańczuga charakteryzuje się niskim na tle powiatu poziomem przedsiębiorczości, liczoną, jako liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności. Wskaźnik ten dla gminy wyniósł w 2014 r. 361 podmiotów, w powiecie 564 i 763 w województwie. Corocznie w Gminie Kańczuga powstaje kilkadziesiąt podmiotów gospodarczych, które podejmują próbę prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, w 2014 r. nowych przedsiębiorstw powstało 21. Jednak wiele z nich po niedługim czasie działania zostaje zamknięta, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. było tych podmiotów 31. Wśród wszystkich gmin powiatu przeworskiego Gmina Kańczuga wypada niekorzystnie ze względu na najniższy wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. Mieszkańców (361). Pozytywną informacją jest fakt, że w Mieście Kańczuga ten sam wskaźnik osiągnął wartość 809 i uplasował miasto na drugiej pozycji w skali całego powiatu po mieście Przeworsku. Liczba nowo rejestrowanych podmiotów (56) jest zbliżona do średniej dla całego powiatu (54), jednakże liczba podmiotów wyrejestrowywanych jest tu wyższa (55) niż w powiecie (43), co wskazuje na niekorzystne tendencje rozwoju przedsiębiorczości.

Wykres 37 Jednostki gospodarcze na 10 tys. ludności w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

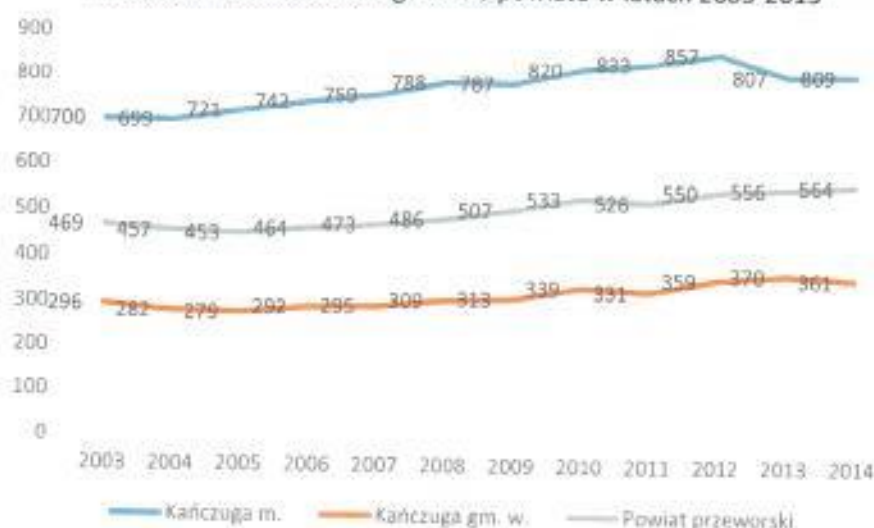
W latach 2003-2014 w Gminie Kańczuga liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 10 tys. ludności wzrosła z poziomu 282 do 361 co oznacza wzrost o 79 podmiotów (wzrost o ok.28%), natomiast w samym Mieście liczba ta wzrosła z poziomu 699 do 809 co oznacza wzrost o 110 podmiotów (wzrost o ok.15,74%). W analizowanym okresie dla powiatu zmiana ta wynosiła ok.23,41% (wzrost z poziomu 457 do 564). Pod tym względem gmina wypada korzystnie w stosunku do Miasta i powiatu.

Tabela 25 Wartości wybranych wskaźników przedsiębiorczości w 2014 roku

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności
POLSKA	1071	77
PODKARPACKIE	763	57
Powiat przeworski	564	43
Przeworsk m.	948	70
Kańczuga g. m-w.	476	36
Kańczuga m.	809	59
Kańczuga g. w.	361	29
Przeworsk g. w.	448	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 38 Zmiana liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu w latach 2003-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Analiza liczby podmiotów gospodarczych w latach 2012-2014 w poszczególnych sołectwach gminy wykazuje pojedyncze wzrosty, które nie wpływają na ogólną sytuację rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Ośrodkiem kumulującym przedsiębiorców pozostaje Miasto Kańczuga z przeważającą liczbą podmiotów gospodarczych, stanowiących ok. 45,76% wszystkich podmiotów w Gminie.

Tabela 26 Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych sołectwach Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga w latach 2012-2015

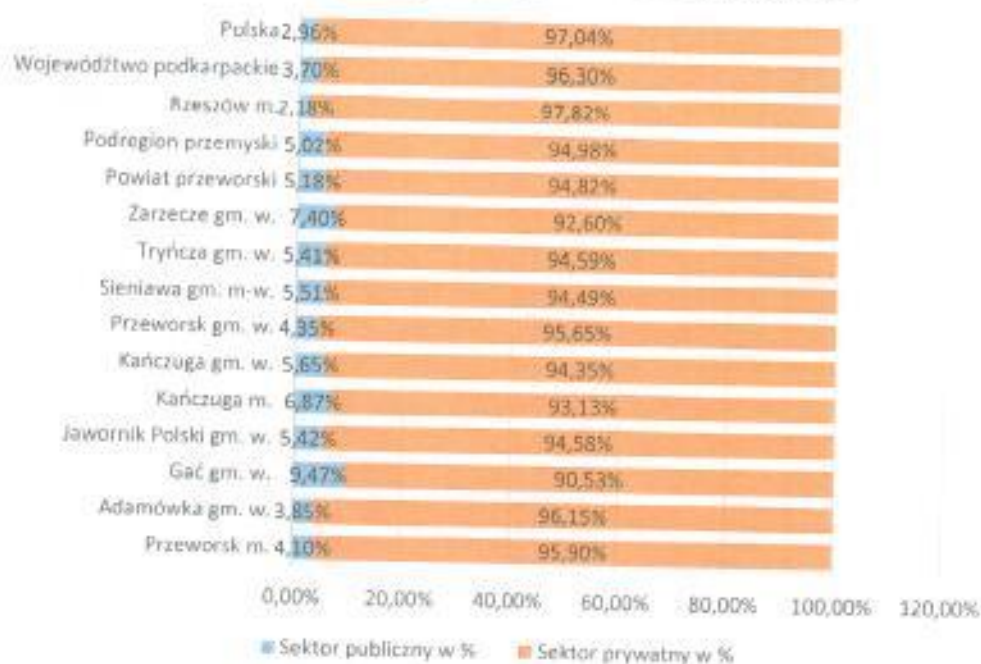
Miejscowość	2012	2013	2014	2015
Kańczuga	176	179	181	178
Bóbrka Kańczucka	4	4	5	5
Chodakówka	1	1	1	1
Krzeczowice	16	17	17	17
Lipnik	2	2	2	2
Łopuszka Mała	11	11	11	10
Łopuszka Wielka	30	30	28	28
Medynia Kańczucka	9	8	8	7
Niżatyce	12	12	14	14
Pantalowice	16	16	17	16
Rączyna	14	13	13	12
Siedlecza	29	30	30	31
Sietesz	52	52	53	54
Wola Rzeplińska	4	4	3	3
Żuklin	10	10	11	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Spośród wszystkich 361 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w 2014 r. 94,35% pochodziło z sektora prywatnego, natomiast spośród 809 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w 2014 r. 93,13% pochodziło z sektora prywatnego. To nieznacznie niższy odsetek niż w powiecie (94,82%). Pozostałe gminy powiatu przeworskiego cechuje podobna tendencja.

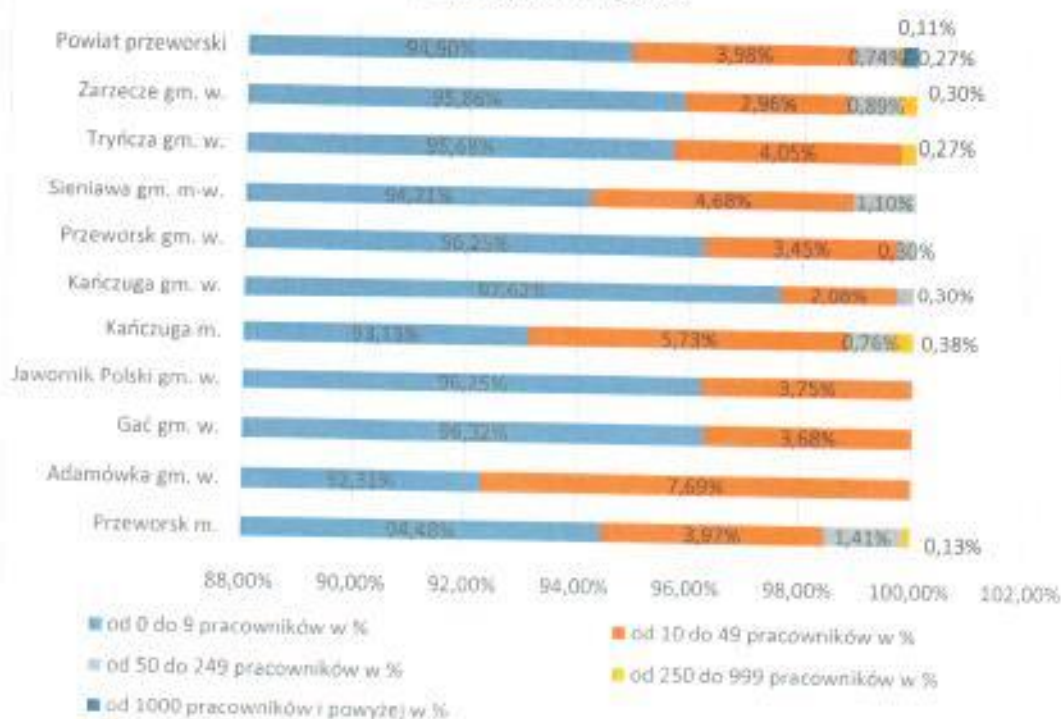
Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Kańczuga w 2014 r. 97,62% pochodziło z sektora mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających od 1 do 9 pracowników) lub których działalność została zawieszona (zerowe zatrudnienie). To więcej niż w Mieście (93,13%) i w powiecie (94,9%). Jednak nie można mówić o istotnym odbieganiu od struktury podmiotów gospodarczych według klas wielkości od przeciętnej dla powiatu. Przedsiębiorstw małych, zatrudniających od 10 do 49 pracowników było w gminie 2,08% ogółu podmiotów wobec 5,73% w Mieście i 3,98% w powiecie przeworskim. W Gminie Kańczuga w 2014 r. było 0,3% średnich przedsiębiorstw, zatrudniających od 50 do 249 pracowników, nie było natomiast przedsiębiorstw dużych zatrudniających od 250 do 999 pracowników. Średnie przedsiębiorstwa w odsetku 0,76% i duże przedsiębiorstwa w odsetku 0,38% funkcjonowały w Mieście Kańczuga.

Wykres 39 Jednostki gospodarcze w podziale według sektora własności w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu, podregionu, województwa i Polski w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 40 Jednostki gospodarcze według klas wielkości w Mieście i Gminie Komańcza na tle powiatu w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Struktura lokalnej gospodarki w Gminie Kańczuga/Mieście Kańczuga liczona na podstawie liczby przedsiębiorstw według sektorów klasyfikacji PKD 2007 w 2014 r., była następująca:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 2 podmioty (0,60%) / 4 podmioty (1%);
- Przemysł i budownictwo – 83 podmioty (24,70%) / 62 podmioty (24%);
- Pozostała działalność (usługi rynkowe i nierynkowe) – 251 podmiotów (74,70%) / 196 (75%).

Wykres 41 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg. rodzajów działalności w Gminie Kańczuga w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 42 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg. rodzajów działalności w Mieście Kańczuga w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina Kańczuga (0,60%) charakteryzuje się niższym odsetkiem przedsiębiorstw z sektora: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (w powiecie odsetek ten wyniósł w 2014 r. 1,86%). Na tle wszystkich gmin wiejskich i miejskich powiatu Miasto (23,66%) i Gmina Kańczuga (24,70%) nie wyróżnia się pod względem ilości przedsiębiorstw z sektora przemysłowego i budowniczego oraz pozostałych sektorów. Najwyższy odsetek przedsiębiorstw z sektora przemysł i budownictwo charakteryzuje gminy Tryńcza (31,35%), Przeworsk (28,53%), Sieniawa (28,93%) i Adamówka (32,21%).

Tabela 27 Odsetek jednostek gospodarczych w podziale według sektora w Mieście i Gminie Kańczuga na tle podregionu, powiatu, województwa i Polski w 2014 r.

Jednostka terytorialna	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w liczbach	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w %	przemysł i budownictwo w liczbach	przemysł i budownictwo w %	pozostała działalność w liczbach	pozostała działalność w %	suma
Przeworsk m.	6	0,40%	280	18,84%	1200	80,75%	1486
Adamówka gm. w.	20	9,62%	67	32,21%	121	58,17%	208
Gać gm. w.	7	3,68%	39	20,53%	144	75,79%	190
Jawornik Polski gm. w.	6	2,50%	67	27,92%	167	69,58%	240
Kańczuga gm. m-w.	6	1,00%	145	24,25%	447	74,75%	598
Kańczuga m.	4	1,53%	62	23,66%	196	74,81%	262
Kańczuga gm. w.	2	0,60%	83	24,70%	251	74,70%	336
Przeworsk gm. w.	16	2,40%	190	28,53%	460	69,07%	666
Sieniawa gm. m-w.	11	3,03%	105	28,93%	247	68,04%	363
Tryńcza gm. w.	8	2,16%	116	31,35%	246	66,49%	370
Zarzecze gm. w.	3	0,89%	78	23,08%	257	76,04%	338
Powiat przeworski	83	1,86%	1087	24,38%	3289	73,76%	4459
Podregion przemyski	610	2,32%	5384	20,45%	20333	77,23%	26327
Województwo podkarpackie	3198	1,97%	36837	22,66%	122521	75,37%	162556
Polska	75601	1,84%	878383	21,32%	3165687	76,84%	4119671

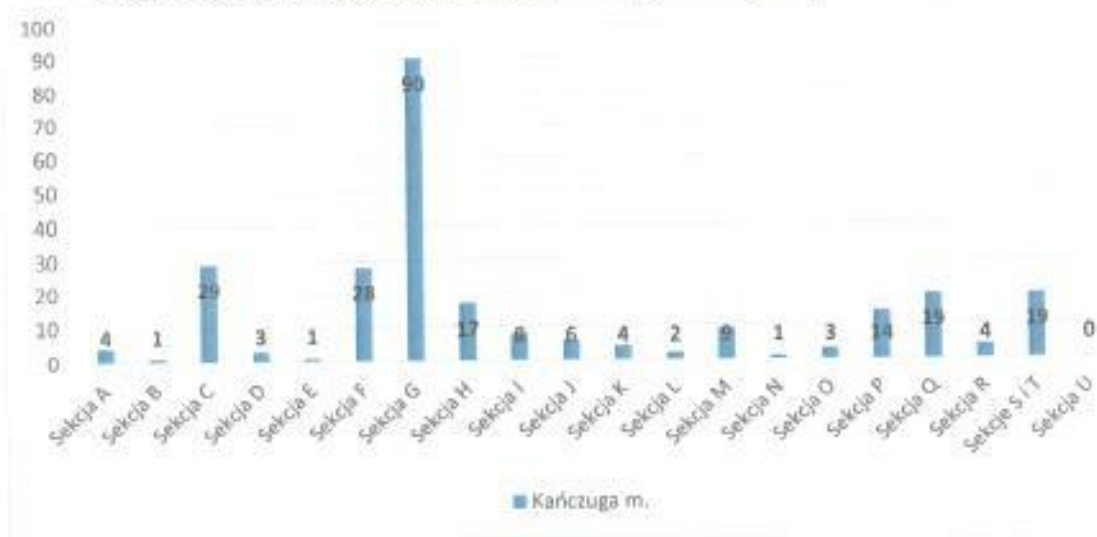
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Sektor rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 r. składał się z 6 przedsiębiorstw. Sektor przemysł i budownictwo zawierał 62 przedsiębiorstwa w mieście i 83 przedsiębiorstwa w gminie, natomiast pozostała działalność jest reprezentowana przez 196 podmiotów w mieście i 251 podmiotów w gminie.

Najmocniej reprezentowanymi sektorami gospodarki wg Polskiej Klasyfikacji Działalności jest sekcja handel i naprawa pojazdów (sekcja G), stanowiąca 30,95% ogółu podmiotów gospodarczych

w Gminie (104 podmioty) i 34,35% ogółu podmiotów gospodarczych w Mieście (90)¹¹. Duże znaczenie odgrywa również budownictwo (sekcja F), które w Gminie reprezentuje 50 podmiotów (14,88% ogółu podmiotów gospodarczych w gminie), a w Mieście 28 (10,69% ogółu podmiotów gospodarczych w mieście). Wyraźnie zaznacza się również przetwórstwo przemysłowe, które w Mieście reprezentuje 29 podmiotów (11,07% ogółu podmiotów gospodarczych w Mieście), a w Gminie 32 podmioty (9,52% ogółu podmiotów gospodarczych w Gminie) oraz transport i gospodarka magazynowa w liczbie 31 (9,23% ogółu podmiotów gospodarczych w Gminie).

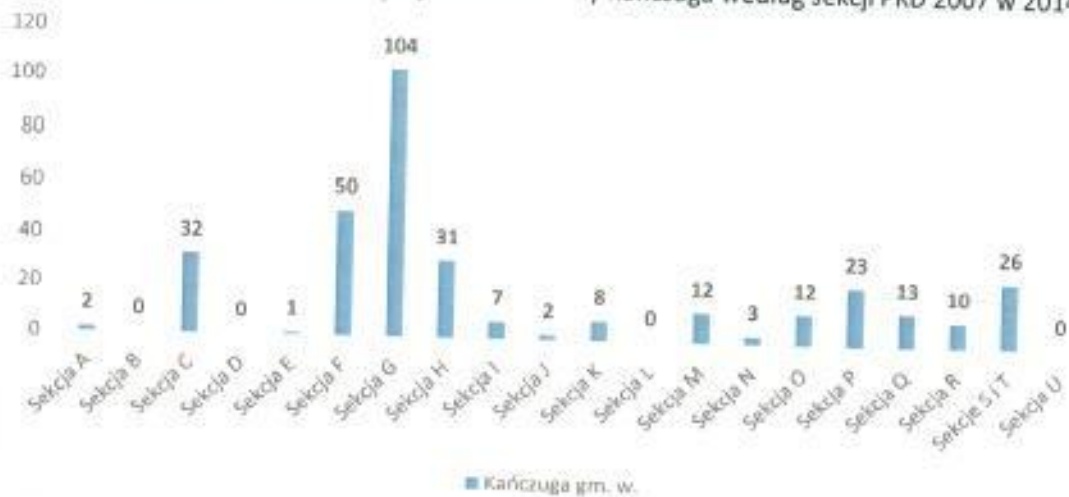
Wykres 43 Jednostki gospodarcze Miasta Kańczuga według sekcji PKD 2007 w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

¹¹ Według obecnie obowiązującej w Polsce klasyfikacja podmiotów PKD 2007 obejmuje: sekcja A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), sekcja B (Górnictwo i wydobywanie), sekcja C (Przetwórstwo przemysłowe), sekcja D (Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych), sekcja E (Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją) i sekcja F (Budownictwo), na sektor pozostała działalność (usługi) – sekcja G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), sekcja H (Transport i gospodarka magazynowa), sekcja I (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcja J (Informacja i komunikacja), sekcja K (Działalność finansowa i ubezpieczeniowa), sekcja L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości), sekcja M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), sekcja N (Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca), sekcja R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją), sekcja S (Pozostała działalność usługowa), sekcja O (Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne), sekcja P (Edukacja), sekcja Q (Opieka zdrowotna i pomoc społeczna).

Wykres 44 Wykres nr Jednostki gospodarcze Gminy Kańczuga według sekcji PKD 2007 w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina Kańczuga jest przede wszystkim gminą rolniczą. Działalność rolnicza jest prowadzona głównie w gospodarstwach indywidualnych.

Największe przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Miasta i Gminy Kańczuga:

- Firma „Axtone” S.A. – dostawca innowacyjnych rozwiązań dla taboru kolejowego, producent urządzeń ciągnowo-zderznych do wagonów towarowych, pasażerskich, lokomotyw oraz pojazdów komunikacji miejskiej;
- Firma produkcyjno-usługowa „Marma” Polskie Folie – firma zajmująca się produkcją produktów ogrodnictwa, rolnictwa, dla budownictwa, foliami i opakowaniami przemysłowymi, tkaninami technicznymi i włókninami spounbound oraz siatkami;
- SKS Pipes Kańczuga Sp. z o.o. - produkcja urządzeń amortyzujących (Axtone S.A., Pipes Kańczuga Sp. z o.o.);
- Spółdzielczy Ośrodek Zaplecza Technicznego - zajmuje się wyrobem oprzyrządowania do produkcji;
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Bonus” S.C. - zakład zajmujący się produkcją pieczywa i przerobem bakalii;
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych, świadczy usługi dla rolnictwa;
- Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z oo. w Kańczudze;
- ZANAR – zakład narzędziowy.

Z powyższego zestawienia wynika, że w Mieście i Gminie Kańczuga znacząco przeważa sektor handlu.

4.2 ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Gmina miejsko-wiejska Kańczuga ma charakter rolniczy, użytki rolne zajmowały w 2014 r. 8297 ha, co stanowi ok.79% ogólnej powierzchni gminy. Do roku 2015 powierzchnia użytków rolnych w Gminie wzrosła nieznacznie do ok.8338,16 ha. Przeważającym typem zagospodarowania użytków rolnych są grunty orne o powierzchni 6483 ha (61,73% powierzchni gminy). Warunki klimatyczne i glebowe sprzyjają prowadzeniu działalności rolniczej. Pozostałe grunty zajmują powierzchnię 2206 ha, co stanowi ok.21%. W części wiejskiej Gminy dominują tu grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, a w części miejskiej grunty zabudowane i zurbanizowane.

Tabela 28 Struktura użytkowania gruntów (w ha) Miasta i Gminy Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Jednostka terytorialna	powierzchnia ogółem	użytki rolne razem	użytki rolne - grunty orne	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane	nieużytki
Kańczuga g. m-w.	10503	8297	6483	1687	47	456	16
Kańczuga m.	760	629	533	28	8	92	3
Kańczuga g. w.	9743	7668	5950	1659	39	364	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 29 Struktura użytkowania gruntów (w ha) Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	Kańczuga m.			Kańczuga g. w.		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
powierzchnia ogółem	760	760	760	9743	9743	9743
użytki rolne razem	646	644	629	7775	7701	7668
użytki rolne - grunty orne	529	530	533	7775	7701	7668
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	18	19	28	1556	1628	1659
grunty pod wodami razem	8	8	8	39	39	39
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	86	87	92	357	361	364
nieużytki	2	2	3	16	14	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 45 Struktura obszarowa gospodarstw rolnych (w ha) w Gminie miejsko - wiejskiej Kańczuga na tle powiatu, województwa i Polski wg stanu na 2010 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS; podstawowe dane ze Spisu Powszechnego z 2010 r.

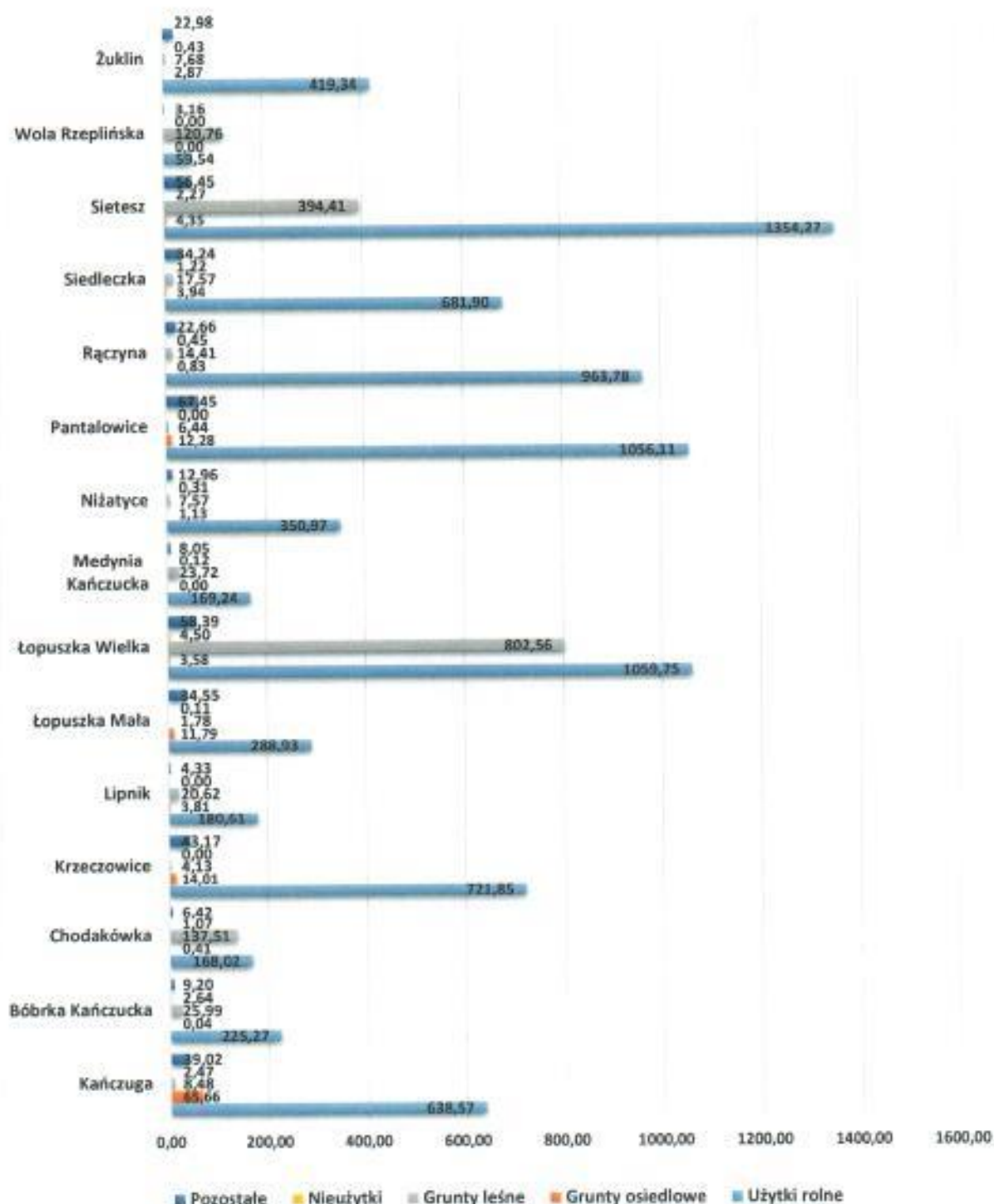
W granicach administracyjnych Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga, wg danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r., średnia powierzchnia gospodarstw rolnych była niska (ok. 2,48 ha), niższa od średniej wielkości w powiecie (ok. 3,14 ha) i województwie (ok. 3,23 ha). Zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2008 - 2015 w ostatnich latach przeprowadzono scalenie gruntów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W wyniku tego procesu scaleniem objęto obszar 783 ha w Krzeczowicach (2005-2007), 341 ha w Żuklinie (2005-2011), 1143 ha w Pantalowicach, 454 ha w Łopuszce Małej (2012-2014), a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w 2015 roku wzrosła do ok. 2,96 ha. W ramach procesów scaleniowych obszary objęte scaleniem zostały dodatkowo przystosowane do użytkowania poprzez budowę zjazdów i dróg oraz urządzeń melioracyjnych.

Rysunek 1 Podstawowe dane na temat gospodarstw rolnych w Gminie miejsko – wiejskiej Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Wykres 46 Szczegółowa struktura gruntów w poszczególnych sołectwach Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga wg stanu na 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Ogólna powierzchnia zasiewów w Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga w 2015r. wyniosła 4719 ha co stanowi ok. 44,93% ogólnej powierzchni gminy. W stosunku do lat poprzednich powierzchnia ta uległa zwiększeniu (2010 r. – powierzchnia zasiewów obejmowała łącznie ok.3309,25 ha), co może oznaczać zwiększenie opłacalności produkcji rolniczej.

Tabela 30 Powierzchnia zasiewów poszczególnych upraw w gospodarstwach rolnych wg stanu na 2015 rok

Jednostka terytorialna	gospodarstwa rolne ogółem						ogółem powierzchnia zasiewów
	zboża	kukurydza	strączkowe	ziemniaki	przemysłowe	pastewne	
Kańczuga m.	411	75	40	29	45	52	652
Kańczuga g. w.	2045	824	172	260	528	238	4067
Kańczuga g. m-w.	2456	899	212	289	573	290	4719

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Zboża ogółem stanowią największą część w strukturze upraw w Gminie Kańczuga (ok.52,04%). Do grupy "zbóż ogółem" zalicza się powierzchnię upraw zbóż podstawowych, do najczęściej występujących w Gminie należą zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, pszenica ozima i jara, mieszanki zbożowe jare, jęczmień, owies. Uprawy przemysłowe stanowią ok.12,14% ogółu wszystkich upraw w gminie. Uprawa ziemniaków i roślin pastewnych stanowi zaledwie po ok. 6%.

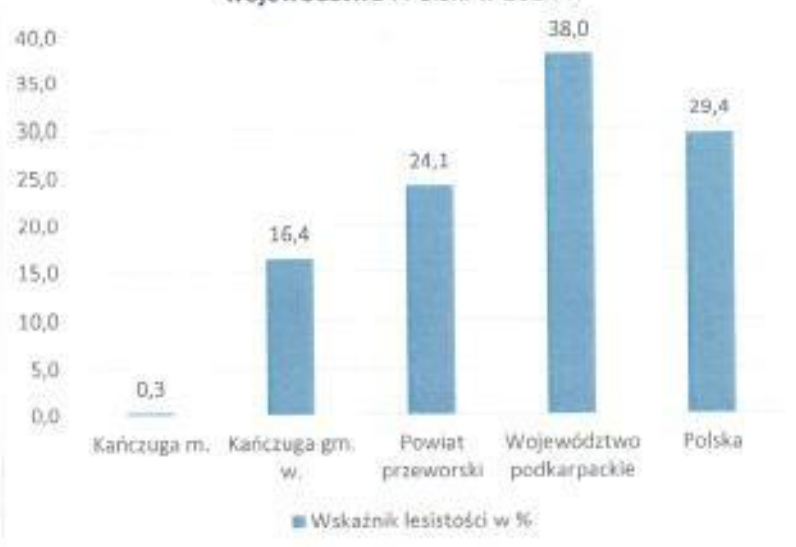
Część gospodarstw jest przebranżawiana na gospodarstwa do produkcji owoców miękkich (maliny, porzeczki). Zebrane owoce są przeznaczane do skupu. W gospodarstwach warzywnych uprawia się cebulę, marchew, pietruszkę, ogórki oraz kapustę. W produkcji rolnej gminy dużą rangę posiada hodowla zwierząt gospodarskich (krowy, konie, owce) oraz trzody chlewnej, jednak ze względu na nierentowność utrzymywania trzody chlewnej oraz problemy związane z odbiorem mleka, działalność gospodarstw skierowana jest na potrzeby własne.

Szansą rozwoju dla gospodarstw rolnych jest produkcja zdrowej żywności oraz agroturystyka. Notuje się coraz większą liczbę gospodarstw ekologicznych, które opierają się na zasadzie samozaopatrzenia, a nadwyżki produktów roślinnych i zwierzęcych przeznaczone są potrzeby żywieniowe przyjmowanych turystów. W 3 miejscowościach Miasta i Gminy Kańczuga istnieje ok.100 gospodarstw ekologicznych zajmujących się produkcją owoców miękkich tj. porzeczka czerwona i czarna, malina, agrest.

Leśnictwo

Ogólna powierzchnia lasów na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wynosi 1606,93 ha. Wskaźnik lesistości dla gminy Kańczuga w 2014 r. wynosi 16,4%, dla powiatu przeworskiego 24,1% . Wskaźnik lesistości gminy jest niższy niż dla woj. podkarpackiego 38% i kraju – 29,40%.

Wykres 47 Wskaźnik lesistości w % w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu, województwa i Polski w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Najbardziej zalesione obszary Gminy Kańczuga znajdują się w jej południowej i zachodniej części. Przeważają lasy liściaste, które zajmują ok.77% powierzchni. Na terenie gminy Kańczuga występują lasy wodochronne (86% powierzchni lasów ochronnych) oraz glebochronne (14% powierzchni lasów ochronnych).

Tabela 31 Zmiana wskaźnika lesistości w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2003 - 2014

Jednostka terytorialna	Wskaźnik lesistości w %					
	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Kańczuga m.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3
Kańczuga gm. w.	14,8	14,9	15,1	15,7	16,1	16,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Zieleń jest ważnym elementem kompozycyjno - przestrzennym Gminy Kańczuga. Pełni rolę zaplecza wypoczynkowego, zdrowotnego i dekoracyjnego, nie tylko dla mieszkańców gminy, ale również dla mieszkańców pobliskiego miasta Kańczuga i okolicznych miejscowości, którzy przyjeżdżają do gminy na wypoczynek sobotnio - niedzielny. Łączną powierzchnię gruntów leśnych w gminie Kańczuga przedstawia poniższa tabela. W 2014 r. 86,82% stanowiły grunty leśne gminne, pozostałą część stanowią grunty leśne prywatne. Grunty leśne miejskie stanowią znikomą część lasów ogółem w Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga.

Tabela 32 Powierzchnia gruntów leśnych w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2013 – 2014

Forma własności lasów	Miasto Kańczuga				Gmina wiejska Kańczuga			
	2013		2014		2013		2014	
	w ha	w %	w ha	w %	w ha	w %	w ha	w %
Grunty leśne prywatne	2,36	100,00%	2,11	100,00%	202,72	12,63%	212,78	13,18%
Grunty leśne gminne ogółem	0	0,00%	0,00	0,00%	1402,10	87,37%	1402,14	86,82%
Razem	2,36	100,00%	2,11	100,00%	1604,82	100,00%	1614,92	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

4.3 ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA OBSZARU

Atrakcyjność inwestycyjna gminy w znacznej mierze uwarunkowana jest poprzez położenie oraz cechy środowiska naturalnego. Dla rozwoju Gminy Kańczuga atutem może być jej atrakcyjne położenie. Z jednej strony z dala od dużych aglomeracji miejskich, a z drugiej strony stosunkowo blisko do głównych miast tego regionu. Miasto Kańczuga stanowiące centrum gminy jest oddalone około 12 km od Przeworska, 18 km od Łańcuta, 34 km od Rzeszowa i 42 km od Przemyśla.

Układ drogowy wraz z infrastrukturą drogową ma duże znaczenie dla transportu i spedycji i tym samym potencjału inwestycyjnego regionu. Ze względu na bliskość usytuowania w stosunku do drogi o niezwykle ważnym znaczeniu krajowym i międzynarodowym (DK4, E40), biegnącej do przejścia międzynarodowego z Ukrainą w Korczowej oraz bliskość usytuowania w stosunku do ważnego węzła kolejowego w Przeworsku (połączenia kolejowe relacji: Szczecin-Wrocław-Katowice-Kraków-Przemyśl-Kijów, połączenie z Lublinem i Bełżcem), gmina jest łatwo dostępna zarówno dla turystów jak i przedsiębiorców. Ponadto dogodny dojazd do miejscowości i do znajdujących się w nich zabytków zapewnia pokrycie terenu gminy siecią dróg lokalnych.

Gmina Kańczuga może być atrakcyjnym miejscem dla rozwoju rekreacji i turystyki ze względu na zaplecze w postaci zabytkowego Kościoła pw. Św. Michała Archanioła w Kańczudze, odrestaurowanego Dworku w Lipniku, zalewu rekreacyjnego w Łopuszce Małej, zajazdu Ranczo w Łopuszce Małej, kolejki wąskotorowej i cerkwi grecko – katolickiej w Krzczowicach.

Do uwarunkowań zewnętrznych rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga wynikających z jej położenia należy również zaliczyć procesy integracji europejskiej i wynikające z nich możliwości korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dla Gminy Kańczuga w tym zakresie już w 2004 roku otworzyły się kolejne możliwości otrzymania wsparcia z różnych programów operacyjnych.

Na tle województwa podkarpackiego powiat przeworski charakteryzuje się jedną z wyższych stóp bezrobocia. Fakt występowania dużego zasobu wolnej siły roboczej może być atutem gminy w pozyskaniu inwestorów.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym dokumentem określającym zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu uwarunkowań rozwoju przestrzennego na terenie Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga uchwalone uchwałą Nr V/34/2000 Rady Miejskiej w Kańczudze w dniu 27 października 2000 roku wraz z późniejszymi zmianami.

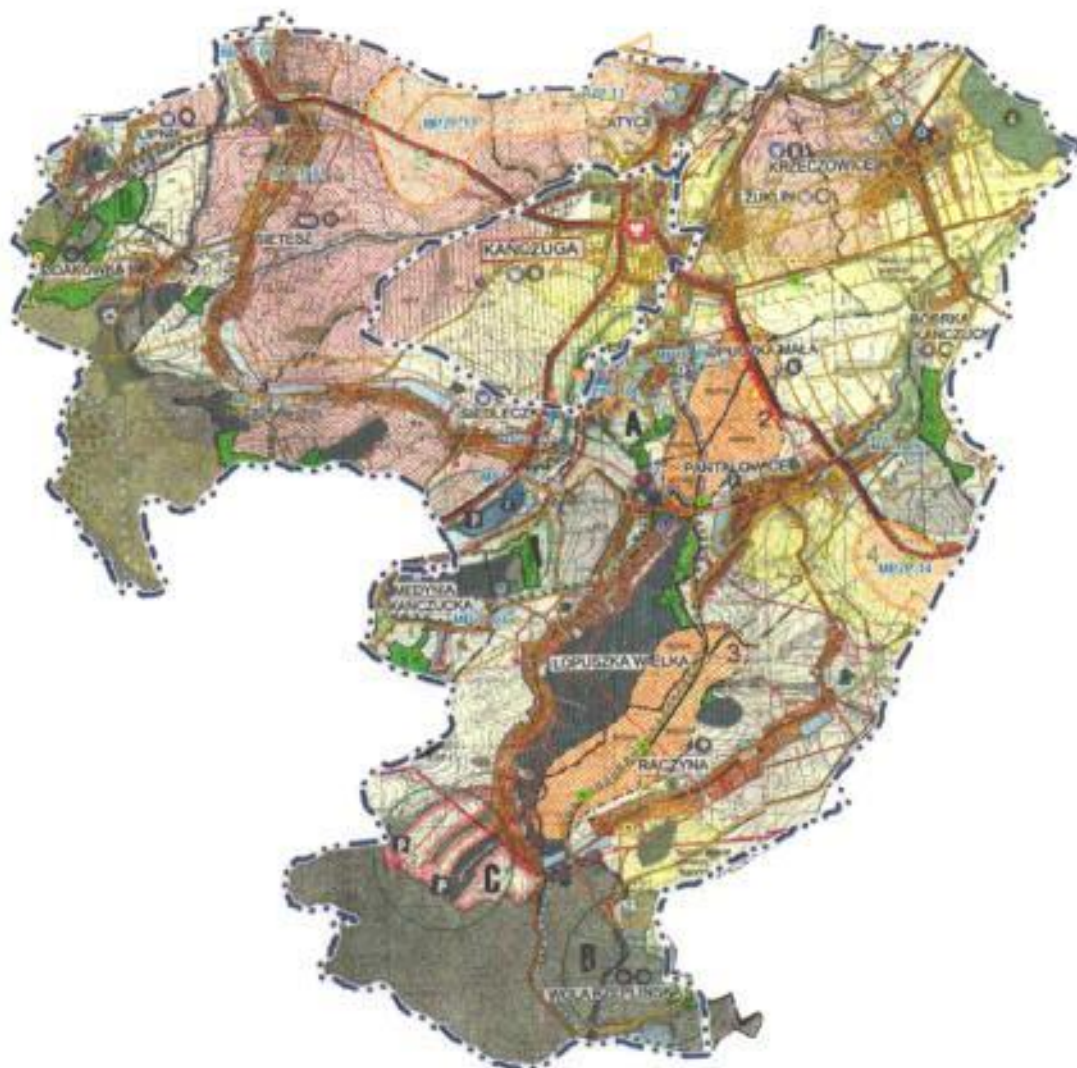
Studium gminy, jako podstawowy zbiór informacji o przestrzeni zostało opracowane zgodnie z obowiązującą wówczas ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o gospodarowaniu przestrzennym. Biorąc pod uwagę fakt, iż powyższa ustawa została zastąpiona ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kańczuga jest częściowo nieaktualne z uwagi na niezgodność jego układu merytorycznego i zakresu ustaleń funkcjonalno-przestrzennych i programowych z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami wykonawczymi. Pomimo tego, że w swojej formie obowiązujące Studium nie spełnia wszystkich wymogów ustawowych oraz przepisów wykonawczych do ustawy, nie wymaga pilnej potrzeby zmiany. Niezbędne uzupełnienia studium, mogą być wprowadzane w trybie ustawowym jako fragmentaryczne „zmiany studium” - bez potrzeby kompleksowej zmiany studium. Studium gminy zachowuje więc aktualność jako dokument stanowiący podstawę polityki przestrzennej na obszarze gminy. Rada Miejska w Kańczudze dokonała oceny aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga” z 2000 roku wraz z zmianami Uchwałą nr XXXVI/393/2014 z dnia 30 października 2014 roku uznając je za aktualne. Ustawowa możliwość dokonywania fragmentarycznych zmian Studium oraz pojawiające się nowe elementy w kierunkach rozwoju w zagospodarowaniu przestrzennym gminy doprowadziły w ostatnich latach do uchwalenia następujących punktowych zmian studium, tak aby możliwe było w dalszej kolejności sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 33 Wykaz uchwalonych zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w Mieście i Gminie Kańczuga

Data przyjęcia uchwały w sprawie zmiany studium	Nr uchwały w sprawie zmiany studium
31 III 2008 r.	Uchwała nr XII/151/2008 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga
21 V 2009 r.	Uchwała nr XXVIII/315/2009 w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga
20 V 2011 r.	Uchwała Nr V/60/2011 w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga
22 XI 2012 r.	Uchwała Nr XVIII/215/2012 w sprawie zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
26 IX 2014 r.	Uchwałą Nr XXXV/384/2014 w sprawie zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Mapa 8 Graficzna prezentacja zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Analizując stopień pokrycia gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stwierdzić można, iż aktualna powierzchnia objęta MPZP wynosi 423 ha co stanowi około 4,03% powierzchni całkowitej gminy. Na przestrzeni lat 1996 – 2015 uchwalonych zostało 15 nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Niewątpliwie kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy mają dwa z nich: MPZP Nr 5/08 Sietesz – Nizatyce i MPZP 4/08 Pantalowice.

Tabela 34 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie Gminy miejsko – wiejskiej Kańczuga

Nazwa Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego	Nr uchwały Rady Miejskiej w Kańczudze	Funkcja MPZP
MPZP terenu budownictwa jednorodzinne i zagrodowe we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/35/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
MPZP terenu budownictwa zagrodowego we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/36/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996r.	Zabudowa mieszkaniowa zagrodowa
MPZP terenu domu ludowego we wsi Medynia Kańczudzka	Uchwała Nr IV/37/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa usługowa - kulturalna
MPZP terenu kaplicy rzymsko-katolickiej we wsi Łopuszka Mała	Uchwała Nr IV/38/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa usługowa - sakralna
MPZP terenu przedszkola wiejskiego we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/39/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa usługowa - społeczna
MPZP terenu budownictwa jednorodzinne we wsi Pantalowice	Uchwała Nr IV/40/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
MPZP terenu budownictwa jednorodzinne we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/41/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna możliwa zabudowa zagrodowa
MPZP terenu stacji paliw we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/42/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa usługowa
MPZP terenu budownictwa zagrodowego we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/43/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.	Zabudowa mieszkaniowa zagrodowa dopuszczalna zmiana na budownictwo jednorodzinne
MPZP Nr 4/01 „Budownictwo jednorodzinne i zagrodowe Łopuszka Mała”	Uchwała Nr IV/37/2002 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 sierpnia 2002 r.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa
MPZP Nr 1/01 „Budownictwo jednorodzinne i zagrodowe Łopuszka Mała”, Nr 2/02 „Cmentarz komunalny Łopuszka Mała”, Nr 3/01 „Zbiornik rekreacyjny Łopuszka Mała”	Uchwała Nr IV/38/2002 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 sierpnia 2002 r.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, zabudowa usługowa - sakralna, zabudowa usługowa - rekreacyjna
MPZP Nr 1/02 „Przetwórstwo i usługi w Siedleczce”	Uchwała Nr III/25/2003 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 26 maja 2003 r.	Zabudowa usługowa, zabudowa produkcyjna
MPZP Nr 2/02 „Przemysł, przetwórstwo i usługi w Kańczudze”	Uchwała Nr III/24/2003 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 26 maja 2003 r.	Zabudowa przemysłowa, produkcyjna, usługowa

MPZP Nr 5/08 „Sietesz – Nizatyce”	Uchwała Nr XIV/172/2012 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 18 maja 2012 r.	Zabudowa produkcyjna elektrownie wiatrowe
MPZP Nr 4/08 „Pantalowice”	Uchwała Nr XXI/237/2013 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 6 lutego 2013 r.	Zabudowa produkcyjna elektrownie wiatrowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga jakie zachodzą poza realizacją ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kańczuga oraz w/w obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego kształtowane są poprzez politykę władz gmin prowadzoną w oparciu o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W/w decyzje można uznać niejako obok studium i MPZP za trzeci instrument sterowania rozwojem przestrzennym na terenie gminy. Poniższa tabela zawiera prezentację liczby wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na przestrzeni ostatnich lat 2010 – 2014.

Tabela 35 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2007 - 2014

Rok	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	Liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
2010	62	4
2011	78	10
2012	66	8
2013	64	7
2014	32	8
Razem:	302	37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Poniżej przedstawiono analizę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w rozbiciu na rodzaj inwestycji.

Tabela 36 Analiza wydanych decyzji o warunkach zabudowy w rozbiu na rodzaj planowanej inwestycji w latach 2010 - 2014

Rodzaj inwestycji	2010	2011	2012	2013	2014
budownictwo mieszkaniowe	51	49	49	43	21
budynki gospodarcze i garaże	1	9	6	9	3
usługi	6	6	7	6	3
infrastruktura	0	2	1	4	1
Inne (przemysł)	4	12	3	2	4
Razem:	62	78	66	64	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

W rozbiu przedmiotowym można zauważyć, iż decyzje o warunkach zabudowy wydane były głównie dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jak wynika z przedstawionych powyżej danych w ogólnej liczbie wydanych decyzji o warunkach zabudowy zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna stanowi przeważającą ilość i przekracza niemal we wszystkich latach 50% ogólnej liczby wydanych decyzji. Z kolei zdecydowana większość wydanych decyzji dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczyła przedsięwzięć z zakresu realizacji infrastruktury technicznej. Większość decyzji dotyczących ustalenia warunków zabudowy wydano dla Miasta Kańczuga, miejscowości Sietesz, Siedlecza, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała i Krzczowice, natomiast najwięcej decyzji dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego wydano dla Miasta Kańczuga, Sietesz i Łopuszka Mała.

4.4 ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA OBSZARU

Obszar Gminy miejsko - wiejskiej Kańczuga jest postrzegany głównie jako kraina rolniczo - przemysłowa i rejon o atrakcyjnych walorach rekreacyjnych. Miasto i Gmina Kańczuga posiada niezwykle malownicze widoki, niewielkie wzniesienia, kompleksy leśne, bogactwo flory, fauny, zielonych przestrzeni, ciszy i spokoju, tworzy urokliwe miejsce odpoczynku. Atrakcyjność terenu pod względem turystycznym podnoszą doliny rzeki Mleczy, rezerwat „Husówka” we wsi Lipnik, gdzie wytyczono ścieżkę przyrodniczo - edukacyjną, pozostałości Parków Podworskich w Lipniku, Żuklinie, Sieteszy, Łopuszce Małej i w Krzczowicach, park krajobrazowy i akwen wodny w Łopuszce Małej z boiskami, plażą i polem namiotowym, gdzie dobrze prosperuje baza gastronomiczna „RANCZO” oferująca zdrową żywność na bazie produktów regionalnych. Przez teren Gminy przebiega linia kolejki wąskotorowej „Pogórzanin” obsługująca grupy turystyczno - wycieczkowe.

Wykaz zabytków nieruchomych Miasta i Gminy Kańczuga według Rejestru zabytków woj. podkarpackiego, stan na 22 luty 2016 r. roku przedstawia się następująco:

- Kańczuga:
 - ✓ Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Michała Archanioła z początku XVII wieku;
 - ✓ Zespół Cerkwii grecko-katolickiej;
 - ✓ Budynek mieszkalny 23(21);
 - ✓ Cmentarz rzymsko-katolicki;
- Krzczowice:
 - ✓ Cerkiew grecko-katolicka pod wezwaniem Św. Mikołaja;
 - ✓ Dworzec kolejowy kolejki wąskotorowej linii Przeworsk-Dynów;
 - ✓ Pozostałości zespołu dworskiego (oficyna, spichlerz, park – przeniesiony do skansenu w Przeworsku);
- Lipnik:
 - ✓ Dwór murowany jako część zespołu dworsko-pałacowego wraz z aleją lipową;
- Łopuszka Mała:
 - ✓ Zespół dworsko-parkowy;
- Łopuszka Wielka:
 - ✓ Kaplica rodowa Rodziny Scipio del Campo;
- Sietesz:
 - ✓ Zespół dworski;
- Żuklin:
 - ✓ Zespół dworsko-parkowy (dwór, kordegardą z bramą, park krajobrazowy);
- Siedlecza:
 - ✓ Cmentarz żydowski.

Urząd Miasta i Gminy systematycznie wspiera finansowo zabytki zlokalizowane na terenie Gminy w ramach realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym. W latach 2011-2014 przyznano środki finansowe w łącznej wysokości 425 000,00 zł na remont zabytkowego kościoła w Kańczudze i Sieteszy, a 18 000,00 zł na remont i sfinansowanie inwentaryzacji architektonicznej Zespołu Dworskiego w Lipniku. W roku 2013 przyznano również dotację w wysokości 30 000,00 zł na remont zabytkowej plebanii w Kańczudze.

Baza noclegowa

Obiekty noclegowe, ich liczba oraz dostępność są w pewnym stopniu wyznacznikiem atrakcyjności turystycznej. Na terenie Gminy Kańczuga w 2014 r. nie znajdował się żaden obiekt hotelowy czy inny obiekt noclegowy. W powiecie przeworskim, ze względu na jego specyfikę, obiekty hotelowe i noclegowe są skupione w Przeworsku (największe miasto powiatu i siedziba starostwa powiatowego) i Gminie miejsko – w wiejskiej Sieniawa (Pałac w Sieniawie). Na uwagę zasługuje wysokie wykorzystanie miejsc noclegowych w gminie Sieniawa z uwagi na lokalizację zabytkowego Pałacu. W Gminie Kańczuga nie odnotowano pobytu turystów zagranicznych ze względu na brak rejestrowanej bazy noclegowej, nie odnotowuje się tu również gospodarstw agroturystycznych. Rozwój bazy noclegowej w kolejnych latach będzie stanowił jeden z celów w podejmowanych działaniach samorządu lokalnego.

Do obiektów noclegowych zaliczono hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, pola biwakowe, kempingi, obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, zakłady uzdrowiskowe oraz kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne występujące na przedmiotowym terenie.

Tabela 37 Turystyczne obiekty noclegowe w powiecie przeworskim
wg stanu na 31.12.2014 r.

Jednostka terytorialna	obiekty ogółem				
	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - kempingi i pola biwakowe	inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - zespoły domków turystycznych	inne obiekty noclegowe - pozostałe
Przeworsk m.	2	5	1	0	4
Adamówka gm. w.	1	0	0	0	0
Gać gm. w.	0	0	0	0	0
Jawornik Polski gm. w.	0	1	0	0	1
Kańczuga gm. m-w.	0	0	0	0	0
Kańczuga m.	0	0	0	0	0
Kańczuga g. w.	0	0	0	0	0
Przeworsk gm. w.	0	0	0	0	0
Sieniawa gm. m-w.	1	0	0	0	0
Tryńcza gm. w.	0	0	0	0	0
Zarzecze gm. w.	0	1	0	0	1
Powiat przeworski	4	7	1	0	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 38 Udzielone noclegi w powiecie przeworskim
wg stanu na 31.12.2014 r.

Jednostka terytorialna	udzielone noclegi turystom zagranicznym				
	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - kempingi i pola biwakowe	inne obiekty zbiorowego zakwaterowania - zespoły domków turystycznych	inne obiekty noclegowe - pozostałe
Przeworsk m.	1414	748	183	0	565
Adamówka gm. w.	0	0	0	0	0
Gać gm. w.	0	0	0	0	0
Jawornik Polski gm. w.	0	0	0	0	0
Kańczuga gm. m-w.	0	0	0	0	0
Kańczuga m.	0	0	0	0	0
Kańczuga g. w.	0	0	0	0	0
Przeworsk gm. w.	0	0	0	0	0
Sieniawa gm. m-w.	1112	0	0	0	0
Tryńcza gm. w.	0	0	0	0	0
Zarzecze gm. w.	0	0	0	0	0
Powiat przeworski	2526	748	183	0	565

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

4.5 ŚRODOWISKO OTOCZENIA BIZNESU

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych działających na terenie Miasta i Gminy Kańczuga możemy wymienić:

- **Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet (SAK) w Gminie Kańczuga**, które zostało zarejestrowane 20 sierpnia 2009 roku. Stowarzyszenie zrzesza 8 Kół Gospodyń Wiejskich działających w następujących miejscowościach: Łopuszka Wielka, Siedlecza, Sietesz, Lipnik, Niżatyce, Krzeczowice, Pantalowice, Rączyna. Ogólnymi celami Stowarzyszenia jest działalność opiekuńcza, oświatowo-edukacyjna, kulturalna, zdrowotna i społeczna, ponadto połączenie działań na rzecz propagowania kultury wiejskiej, sztuki ludowej, rękodzieła oraz pielęgnowania tradycji regionalnej z działaniami na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, kreowania i promocji przedsiębiorczych postaw społecznych.
- **Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji, Wypoczynku i Sportu w Gminie Kańczuga (EWIS)** - celem działającego od 2007 r. Stowarzyszenia jest wspieranie, także finansowe, wszechstronnego rozwoju poprzez propagowanie wśród społeczeństwa turystyki i rekreacji oraz wychowawczo-zdrowotnych walorów w środowisku wiejskim i miejskim sprawując

opiekę szkoleniowo-sportową nad dziećmi i młodzieżą, wypoczynek, promocję zdrowia, pobudzanie aktywności społecznej płynącej z poczucia odpowiedzialności za zdrowie, tworzenie lepszych warunków dla rozwoju edukacji. Ważnym zadaniem jest też podtrzymywanie tradycji narodowej.

- **Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Z Tradycją w Nowoczesność”** z siedzibą w Pawłosiowie jest stowarzyszeniem działającym na terenie gmin powiatu jarostawskiego (Chłopice, Laszki, Pawłosiów, Pruchnik, Radymno, Roźwienica oraz miasto Radymno) i jednej gminy przynależącej administracyjnie do powiatu przeworskiego (Kańczuga), a reprezentowana jest przez 105 członków, przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego, publicznego i mieszkańców. Misją LGD „Z Tradycją w Nowoczesność” jest inicjowanie oraz realizacja na swoim terenie projektów wpływających na zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny obszaru LGD, a także w oparciu o istniejące walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Głównym celem LGD jest działalność na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.
- Wychodząc naprzeciw przedsiębiorcom działającym na terenie Miasta i Gminy Kańczuga oraz tym, którzy zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą Miasto i Gmina Kańczuga zawarło porozumienie w dniu 19 grudnia 2012 roku z Akademią Innowacji i Przedsiębiorczości Fundacja dr Bogusława Fedra z siedzibą w Grodzisku Mazowieckim. Przedmiotem porozumienia jest udzielanie wszelkiej możliwej pomocy mikro i małym przedsiębiorstwom w uruchamianiu i rozwijaniu przez nich przedsiębiorstw, wspomaganie innowacyjności oraz pomoc w podnoszeniu jakości usług i dostarczaniu produktów. Dla realizacji tych celów udostępnia się nieodpłatnie na stronie www.kanczuga.pl Serwis mikroporady.pl za pomocą którego przedsiębiorca ma dostęp do aktualnych wzorów umów, porad, instrukcji itp.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.1 UKŁAD DROGOWY

W Mieście i Gminie Kańczuga sieć komunikacyjna jest dość dobrze rozwinięta. Układ komunikacyjny drogowy obejmuje drogi: wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Mapa 9 Infrastruktura techniczna na terenie Gminy Kańczuga

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Zarządcą sieci drogowej w gminie Kańczuga jest Miasto i Gmina Kańczuga. Na obszarze gminy znajduje się łącznie 87,5 km dróg o powierzchni 288131,5 m².

Długości dróg według rodzaju nawierzchni:

- twarda ulepszona bitumiczna: 50,071 km,
- gruntowa wzmocniona żwirem, żużlem, itp.: 6,81 km,
- gruntowa naturalna (z gruntu rodzimego): 19,318 km,
- twarda nieulepszona tłuczniowa: 11,196 km,
- twarda ulepszona kostka: 0,058 km,
- suma powierzchni chodników i ścieżek rowerowych: 15086,4 m².

Sieć dróg gminnych w Mieście i Gminie Kańczuga jest dość gęsta co umożliwia łatwe przemieszczanie się transportem zarówno prywatnym jak i zbiorowym. Na sieć dróg gminnych składa się łącznie 68 dróg. Łączna długość dróg gminnych przechodzących przez teren gminy wynosi 89,268 km, przez Miasto Kańczuga – 10,073 km, a ich szczegółowy wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 39 Sieć dróg gminnych Miasta i Gminy Kańczuga

Nr drogi	Nazwa	Długość w km
110701R	Lipnik - Wieś - Markowa	1,203
110702R	Chodakówka - Husów	1,965
110702R	Sietesz - Chodakówka - Husów	1,61
110703R	Lipnik - Markowa	0,691
110704R	Kańczuga (ul. Polna) - Sietesz - Husów	6,741
110705R	Sietesz - Gać	0,879
110706R	Siedlecza - Kańczuga	1,325
110707R	Siedlecza - Nieważka	0,954
110708R	Niżatyce - Kolonia	1,082
110709R	Niżatyce CPN - Ostrów	1,393
110709R	Niżatyce Sklep - Ostrów	1,34
110710R	Niżatyce - Żuklin	0,926
110711R	Niżatyce - Młyn	0,305
110712R	ul. Zielona	0,684
110712R	ul. Zakościelna	0,362
110713R	ul. Kościuszki	0,148
110714R	ul. Rynek	0,23
110715R	ul. Wolności	1,079
110716R	ul. M. Konopnickiej	0,148
110717R	ul. W. Witosa	0,151
110720R	ul. Kochanowskiego	0,359
110722R	ul. 15-go Sierpnia	0,13
110723R	ul. Leona Grzebyka	0,261
110724R	ul. Adama Głowackiego	0,174
110725R	ul. Sportowa	0,197
110726R	ul. Grunwaldzka	0,144
110728R	ul. gen. M. Karaszewicza – Tokarzewskiego	0,815
110731R	ul. Leopolda Okulickiego	0,307
110732R	ul. Bolesława Płachcińskiego	0,428
110733R	Manasterz - Siedlecza - Kańczuga	2,561
110734R	Siedlecza - Błonie	0,386
110735R	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie	8,686
110736R	Krzeczowice - SHR	0,918
110737R	Żuklin - Wieś	0,34
110738R	Krzeczowice - Żuklin	1,382
110740R	Pantalowice - Siedlecza (getto)	1,167
110741R	Żuklin - Wygoda	1,005

110741R	Żuklin - Krzczowice - Kapliczka	1,19
110742R	Pantalowice - Siennów	1,589
110743R	Bóbrka - Kańczucka - Gaj	3,041
110744R	Pantalowice - Kopanina	1,548
110745R	Pantalowice - Dział	1,651
110746R	Łopuszka W. - Stacja Manasterz	3,474
110746R	Medynia Kań. - Zagórze	0,489
110747R	Łopuszka M. - Łopuszka W.	2,702
110748R	Łopuszka W. Dół	1,127
110749R	Łopuszka W. - Magazyn GS SCH	1,675
110750R	Łopuszka W. - Zagórze	6,52
110751R	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzep.	4,578
110752R	Wola Rzep. - Świebodna	0,67
110753R	Wola Rzep. - Kopce	1,741
brak numeru	ul. Słoneczna	0,244
brak numeru	Mikulice - Krzczowice Jaz	0,497
brak numeru	Sietesz - Lipnik	1,865
brak numeru	Sietesz Cegielnia - Szkoła Podstawowa	1,986
brak numeru	Siedlecza - Remiza	0,857
brak numeru	Kańczuga - Krzczowice - Wieś	1,619
brak numeru	Krzczowice Zbiornik, Krzczowice Cmentarz	0,857
brak numeru	Krzczowice Skrzyżowanie , Krzczowice Wał	1,866
brak numeru	Bóbrka - Remiza	1,18
brak numeru	Łopuszka Mała, sklep, Górki	0,814
brak numeru	ul. Parkowa	0,638
brak numeru	ul. Sawickiego	0,536
brak numeru	ul. Słowackiego	0,312
brak numeru	ul. Szkolna	0,376
brak numeru	ul. 3 go Maja	0,227
brak numeru	ul. 11 go Listopada	0,59
brak numeru	ul. Westerplatte	0,333

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Drogi gminne w powiecie przeworskim można podzielić na:

- drogi gminne o nawierzchni twardej – 182,80 km w powiecie przeworskim, z czego 51,89 km w Mieście i Gminie Kańczuga;
- drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej – łącznie 131,40 km w powiecie przeworskim z czego 18,06 km w Mieście i Gminie Kańczuga;
- drogi gminne o nawierzchni gruntowej – 237,80 km w powiecie przeworskim, z czego 19,32 km w Mieście i Gminie Kańczuga;

Długość dróg gminnych w poszczególnych gminach powiatu przeworskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40 Długość dróg gminnych w gminach powiatu przeworskiego (km) w 2015 r.

Jednostka terytorialna	drogi gminne o nawierzchni twardej	drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	drogi gminne o nawierzchni gruntowej
Powiat przeworski	182,80	131,40	237,80
Przeworsk m.	26,00	21,00	0,00
Adamówka gm. w.	17,20	17,20	50,20
Gać gm. w.	22,10	7,10	15,70
Jawornik Polski gm. w.	17,80	17,80	50,20
Kańczuga gm. m-w.	51,89	18,06	19,32
Przeworsk gm. w.	20,00	17,00	41,00
Sieniawa gm. m-w.	13,10	11,80	31,80
Tryńcza gm. w.	23,00	1,40	5,00
Zarzecze gm. w.	13,00	11,00	5,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Długość dróg powiatowych oraz wojewódzkich na terenie Miasta i Gminy Kańczuga przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 41 Sieć dróg powiatowych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2015 r.

Numer i nazwa drogi	Długość w km
P 1 545 R Husów – Lipnik – Sietesz	4227
P 1 605 R Urzejowice – Krzeczowice – Siennów	4058
P 1 608 R Dojazd kolejowy Stacja PKP Krzeczowice	1105
P 1 609 R Sietesz – Siedlecza	8253
P 1 610 R Sietesz – Chodakówka	1356
P 1 616 R m. Kańczuga – ulica Kolejowa	170
P 1 617 R Kańczuga – Jarosław	4090
P 1 623 R Siedlecza – Pantalowice	4991
P 1 624 R Dojazd kolejowy Stacja PKP Manasterz	234
P 1 629 R Widaczów – Świebodna – Pruchnik	3637
P 1 631 R Łopuszka Wielka – Hucisko Nienadowskie	7409
P 1 632 R Pantalowice – Rączyna	7490
P 1 633 R Rączyna – Rożwienica	860
P 2 406 R Kańczuga – Krzeczowice	4090

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Sieć dróg wojewódzkich w Mieście i Gminie Kańczuga tworzą 2 drogi wojewódzkie o nr: 881, 835. Łączna długość dróg wojewódzkich przechodzących przez teren gminy wynosi 19,672 km, z czego przez Miasto Kańczuga – 5,314 km, a ich szczegółowy wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 42 Długość dróg wojewódzkich na terenie Miasta i Gminy Kańczuga

Nr drogi	Nazwa	Długość [km]	Długość dróg na terenie Miasta Kańczuga[km]	Miejscowości
881	Sokołów Małopolski - Żurawica	12,472	2,136	Sietesz, Kańczuga, Łopuszka Mała, Pantalowice,
835	Lublin - Grabownica Starzeńska	7,2	3,178	Niżatyce, Kańczuga, Siedlecza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

W ostatnim okresie dzięki realizacji wielu projektów z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, przebudowano i zmodernizowano drogi wojewódzkie, gminne i powiatowe w Gminie Kańczuga. Na modernizację oraz remonty dróg powiatowych w latach 2011-2014 Miasto i Gmina Kańczuga wydała kwotę: 671 263,33 zł udział powiatu wyniósł 89 717,00 zł. W latach 2011-2014 wykonano:

- w ramach modernizacji dróg wojewódzkich:
 - ✓ rozbudowę i przebudowę drogi wojewódzkiej Nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska;
 - ✓ budowę chodnika w miejscowości Siedlecza oraz w miejscowości Niżatyce strona lewa;
 - ✓ umocnienie pobocza w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 881 Sokołów Małopolski – Żuklin strona prawa w m. Łopuszka Mała;
 - ✓ remont drogi gminnej ul. Zakościelna w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych;
 - ✓ modernizację chodników na terenie miasta Kańczugi przy ul. 15-go Sierpnia, ul. Głowackiego i ul. Węgierska, modernizację ul. Parkowej wraz z chodnikiem;
 - ✓ modernizację dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga;
 - ✓ budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych w m. Sietesz i Krzczowice;
 - ✓ remont drogi gminnej Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka;
 - ✓ modernizację drogi powiatowej Kańczuga - Krzczowice, dojazd do stacji PKP.
- w ramach modernizacji dróg, ulic i chodników powiatowych:
 - ✓ modernizację ulic miejskich powiatowych ul. Sawickiego w Kańczudze;
 - ✓ modernizację drogi powiatowej Urzejowice – Siennów w miejscowości Krzczowice;
 - ✓ modernizację drogi powiatowej Sietesz – Chodakówka;
 - ✓ modernizację chodników w ciągu ul. Sawickiego ul. Bohaterów Westerplatte;

- ✓ przebudowę drogi powiatowej Nr P 1 605 R Urzejowice – Krzeczowice – Siennów, drogi powiatowej Nr P 2 406 R Kańczuga – Krzeczowice, drogi powiatowej Nr P 1 632 R Pantalowice – Rączyna oraz drogi powiatowej Nr P 1633 R w m. Rączyna.
- w ramach modernizacji i remontów dróg i chodników gminnych:
 - ✓ remont dróg gminnych: ul. Polna w Kańczudze (Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych), droga gminna Nr 1 10704R Kańczuga – Sietesz – Husów, droga gminna Nr ewid. 1157, 1027, 1159 w m. Krzeczowice oraz Nr ewid. 688 w m. Łopuszka Wielka;
 - ✓ modernizację chodników w Kańczudze: ul. Sportowa, od Rynku w kierunku ul. Szkolnej w Kańczudze;
 - ✓ modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr ewid. 505 w miejscowości Siedlecza i Sietesz;
 - ✓ modernizację ulic miejskich przy ul. L. Grzebyka, ul. W. Witosa, ul. Zakościelnej w Kańczudze; ul. Tokarzewskiego i ul. 11-go Listopada w Kańczudze budowa i modernizacja ciągów pieszych w poszczególnych sołectwach gminy Kańczuga,
 - ✓ modernizację dróg gminnych w miejscowościach: Łopuszce Wielkiej, Pantalowicach, Sieteszy, Bóbrce Kańczuckiej, Chodakówce, Krzeczowicach, Lipniku, Łopuszce Małej, Łopuszce Wielkiej, Medyni Kańczuckiej, Niżatycach, Rączynie, Siedlecze, Woli Rzeplińskiej i Żuklinie;
 - ✓ budowę chodnika w m. Krzeczowice oraz szlaku Nordic Walking;
 - ✓ modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych w m. Rączyna, Krzeczowice oraz Siedlecza;
 - ✓ Pozostałe roboty oraz utrzymanie dróg gminnych: Kańczuga, Bóbrka Kańczucka, Krzeczowice, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Niżatyce, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Żuklin, Wola Rzeplińska.

Na terenie Gminy oraz w kierunku gmin i miast sąsiednich można swobodnie poruszać się środkami komunikacji masowej - autobusami. Masową komunikację zapewnia przewoźnik PKS. Z usług PKS korzystają przede wszystkim mieszkańcy wsi i przyległych przysiółków. Połączenia autobusowe z ośrodkiem administracyjno-przemysłowym tj. Kańczugą posiadają prawie wszystkie miejscowości gminy.

Regularna komunikacja autobusowa odbywa się na trasach:

- bezpośrednio z Kańczugi w kierunku innych miejscowości,
- pośrednio z lokalnych węzłów komunikacyjnych w Przeworsku, Jarosławiu, Rzeszowie i w Łańcucie w różne kierunki kraju.

Na terenie Gminy Kańczuga brak jest międzynarodowej komunikacji pasażerskiej z której mogliby korzystać mieszkańcy.

Głównymi problemami gminy Kańczuga w zakresie infrastruktury drogowej jest występujące znaczne zróżnicowanie stanu technicznego dróg w poszczególnych miejscowościach, jak również nierównomierna gęstość sieci drogowej. Nie wszystkie drogi powiatowe posiadają parametry odpowiednie do funkcji i klasy oraz wzrastającego natężenia ruchu. W zakresie transportu ciężkiego najważniejszym problemem są niewystarczające parametry nośności mostów na drogach powiatowych. Jest to znaczna bariera rozwojowa dla przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą kruszywa i drewna (Kańczuga), jak również czynnik zniechęcający potencjalnych inwestorów.

5.2 GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

O jakości życia osób zamieszkujących daną gminę świadczy dostępność do infrastruktury technicznej oraz zasoby i warunki mieszkaniowe. Dostęp mieszkańców do mediów (wodociąg, gaz, kanalizacja) wpływa z jednej strony na atrakcyjność inwestycyjną, przyczyniając się do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, z drugiej może wpływać na aktywność potencjalnych inwestorów. Poziom wyposażenia Miasta i Gminy Kańczuga w urządzenia techniczne zorganizowane w systemach sieciowych (sieci wodociągowe, kanalizacyjne oraz gazowe), określa odsetek procentowy mieszkańców korzystających z instalacji w odniesieniu do ogółu ludności.

Wykres 48 Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga korzystających z instalacji technicznych w latach 2010 - 2014 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 49 Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego, woj. podkarpackiego i kraju, korzystających z instalacji technicznych w 2014 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

System wodociągów Gminy Kańczuga jest rozbudowany i w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Wodociągi przebiegają przez 100% terenów miasta Kańczuga oraz 97% terenów gminy Kańczuga. Niewielka część gospodarstw nie jest podłączona z uwagi na korzystanie ze studni głębinowych - własnych ujęć wody, jak również występowania niezamieszkałych gospodarstw w miejscu przebiegu sieci. Większość gospodarstw otrzymuje wodę z wodociągów komunalnych. Na terenie Gminy Kańczuga we wszystkich miejscowościach wybudowane zostały sieci wodociągowe dostarczające wodę z stacji eksploatujących i uzdatniających wodę, zlokalizowanych w m. Siedleczce oraz w Łopuszce Małej, która posiada na własne potrzeby stację uzdatniania wody.

Według informacji Banku Danych Lokalnych na dzień 31.12.2014r. stan sieci wodociągowej w Mieście i Gminie Kańczuga przedstawiał się następująco:

- Długość sieci wodociągowej 152,70 km
- Przyłącza wodociągowe do budynków – 2908 szt.
- Ludność korzystająca z sieci wodociągowej – 10 423 os.

Kompleksowe zwodociągowanie gminy spowodowało wzrost ilości wytwarzanych ścieków w gospodarstwach domowych, które są oczyszczane w funkcjonujących na terenie gminy oczyszczalniach ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Krzeczowicach – zdolność przerobowa $Q_{\text{tre dob}} = 676 \text{ m}^3/\text{dobę}$.
Obsługuje miejscowości: Krzeczowice, Bóbrka Kańczucka, Pantalowice.

- Oczyszczalnia ścieków w Kańczudze – zdolność przerobowa – $Q_{\text{śr. dob}} = 500 \text{ m}^3/\text{dobę}$.
Obsługuje miejscowości: Kańczuga, Nizatyce, Siedlecza, Łopuszka Wielka; Łopuszka Mała

W latach 2011-2014 wykorzystując dostępne środki UE (Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego) realizowano strategiczne inwestycje z zakresu gospodarki wodno – ściekowej. Największą z nich bez wątpienia był projekt „Budowa sieci wodociągowej w m. Sietesz II etap i Chodakówka”, w ramach którego:

- wybudowano sieć wodociągową z rur PE o średnicy fi 110, fi 90, fi 63, fi 50, fi 32 – 18 711 m (w tym 15757 w miejscowości Sietesz i 2 954 w Chodakówce),
- wybudowano przyłącza z rur PE o średnicy fi 32- 4 501 m, ilość przyłączy – 294 szt.,
- zamontowano 58 szt. hydrantów naziemnych
- zamontowano zasuwy o średnicy od fi 110, fi 90, fi 63, fi 50, fi 32 – 195 szt.

Na podstawie danych Banku Danych Lokalnych na dzień 31.12.2014r. parametry sieci kanalizacyjnej przedstawiały się następująco:

- długość sieci kanalizacyjnej 122,4 km
- przyłącza kanalizacyjne do budynków – 2090 szt.
- ścieki odprowadzane - 174 dm
- przepustowość oczyszczalni – 700 m³/dobę
- ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej – 7 756 osób

Podstawowe dane w odniesieniu do zużycia wody ogółem jak również na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Kańczuga przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 43 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku

Jednostka terytorialna	ogółem	przemysł	rolnictwo i leśnictwo	udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	zużycie wody na 1 mieszkańca
	2014	2014	2014	2014	2014
	dm ³	dm ³	dm ³	%	m ³
Kańczuga gm. m-w.	251,4	17	0	6,8	20,0
Kańczuga m.	105,4	17	0	16,1	32,6
Kańczuga gm. w	146,0	0	0	0,0	15,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

5.3 GOSPODARKA ODPADAMI

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszły w życie przepisy znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakładające na gminę nowe zadania. Ustawa zmienia dotychczasowy model gospodarki odpadami komunalnymi i ustanawia nowe zasady finansowania, odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy od 1 lipca 2013 r. właścicielami wytworzonych przez mieszkańców odpadów stały się gminy. Ustawa nałożyła na gminy obowiązek wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz do dnia 31 grudnia 2020 r. osiągnięcia:

- poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50 % wagowo,
- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70 % wagowo.

Ponadto gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Gmina, która nie wykonuje obowiązków, o których mowa powyżej podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu:

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami;
- ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Gmina Kańczuga przejęła zadania związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Systemem objęto nieruchomości zamieszkałe przez mieszkańców oraz niezamieszkałe (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej). Rada Miejska w Kańczudze podjęła uchwały regulujące funkcjonowanie systemu, m.in. ustalające wysokość opłat, termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za

gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wzór deklaracji. Właściciele nieruchomości składając deklarację jednocześnie wybierali sposób gospodarowania odpadami (selektywny lub zmieszany) oraz stawkę miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Tabela 44 Liczba gospodarstw (w szt.) objętych systemem zagospodarowania odpadów w Mieście i Gminie Kańczuga w 2015 r.

Wyszczególnienie	Odpady segregowane	Odpady niesegregowane	Ogółem
Gospodarstwa 1 osobowe	465	191	656
Gospodarstwa wieloosobowe	2796	551	3347
Podmioty gospodarcze	64	131	195

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Selektywna zbiórka oznacza zbieranie poszczególnych rodzajów odpadów:

- na terenie nieruchomości w pojemnikach (lub workach): papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji oraz odpady zielone,
- w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Na terenie gminy Kańczuga od dnia 1 lipca 2013 r. czynne są trzy punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), których operatorem jest Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Kańczudze. Do punktów PSZOK zlokalizowanych w Pantalowicach i w Siedleczce mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga mogą dostarczać:

- zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny, baterie i akumulatory;
- odpady wielkogabarytowe, opony;
- szkło, plastik, metal, makulatura, popiół, odpady budowlane i biodegradowalne.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość zebranych odpadów w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2011 – 2015 (w tonach) w podziale na ich rodzaj.

Tabela 45 Ilość zebranych odpadów w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2011-2015 (w tonach)

Rodzaj odpadów/rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem					
W tym:					
odpady zmieszane poddane składowaniu	11 63,54	11 86,79	0	0	0
odpady zmieszane poddane segregacji (przez podmiot odbierający odpady z nieruchomości)	0	0	0	0	0
odpady segregowane	33,6	20,19	172,9	263,57	312,5
odpady betonowe, gruz	0	1,9	64,4	54,4	156,41

odpady wielkogabarytowe	0	0	27,3	32,23	3,48
zużyte opony	0	0	52,9	69,22	16,205
zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny	21,8	0	18,9	36,16	12,812

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Od 1 stycznia 2014 usługi odbierania i zagospodarowywania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga realizuje Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Odpady komunalne odbierane są:

- raz w miesiącu – w miesiącach od kwietnia do września
- dwa razy w miesiącu – w miesiącach od października do marca

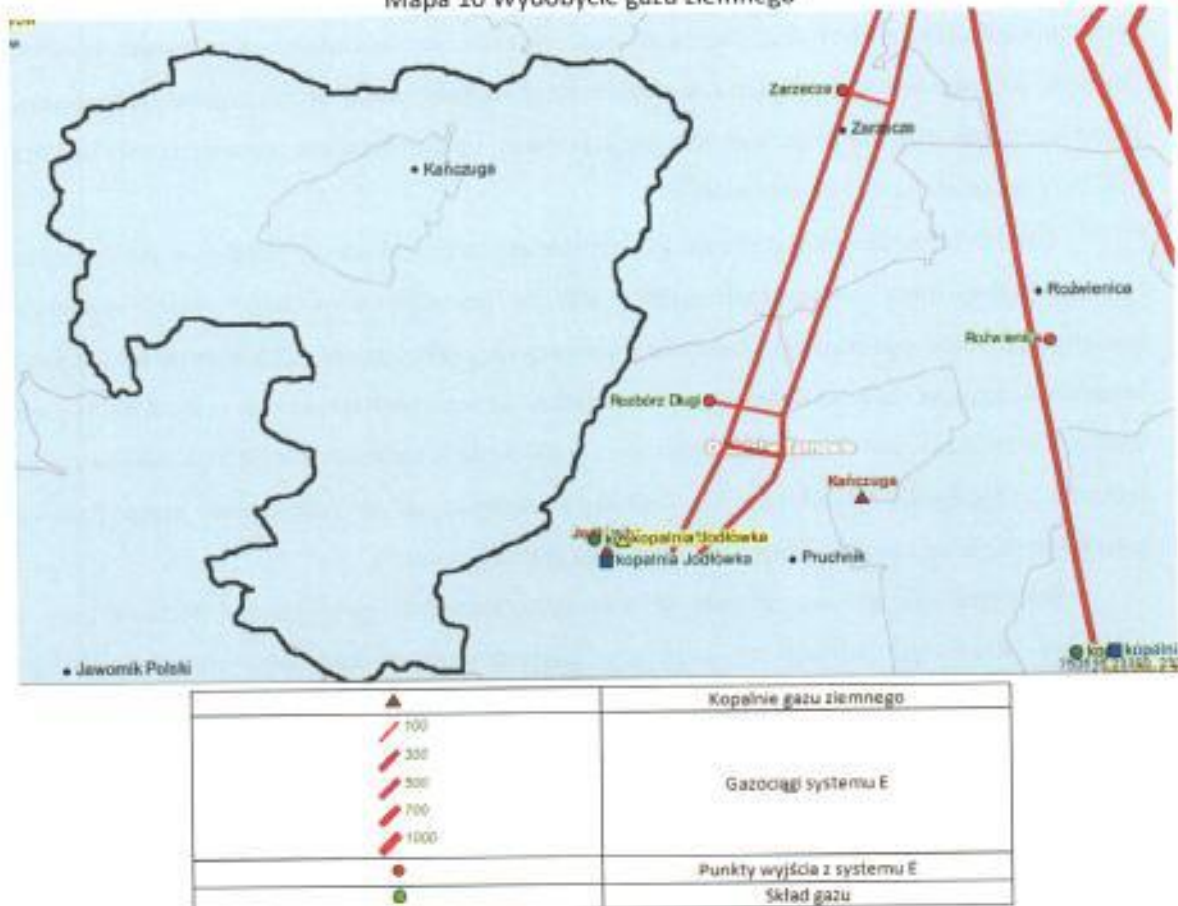
Na terenie gminy 1 raz w roku organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu RTV, opon, baterii, akumulatorów, odpadów budowlanych z drobnych prac remontowych. Mieszkańcy mają również możliwość bezpłatnego oddania odpadów poza wyznaczonymi terminami w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Przejęcie przez Gminę zadań związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi przynosi pożądany skutek. Sukcesywnie wzrasta liczba zbieranych odpadów – a tym samym jest ich mniej na dzikich wysypiskach. Pozytywnym zjawiskiem jest również sukcesywne zmniejszanie się odpadów zmieszanych a wzrost odpadów segregowanych w ogólnej masie zbieranych odpadów.

5.4 GAZYFIKACJA

Wydobyciem gazu ziemnego ze złóż znajdujących się na obszarze gminy Kańczuga zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie – Kopalnia Gazu Ziemnego Kańczuga – Ośrodek Zbioru Gazu Pantalowice. Wydobywany jest gaz ziemny grupy E. Punkt wejścia Mirocin – Kańczuga przynależy do strefy produkcji krajowej, a wydobyty gaz odbierany jest przez gazociąg należący do GAZ-SYSTEM S.A.

Mapa 10 Wydobywanie gazu ziemnego

Źródło: Założenia do Planu zapotrzebowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Kańczuga

Stan gazowej sieci dystrybucyjnej w gminie Kańczuga na dzień 31.12.2014 r.:

- długość sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia dla miasta Kańczuga – 17,9 km;
- długość sieci gazowej średniego ciśnienia dla gminy Kańczuga – 124,8 km;
- długość sieci gazowej wysokiego ciśnienia dla gminy Kańczuga – 4,5 km;
- długość przyłączy gazowych średniego ciśnienia dla gminy Kańczuga – 45,7 km;
- długość przyłączy gazowych wysokiego ciśnienia dla gminy Kańczuga – 0,6 km;
- liczba gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, w których gaz ziemny wykorzystywany jest do celów grzewczych dla miasta Kańczuga:
 - ✓ budynki mieszkalne – 526 sztuk;
 - ✓ budynki użyteczności publicznej – 29 sztuk;
- liczba gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej, w których gaz ziemny jest wykorzystywany do celów grzewczych dla gminy Kańczuga:
 - ✓ budynki mieszkalne – 1932 szt;
 - ✓ budynki użyteczności publicznej – 47 sztuk.

Miasto Kańczuga jest zasilane gazem ziemnym wysokometanowym grupy E z wykorzystaniem systemu sieci gazowej dystrybucyjnej średniego ciśnienia oraz zespołu stacji gazowych wysokiego ciśnienia. Sieci gazowe w obszarach zabudowanych są zlokalizowane wzdłuż ciągów pieszo-jezdných (technika rozgałęźna). Stacje gazowe wysokiego ciśnienia są zlokalizowane w miejscowości Siedlecza oraz w Przeworsku na ul. Poniatowskiego.

System zasilania niskiego ciśnienia w obrębie obszarów zabudowy osiedlowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (bloki mieszkalne) zasilany jest za pośrednictwem dwóch stacji redukcyjno-pomiarowych średniego ciśnienia zlokalizowanych przy ulicy Zakościelnej i Mickiewicza. Miejscowości: Medynia Kańczucka, Bóbrka Kańczucka, Krzeczowice, Sietesz, Siedlecza, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Żuklin, Pantalowice, Rączyna, Nizatyce, Lipnik, Wola Rzeplińska oraz Chodakówka są zasilane techniką gazociągów dystrybucyjnych średniego ciśnienia za pośrednictwem stacji gazowych wysokiego ciśnienia zlokalizowanych w Siedleczce i w Przeworsku.

Istniejąca sieć gazowa posiada rezerwy przepustowości gwarantujące dostawę gazu dla odbiorców domowych istniejących oraz powstających nowych budynków mieszkalnych. Stan techniczny sieci gazowej Miasta i Gminy Kańczuga jest zadowalający. Odbiorcy gazu w obrębie terytorialnym miasta Kańczuga zasilani są techniką średniego oraz niskiego ciśnienia poprzez sieć gazociągów z przyłączami domowymi. Redukcja gazu z ciśnienia średniego na niskie odbywa się za pomocą reduktorów domowych zainstalowanych u odbiorców gazu.

Liczba odbiorców gazu w gminie Kańczuga utrzymuje się na względnie stałym poziomie natomiast liczba odbiorców wykorzystujących gaz do ogrzewania mieszkań pomalą wzrasta. W roku 2009 38% odbiorców stosowało gaz ziemny do ogrzewania; w roku 2013 ich ilość wzrosła do 45%. Pomimo tego, iż w roku 2013 zanotowano wzrost liczby odbiorców gazu (o 10 gospodarstw w stosunku do roku 2012), zużycie gazu spada. Spadek zużycia gazu związany jest w głównej mierze z rosnącymi cenami tego nośnika energii. Na poziom zużycia wpływa także wiele innych czynników, do których można zaliczyć działania termomodernizacyjne, zmiany klimatyczne (wzrost średnich temperatur w sezonie grzewczym), a także wzrost świadomości społeczeństwa. Kolejnym czynnikiem wpływającym na obserwowany trend jest zmniejszanie się wielkości gospodarstw obserwowane w całej Polsce.

5.5 ELEKTRYFIKACJA

Obszar Miasta i Gminy Kańczuga podlega pod PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość. Obszar terytorialny Miasta i Gminy Kańczuga jest zasilany z GPZ 110/15 kV Przeworsk za pośrednictwem linii kablowych i napowietrznych SN 15 kV oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Na terenie gminy nie są zlokalizowane urządzenia eksploatowane (stacje elektroenergetyczne, linie przesyłowe) przez PSE S.A. Oddział w Radomiu.

System elektroenergetyczny funkcjonujący na terenie Miasta i Gminy Kańczuga pokrywa potrzeby związane z zaopatrzeniem gminy w energię elektryczną. Stan techniczny urządzeń energoelektrycznych został oceniony jako dobry. Bezpieczeństwo dostaw energii dla Miasta i Gminy Kańczuga nie jest zagrożone. Ilość lamp przy drogach wynosi 1202, z czego 871 opraw stanowi własność PGE, a 331 jest własnością Gminy.

Mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga korzystają z następujących grup taryfowych:

- grupa taryfowa B - odbiorcy należący do grupy B są odbiorcami zasilanymi z sieci elektroenergetycznej średniego napięcia o mocy umownej większej od 40 kW;
- grupa taryfowa C - odbiorcy grupy taryfowej C to odbiorcy zasilani z sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia o mocy większej od 40 kW lub prądzie znamionowym zabezpieczenia przedlicznikowego większym od 63 A;
- grupa taryfowa G - kwalifikowane są gospodarstwa domowe pomieszczenia gospodarcze związane z prowadzeniem gospodarstw domowych (pomieszczenia piwniczne, garaże, strychy), lokale o charakterze zbiorowego mieszkania, mieszkania rotacyjne, domki letniskowe itp.

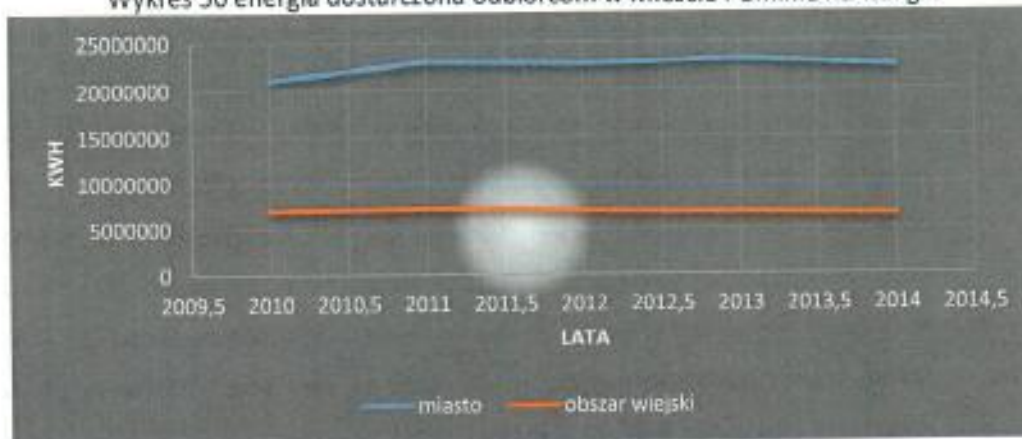
Tabela 46 Struktura odbiorców w Mieście i Gminie Kańczuga na przestrzeni lat 2010-2014

Lp.	Rodzaj	Nazwa	Grupa taryfowa B		Grupa taryfowa C		Grupa taryfowa G		Razem	
			Ilość odbiorców	Dostarczona energia kWh	Ilość odbiorców	Dostarczona energia kWh	Ilość odbiorców	Dostarczona energia kWh	Ilość odbiorców	Dostarczona energia kWh
2010	Miasto		5	15 976 788	130	2 159 204	1 034	1 908 811	1 696	21 046 555
	Obszar wiejski		1	49 209	253	1 606 620	3 058	5 332 613	3 312	6 988 442
2011	Miasto		6	18 908 395	128	2 070 083	1 037	2 055 812	1 171	23 035 975
	Obszar wiejski		2	339 367	259	1 597 982	3 065	5 300 608	3 326	7 237 957
2012	Miasto		6	18 973 940	126	2 026 434	1 019	1 815 667	1 151	22 816 886
	Obszar wiejski	Kańczuga	2	214 981	246	1 571 980	3 044	5 194 008	3 292	6 980 969
2013	Miasto		6	19 263 509	125	2 088 376	1 023	1 864 820	1 154	23 216 703
	Obszar wiejski		1	71 821	237	1 537 915	3 025	5 167 350	3 263	6 777 086
2014	Miasto		5	18 615 648	121	2 046 740	1 027	1 832 599	1 513	22 494 987
	Obszar wiejski		1	57 226	221	1 394 342	2 999	5 086 862	3 221	6 538 430

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość

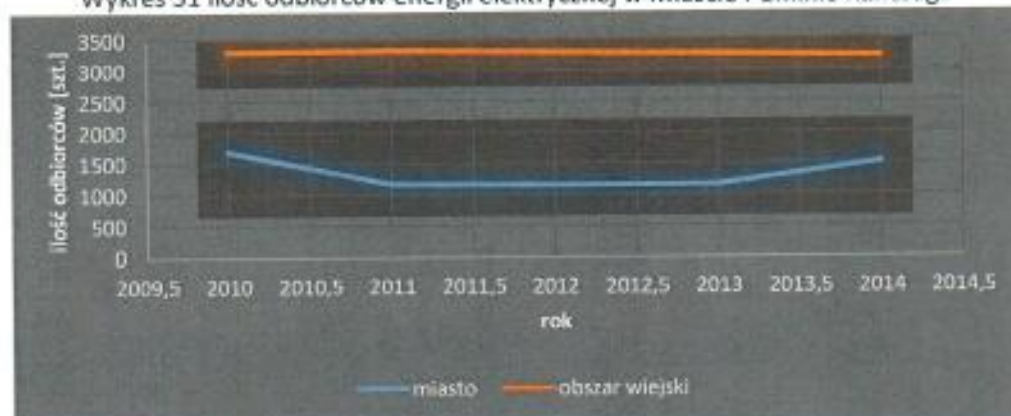
Ilość dostarczonej energii do odbiorców w Mieście ulega nieznacznym wahaniom, od roku 2014 wykazana została tendencja spadkowa. Na obszarze wiejskim od roku 2011 jest rejestrowany powolny spadek zapotrzebowania na energię elektryczną.

Wykres 50 energia dostarczona odbiorcom w Mieście i Gminie Kańczuga

Źródło: Założenia do Planu zapotrzebowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Kańczuga

Wykres 51 Ilość odbiorców energii elektrycznej w Mieście i Gminie Kańczuga

Źródło: Założenia do Planu zapotrzebowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Kańczuga

Linia obrazująca ilość odbiorców na obszarach wiejskich charakteryzuje się takim samym trendem jak linia przedstawiająca ilość energii dostarczonej. Wraz ze spadkiem liczby odbiorców na obszarach wiejskich spada zapotrzebowanie na energię. W przypadku miasta zapotrzebowanie na energię nie jest ściśle związane z liczbą odbiorców – pomimo wzrostu liczby odbiorców w roku 2014 w stosunku do roku 2013, zapotrzebowanie na energię elektryczną spadło. Jest to spowodowane głównie tym, iż przyrost odbiorców rejestrowany jest w grupie taryfowej, w której zużycie energii elektrycznej jest stosunkowo niewielkie i stałe.

5.6 BUDOWNICTWO

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów kształtujących warunki życia na danym terenie. Na zasoby mieszkaniowe w Mieście i Gminie Kańczuga składają się trzy formy zabudowy: budownictwo indywidualne, małe budynki mieszkaniowe, budownictwo wielorodzinne. Podstawę zasobów mieszkaniowych stanowi budownictwo zagrodowe uzupełnione jednorodzinne. Zasoby mieszkaniowe wielorodzinne obejmuje tzw. „małe budynki mieszkalne” i mieszkania w Domach Nauczyciela, przy szkołach, Ośrodkach Zdrowia oraz osiedla. Ogólnie zasoby mieszkaniowe w gminie (wg stanu na 2014r.) wynosiły 31 mieszkań o łącznej powierzchni wynoszącej 4098 m².

W poprzednich latach tj. 2012 – 2014 nie oddano żadnych mieszkań do użytkowania. Gmina Kańczuga nie dysponuje także w chwili obecnej lokalami socjalnymi. Na tle powiatu największe zasoby mieszkaniowe znajdują się w gminie Kańczuga oraz w gminie wiejskiej Przeworsk. Gmina Kańczuga z liczbą mieszkań zajmuje pierwszą pozycję w powiecie przeworskim. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m²) wynosiła w 2014 r. 46,42 m².

Tabela 47 zasoby mieszkaniowe Miasta i Gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego

Jednostka terytorialna	ogółem		
	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań
	m ²		
Powiat przeworski	23208	95363	1996612
Przeworsk m.	4999	20875	383913
Adamówka gm. w.	1128	4497	100783
Gać gm. w.	1358	5678	115579
Jawornik Polski gm. w.	1571	5768	129653
Kańczuga gm. m-w.	4098	15926	340761
Przeworsk gm. w.	4035	17401	381087
Sienława gm. m-w.	1843	7650	163975
Tryńcza gm. w.	2302	9634	210557
Zarzecze gm. w.	1874	7934	170304

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 48 Zasoby mieszkaniowe w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 - 2014 r.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Mieszkania	31	31	31
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	46,42	46,42	46,42
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	241	166	147

Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł.	0,5	0,5	0,5
Liczba lokali socjalnych	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

5.7 CIEPŁOWNICTWO

Warunki terenowe w Mieście i Gminie Kańczuga nie pozwalają na centralny system dla całej gminy. Przyjmuje się budowę indywidualnych kotłowni ciepłych wbudowanych w budynki jednorodzinne opalanych węglem lub gazem.

W zakresie potrzeb ciepłowniczych Gmina dąży i będzie dążyć do ograniczania wykorzystywania w celach grzewczych lokalnych kotłowni i pieców grzewczych opalanych paliwem stałym. Planuje się w coraz większym stopniu wykorzystanie gazu, paliw płynnych oraz energii elektrycznej w celu zaspokajania potrzeb ciepłowniczych Gminy. Gmina dostrzega potrzebę wykorzystywania do celów grzewczych odnawialnych źródeł energii, takich jak wiatr, słońce czy też biomasa. Wzrost zainteresowania odnawialnym źródłami energii wynika z troski o zachowanie czystości środowiska naturalnego, która jest niewątpliwym atutem gminy. Planowane jest wybudowanie nowej kotłowni gazowej wraz z instalacją solarną kolektorów słonecznych na dachu budynku wielorodzinnego przy ulicy Witosa 2 w Kańczudze przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Przeworsku. Planowana kotłownia gazowa zlokalizowana zostanie w nowym budynku w sąsiedztwie budynku wielorodzinnego Witosa 2. Przewiduje się instalację 3 kotłów wodnych formy DE DIETRICH (kocioł wiodący GT430-11 z konsolą sterowniczą DIEMATIC-m3 oraz dwa kotły podporządkowane GT430-11 z konsolą sterowniczą K3). Łączna moc kotłowni wynosić będzie 1350 kW. Wstępne przygotowanie ciepłej wody użytkowej realizowane będzie przez instalację solarną umiejscowioną na dachu budynku nr 2 przy ulicy Witosa (zastosowanie czterech baterii po 6 sztuk kolektorów słonecznych firmy De DIETRICH typ Pro C250V PL).

6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

6.1 OŚWIATA I WYCHOWANIE

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi przystosować się do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej. Na terenie Gminy miejsko - wiejskiej Kańczuga funkcjonują następujące jednostki stanowiące bazę oświatową (przedszkola, gimnazja, szkoły podstawowe):

1. Szkoła Podstawowa im. Króla Jana III Sobieskiego w Kańczudze
2. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kańczudze
3. Miejsko-Gminne przedszkole w Kańczudze z filiami w Krzczowicach, Łopuszce Wielkiej, Pantalowicach, Rączynie, Siedleczce, Sieteszy, w tym żłobek w Kańczudze
4. Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Krzczowicach (Szkoła Podstawowa w Krzczowicach, Gimnazjum w Krzczowicach);
5. Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Łopuszce Wielkiej (Szkoła Podstawowa w Łopuszce Wielkiej, Gimnazjum w Łopuszce Wielkiej);
6. Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Pantalowicach (Szkoła Podstawowa w Pantalowicach, Gimnazjum w Pantalowicach);
7. Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Jana Pawła II w Rączynie (Szkoła Podstawowa w Rączynie, Gimnazjum w Rączynie);
8. Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Siedleczce (Szkoła Podstawowa w Siedleczce, Gimnazjum w Siedleczce);
9. Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy (Szkoła Podstawowa w Sieteszy, Gimnazjum w Sieteszy);
10. Szkoła Muzyczna I stopnia w Kańczudze: naukę prowadzi w dwóch cyklach 4-letnim i 6-letnim, na następujących instrumentach: akordeon, flet, fortepian, gitara, klarnet, perkusja, puzon, sakshorn, saksofon, skrzypce, trąbka.

Miejsko-Gminny Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół jest jednostką budżetową powołaną do obsługi ekonomiczno-finansowej oraz administracyjnej i organizacyjnej przedszkola, zespołów szkolno - gimnazjalnych, szkoły podstawowej i gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest Miasto i Gmina Kańczuga.

Tabela 49 Liczba nauczycieli i uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych w Mieście i Gminie Kańczuga w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Placówka edukacyjna		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli (w etatach)
1	Szkoła Podstawowa im. Króla Jana III Sobieskiego w Kańczudze	Szkoła Podstawowa	280	16	27,34
2	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kańczudze	Gimnazjum	136	7	16,56
3	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Krzeczowicach (Szkoła Podstawowa w Krzeczowicach, Gimnazjum w Krzeczowicach)	Szkoła Podstawowa	82	6	11,42
		Gimnazjum	46	3	2,83
4	Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Łopuszce Wielkiej	Szkoła Podstawowa	93	6	9,83
		Gimnazjum	60	3	4,22
5	Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Pantalowicach	Szkoła Podstawowa	80	6	11,83
		Gimnazjum	36	3	2,78
6	Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Jana Pawła II w Rączynie	Szkoła Podstawowa	40	6	8,44
		Gimnazjum	22	3	4,94
7	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Siedleczce	Szkoła Podstawowa	79	6	10,56
		Gimnazjum	36	3	6,5
8	Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy	Szkoła Podstawowa	125	6	13,56
		Gimnazjum	75	3	2,56
9	Szkoła Muzyczna I stopnia w Kańczudze	Szkoła Muzyczna	146	12	16,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Miejsko-Gminnego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Kańczudze

Wychowanie przedszkolne na obszarze Gminy realizowane jest przez 7 oddziałów przedszkolnych, w których przebywało łącznie 305 przedszkolaków.

Tabela 50 Liczba przedszkolaków oraz oddziałów przedszkolnych w Mieście i Gminie Kańczuga w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Placówka przedszkolna	Liczba przedszkolaków	Liczba oddziałów	Liczba przedszkolaków na oddział	Liczba nauczycieli
1	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze	124	6	21	13

2	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Łopuszce Wielkiej	37	2	18	5
3	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Siedleczce	35	2	17	5
4	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Sieteszy	39	2	19	6
5	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Krzeczowicach	26	2	13	4
6	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Pantalowicach	21	1	21	3
7	Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze filia w Rączynie	23	1	23	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Miejsko-Gminnego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Kańczudze

W budynku Miejsko-Gminnego Przedszkola w Kańczudze został utworzony w roku 2012 Żłobek dla dzieci w wieku do 3 lat, który przyjmuje 24 dzieci od roku 2014/2015. Utworzenie żłobka było możliwe dzięki wsparciu, które Miasto i Gmina Kańczuga uzyskała z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH” 2011 zostały zaadaptowane i wyposażone w certyfikowane pomoce dydaktyczne sale zajęć w budynku Przedszkola Miejsko-Gminnego w Kańczudze.

Tabela 51 Struktura mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg edukacyjnych grup wiekowych w latach 2012-2014

Wyszczególnienie		3-6 lat	7-12 lat	13-15 lat	16-18 lat	19-24 lat	Razem	% wśród mieszkańców
2012	liczba osób	530	768	439	463	804	3004	24,6
	%	17,6	25,6	14,6	15,4	26,8	100	
2014	liczba osób	527	764	421	440	1118	3270	26,3
	%	16,1	23,4	12,9	13,5	34,2	100	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Ogólna liczba mieszkańców Gminy w wieku od 3 do 24 lat, kształcącej się na różnych poziomach edukacyjnych w roku 2012 wyniosła 3004, co stanowiło 24,6% mieszkańców, a w roku 2014 wyniosła 3270 osób, co stanowiło 26,3% ogólnej liczby mieszkańców. Największy odsetek osób uczących się stanowią mieszkańcy w wieku 19-24 lat (ok.34,2%) i 7-12 lat (ok.23,4%). Najwięcej dzieci w wieku 7-12 lat zamieszkiwało w miejscowościach: Kańczuga, Sietesz, Łopuszka Wielka i Pantalowice, natomiast dominujący udział procentowy w grupie osób w wieku 19-24 lat objęli mieszkańcy Miasta Kańczuga.

Tabela 52 Współczynnik skolaryzacji brutto w 2014 roku dla Miasta i Gminy Kańczuga

Jednostka terytorialna	współczynnik skolaryzacji brutto	
	szkoły podstawowe	gimnazja
POLSKA	94,72	98,41
PODKARPACKIE	91,02	95,01
Powiat przeworski	92,07	94,85
Kańczuga g. m-w.	88,86	94,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Współczynnik skolaryzacji brutto, badający liczbę osób uczących się na danym poziomie kształcenia przez liczbę ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, w 2014 roku dla Miasta i Gminy Kańczuga w szkołach podstawowych wyniósł 88,9%, a dla szkół gimnazjalnych 94,6% i był niższy od poziomu charakterystycznego dla powiatu przeworskiego. Jednocześnie należy podkreślić, iż współczynnik ten najwyższy jest w szkołach podstawowych i wynosi prawie 100% i maleje on w miarę przechodzenia do następnych szkół.

Tabela 53 Komputeryzacja w Mieście i Gminie Kańczuga na koniec 2012 r.

Jednostka terytorialna	komputery w szkole			komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów		
	ogółem	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	gimnazja dla dzieci i młodzieży	ogółem	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	gimnazja dla dzieci i młodzieży
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Kańczuga g. m-w.	214	160	54	178	135	43
Kańczuga m.	67	37	30	49	27	22
Kańczuga g. w.	147	123	24	129	108	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 54 Komputeryzacja w Mieście i Gminie Kańczuga na koniec 2012 r.

Jednostka terytorialna	komputery z dostępem szerokopasmowym przeznaczone do użytku uczniów			pracownie komputerowe		
	ogółem	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	gimnazja dla dzieci i młodzieży	ogółem	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	gimnazja dla dzieci i młodzieży
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Kańczuga g. m-w.	66	34	32	15	11	4
Kańczuga m.	22	0	22	4	2	2

Kańczuga g. w.	44	34	10	11	9	2
----------------	----	----	----	----	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 55 Wskaźniki komputeryzacji szkół podstawowych i gimnazjalnych (w osobach) w Mieście i Gminie Kańczuga w 2012 r.

Jednostka terytorialna	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów		uczniowie przypadający na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów
	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	gimnazja dla dzieci i młodzieży	szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży ogółem
Kańczuga g. m-w.	5,70	9,86	18,1
Kańczuga m.	9,48	6,64	18,3
Kańczuga g. w.	4,76	13,24	18,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W latach 2011-2012 została wykonana nowa kompleksowa infrastruktura teletechniczna zapewniająca świadczenie usług szerokopasmowych, która swoim zasięgiem objęła Miasto Kańczugę i poszczególne miejscowości Gminy. Usługa szerokopasmowa polega na łączeniu m.in. z Internetem za pomocą szybkiego łącza o dużej przepustowości. Analizując dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące wyposażenia placówek oświatowych w Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga w komputery można stwierdzić, że:

- w szkołach podstawowych funkcjonuje 11 pracowni komputerowych wyposażonych łącznie w 160 komputerów do użytku przez uczniów, w tym 135 z dostępem do Internetu i 34 z dostępem do szerokopasmowego Internetu,
- na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych przypada 5,7 uczniów,
- w gimnazjach funkcjonują 4 pracownie komputerowe wyposażone łącznie w 54 komputery do użytku przez uczniów, w tym 43 z dostępem do Internetu i 32 z dostępem do szerokopasmowego Internetu,
- na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach przypada 9,86 uczniów.

W „Strategii rozwoju oświaty Miasta i Gminy Kańczuga 2014-2019” wyznaczono następujące najważniejsze działania do realizacji przez placówki oświatowe w ramach wybranych obszarów problemowych:

1. uruchomienie placówki dziennej opieki dla dzieci do 3 lat, wypracowanie najlepszych metod pracy zarówno z uczniem zdolnym, jak i mającym trudności w nauce; stworzenie warunków do

- podnoszenia poziomu nauki języków obcych; stała modernizacja pracowni komputerowych; rozwój technologii informacyjnej; kontynuacja systemu stypendialnego dla dzieci uzdolnionych;
2. ułatwienie czynnego udziału dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w procesie edukacyjnym; utrzymanie wysokiego odsetka dzieci uczęszczających do przedszkoli;
 3. poszerzenie zakresu współpracy ze środowiskiem lokalnym, instytucjami, fundacjami, stowarzyszeniami, policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną; współpraca szkół z rodzicami i lokalnym środowiskiem;
 4. bieżące prace remontowe we wszystkich placówkach oświatowych; modernizacja szkolnych boisk sportowych; stałe wyposażenie sprzętu i pomocy dydaktycznych; zastąpienie tradycyjnych źródeł ciepła alternatywnymi, odnawialnymi źródłami energii; kontynuowanie działań opiekuńczych: dożywianie i stypendia socjalne.

Uczniowie z terenu Gminy Kańczuga po ukończeniu nauki w gimnazjach mają możliwość kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych m.in. zlokalizowanych na terenie powiatu przeworskiego, głównie w mieście Przeworsk. Kontynuowanie nauki możliwe jest w poniższych placówkach oświatowych:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Króla Władysława Jagiełły (4 szkoły, 26 oddziałów),
- Zespół Szkół Zawodowych im. Jana III Sobieskiego (1 szkoła, 21 oddziałów).

6.2 SŁUŻBA ZDROWIA

Miasto Przeworsk jest centrum medycznym dla mieszkańców całego powiatu przeworskiego. Podstawowym elementem tego systemu jest szpital powiatowy, który bezpośrednio realizuje obowiązek ochrony zdrowia, poprzez zapewnienie ogółowi ludności zamieszkującej na obszarze jego działania opieki zdrowotnej w ramach opieki stacjonarnej i specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego oraz rehabilitacji i podstawowej opieki zdrowotnej.

Według danych SP ZOZ Szpital Powiatowy w Przeworsku w roku 2014 był podzielony na 12 oddziałów, na których pracowało 39 lekarzy, 221 pielęgniarek i położnych oraz 25 pracowników pozostałego personelu. W tym samym roku ze Szpitala wypisano 14 067 pacjentów. Całkowita liczba łóżek na wyposażeniu placówki w 2014 roku wynosiła 301 sztuk.

Opiekę zdrowotną dla tutejszych mieszkańców w gminie i mieście sprawuje Placówka NZOZ „Kańczuga”, zatrudniająca wielu lekarzy specjalistów między innymi w dziedzinach: Pielęgniarstwo rodzinne, Pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania i Medycyna rodzinna. W ramach

placówki działalność prowadzą przychodnie umiejscowione na terenie całej gminy. Dodatkowo na terenie Miasta Kańczuga stacjonuje pogotowie ratunkowe „Falck”. W zakresie ochrony zdrowia psychicznego, działają instytucje (zasięg gminny i terytorialny), takie jak Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze, Środowiskowy Dom Samopomocy (ponad 25 podopiecznych) w Łopuszce Wielkiej, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu (szpital), Poradnia Zdrowia Psychicznego w Przeworsku, wyżej wymieniony Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej wraz z filiami (punktami lekarskimi), placówki oświatowe oraz inne instytucje zaangażowane w realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia psychicznego np. organizacje pozarządowe.

Tabela 56 Podstawowe dane opieki zdrowotnej i aptek na terenie powiatu przeworskiego wg stanu na 2014 r.

Jednostka terytorialna	liczba przychodni ogółem	przychodnie na 10 tys. ludności	liczba aptek ogólnodostępnych	ludność na aptekę ogólnodostępną	liczba punktów aptecznych
Przeworsk m.	18	11	10	1568	0
Adamówka gm. w.	1	2	0	0	1
Gać gm. w.	2	4	0	0	2
Jawornik Polski gm. w.	2	4	0	4555	1
Kańczuga gm. m-w.	7	9	3	1079	1
Kańczuga m.	1	3	3	1079	0
Kańczuga gm. w.	6	6	0	0	1
Przeworsk gm. w.	4	3	1	14875	2
Sieniawa gm. m-w.	5	7	3	2343	0
Tryńcza gm. w.	3	4	2	4181	0
Zarzecze gm. w.	2	3	2	3593	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

6.3 OPIEKA SPOŁECZNA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze

Jednostką organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga, utworzoną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej określonej w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz innych ustawach określających zadania pomocy społecznej, jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze. MGOPS ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oferując pomoc w formie świadczeń:

- pieniężnych tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;

- niepieniężnych tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania;
- dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych;
- Karty Dużej Rodziny.

W Gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga z pomocy społecznej skorzystało łącznie w 2015 roku 1253 osoby, w tym większość rodzin rzeczywiście objętych pomocą pochodziło w obszarze wiejskiego Gminy (ok.82,69%). Analiza danych MGOPS wskazuje na systematyczny spadek (ok.31,38%) liczby osób objętych pomocą z 1826 osób w 2007 roku do 1253 osób w 2015 roku.

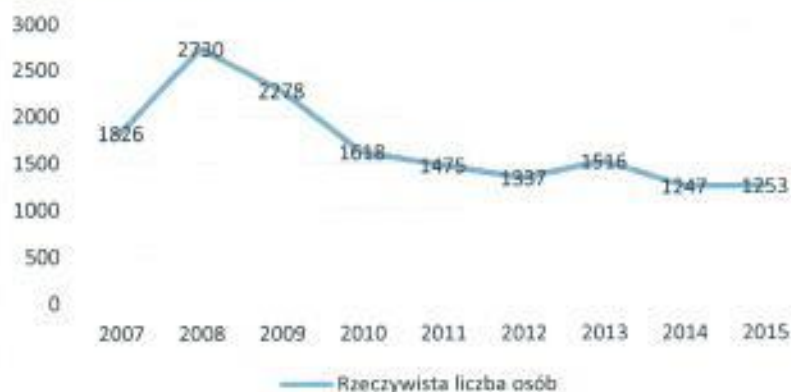
Dominującymi problemami społecznymi na terenie wiejskim Gminy są ubóstwo (ok.36,84%) i bezrobocie (ok.32,77%), w dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba (ok.17,32%). Z podobnymi problemami, tj. bezrobocie (ok.34,15%), ubóstwo (ok.30,89%) i długotrwała lub ciężka choroba (ok.16,26%, mierzą się mieszkańcy terenów miejskich Gminy, jednak ich nasilenie jest dużo niższe w porównaniu z terenami wiejskimi.

Tabela 57 Liczba rodzin i osób objętych pomocą OPS w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2007 – 2015

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Miasto Kańczuga									
Rzeczywista liczba rodzin	109	148	102	74	69	75	85	78	63
Gmina wiejska Kańczuga									
Rzeczywista liczba rodzin	382	712	551	382	353	321	395	301	301
Gmina miejsko - wiejska Kańczuga									
Rzeczywista liczba osób	1826	2730	2278	1618	1475	1337	1516	1247	1253

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kańczudze

Wykres 52 Rzeczywista liczba osób objętych pomocą OPS w Gminie miejsko - wiejskiej Kańczuga w latach 2007 - 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kańczudze

Tabela 58 Liczba osób objętych pomocą OPS wg kryterium rodzaju problemu społecznego w Mieście Kańczuga w latach 2007 - 2015

Rzeczywista liczba osób objętych pomocą wg kryterium rodzaju problemu społecznego:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	68	69	47	59	54	38
Bezdomność	0	0	0	0	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0	0	0	0
Wielodzietność	1	0	0	1	0	0
Bezrobocie	55	53	55	61	56	42
Niepełnosprawność	6	6	7	12	14	12
Długotrwała lub ciężka choroba	22	22	20	27	24	20
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	13	7	0	2	2	3
Przemoc w rodzinie	2	1	6	8	9	5
Alkoholizm	0	0	0	0	0	0
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Opuszczenie zakładu karnego	0	1	0	0	0	1
Zdarzenia losowe	0	1	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kańczudze

Tabela 59 Liczba osób objętych pomocą OPS wg kryterium rodzaju problemu społecznego w Gminie Kańczuga w latach 2007 - 2015

Rzeczywista liczba osób objętych pomocą wg kryterium rodzaju problemu społecznego:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	297	272	250	260	228	217
Bezdomność	0	0	0	0	2	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0	0	0	0
Wielodzietność	16	10	7	8	4	6
Bezrobocie	247	224	201	210	196	193
Niepełnosprawność	27	27	27	31	29	36
Długotrwała lub ciężka choroba	138	121	105	108	98	102
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	78	66	17	16	13	16
Przemoc w rodzinie	10	10	25	21	18	16
Alkoholizm	0	0	0	0	0	1
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Opuszczenie zakładu karnego	5	4	2	5	2	0
Zdarzenia losowe	7	1	0	67	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kańczudze

W ramach wsparcia dla rodzin i pomocy rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym (minimum 3 dzieci), przysługuje niezależnie od dochodu Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień na terenie całego kraju. Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga jest

ona wydawana od czerwca 2014 roku w ramach programu rządowego. W okresie od czerwca 2014 roku do listopada 2015 r. wydano 75 rodzinom wielodzietnym Kartę Dużej Rodziny, w tym dla rodziców 147 kart, dla dzieci 251 kart. W sumie z programu Karta Dużej Rodziny korzysta już 398 osób z terenu Miasta i Gminy Kańczuga¹².

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łopuszce Wielkiej

Na terenie Gminy Kańczuga od roku 2008 funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Łopuszce Wielkiej jako placówka dziennego pobytu, który obejmuje swoją działalnością osoby niepełnosprawne umysłowo, ruchowo i z zaburzeniami psychicznymi. Głównym celem ośrodka jest rehabilitacja i usamodzielnienie uczestników, a przede wszystkim poprawa ich funkcjonowania w społeczeństwie. Uczestnicy Domu mają zapewnioną: rehabilitację społeczną i zawodową w ramach terapii zajęciowej, rehabilitację ruchową, niezbędną opiekę medyczną, integrację ze środowiskiem, dostęp do kultury, rekreacji i oświaty, terapię psychologiczną, konsultacje z psychiatrą, prace socjalną, co najmniej jeden posiłek oraz dowóz na zajęcia i z powrotem do miejsca zamieszkania.

Świetlice opiekuńcze w Kańczudze, Łopuszce Wielkiej i Lipniku

Na terenie Gminy Kańczuga funkcjonują 3 świetlice opiekuńcze w Kańczudze, Łopuszce Wielkiej i Lipniku. Świetlice powołane zostały mocą uchwały Rady Miejskiej w Kańczudze na potrzeby dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych patologią, szczególnie z problemem alkoholowym. Środki finansowe pochodzą w całości ze środków jakimi dysponuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pozyskiwane są one z koncesji na sprzedaż alkoholu w Mieście i Gminie Kańczudze. Organem prowadzącym świetlicę jest Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga. Celem działania świetlicy jest zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, zapobieganie sieroctwu, niedostosowaniu społecznemu wychowanków we współpracy z ich rodzinami, instytucjami i osobami działającymi na rzecz dzieci, jak również przez pracę pedagogiczną z ich rodzicami oraz eliminowanie zaburzeń zachowania. Do świetlicy przyjmuje się wychowanków na ich prośbę (za zgodą rodziców), na prośbę rodziców, na wniosek pedagoga szkolnego za zgodą rodziców. Wychowankami są dzieci z terenu Miasta i Gminy Kańczuga za zgodą organu prowadzącego. Placówki przyjmują dzieci i młodzież szkolną (ze szkół podstawowych i gimnazjów) oraz w uzasadnionych przypadkach dzieci poniżej 7 roku życia. Praca z wychowankiem i rodziną opiera się na zasadzie dobrowolności. W 2014 roku z pomocy świetlic skorzystało 142 dzieci¹³.

¹² Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

¹³ Miejsko-Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

Miejsko-Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

W odpowiedzi na zdiagnozowane zjawiska i problemy społeczne Urząd Miasta i Gminy Kańczuga wspólnie z podlegającymi mu jednostkami opracował Miejsko-Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022. Wyznaczono w niej następujące priorytety, na których koncentrowane będą działania samorządu miasta i gminy do roku 2022:

- Zintegrowany system pomocy społecznej;
- Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny;
- Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu;
- Tworzenie godnych warunków mieszkalnictwa;
- Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego.

6.4 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jedną z najważniejszych wartości kształtujących jakość życia mieszkańców każdej jednostki terytorialnej jest stan ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Organami znaczącymi w dziedzinie utrzymywania tego stanu na terenie miasta są: **Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej, Ochotnicze Straże Pożarne, Pogotowie Ratunkowe**. W Mieście Kańczuga funkcjonuje system monitoringu miejskiego, którym objęto Rynek w Kańczudze oraz skrzyżowanie dróg wojewódzkich. System oparty jest na 3 kamerach całodobowego nagrywania, skorelowanych radiowo.

Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2010-2014 spadła po roku 2011, szczególnie w latach 2014 i 2015. Rekordowy wynik 100 zanotowanych przestępstw w Gminie i 36 przestępstw w Mieście zarejestrowano w roku 2011. Większość z nich miała charakter kryminalny. Z ogółu liczby przestępstw 3 na 4 popełniane są na terenie gminy wiejskiej.

Najwyższe wielkości liczbowe, w analizowanym okresie, dotyczą wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. W roku 2015 ich liczba w zarejestrowanych incydentów wynosiła 29 w Mieście i 53 w Gminie. Znaczącą liczbę wykroczeń odnotowuje się również przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu oraz mieniu.

Tabela 60 Liczba popełnionych przestępstw na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2010 – 2015

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem		Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym		Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym		Liczba przestępstw o charakterze drogowym	
	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina

2010	23	61	16	41	0	2	7	18
2011	36	110	24	69	0	4	13	37
2012	20	68	11	54	0	0	9	12
2013	31	82	21	61	1	1	9	20
2014	15	48	13	39	0	0	2	9
2015	17	60	12	36	0	0	5	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kańczudze

Wykres 53 Liczba popełnionych przestępstw na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2010 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kańczudze

Tabela 61 Liczba wykroczeń wg. rodzaju zarejestrowanych przez Straż Miejską na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2007 – 2015

Wykroczenia przeciwko:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Miasto Kańczuga						Gmina Kańczuga					
porządkowi i spokojowi publicznemu	50	36	12	18	39	13	28	46	53	55	34	18
Instytucjom Państwowym, samorządowym i społecznym	8	2	6	8	4	4	17	20	15	7	16	7
bezpieczeństwu osób i mienia	12	7	8	1	2	3	11	5	6	6	12	6
bezpieczeństwu w komunikacji	13	10	11	9	29	27	71	79	49	39	46	53
osobie	0	1	0	1	0	6	2	1	0	2	8	2
zdrowiu	0	0	0	0	0	0	0	2	3	1	0	1
mieniu	10	9	5	8	19	9	30	35	28	57	68	39

interesom konsumentów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obyczajowości publicznej	5	3	1	5	6	10	5	11	3	2	5	5
urządzeniom użytku publicznemu	1	1	0	0	1	0	3	2	5	8	6	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kańczudze

Komenda Powiatowa Straży Pożarnej

Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej na terenie Gminy Kańczuga zmniejszyła się z poziomu 55 w roku 2010 do poziomu 38 w roku 2014, co jest spadkiem rzędu 30,91%. Zestawiając powyższe statystyki z sukcesywnie uzupełnianym stanem nowoczesnego wyposażenia Komendy Powiatowej PSP w Przeworsku, możemy wnioskować o znacząco poprawiającym się stanie bezpieczeństwa publicznego. W Komendzie Powiatowej PSP w Przeworsku zatrudnionych jest 52 osoby, w tym 49 funkcjonariuszy PSP oraz 3 pracowników cywilnych. Ponadto na terenie Gminy Kańczuga w każdej miejscowości funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, w Kańczudze jest ona zlokalizowana przy Ośrodku Kultury Miasta i Gminy Kańczuga. W latach 2011-2014 w ramach ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa publicznego dokonano bieżących remontów budynków OSP, zakupu 4 samochodów specjalnych dla OSP,

Tabela 62 Interwencje PSP wg. rodzaju w Przeworsku w latach 2010 – 2015

Rok	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Suma	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Suma	SUMA
2010	0	12	0	12	2	31	0	33	55
2011	11	20	0	31	8	49	0	57	88
2012	4	17	0	21	7	33	1	41	62
2013	4	13	0	17	5	38	1	44	61
2014	2	11	0	13	12	29	0	41	54
2015	4	3	0	7	2	26	3	31	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Przeworsku

6.5 SPORT

Z punktu widzenia mieszkańców bardzo ważna była realizacja działań poprawiających infrastrukturę sportową i rekreacyjną, którą sukcesywnie udaje się rozbudowywać dzięki wykorzystaniu finansowania z udziałem środków unijnych. W latach 2011-2014 wyremontowano budynek MKS w Kańczudze, wybudowano boisko sportowe i zaplecze sportowe w mieście Sietesz, wykonano termomodernizację budynku Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Kańczudze. W latach 2011-2014 Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze przekazał dotacje w łącznej wysokości 1 021 000,00 zł (2011-254 000,00 zł, 2012 – 287 000,00 zł, 2013 – 243 000,00 zł, 2014 – 237 000,00 zł)

dla klubów sportowych działających na terenie Miasta i Gminy Kańczuga na realizację zajęć z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Gmina miejsko - wiejska Kańczuga posiada obecnie wiele obiektów i miejsc do uprawiania sportu oraz służących rekreacji i wypoczynkowi, są to min.

- Hala sportowa w Kańczudze (otwarta w 2005 r.),
- Boisko sportowe Orlik w Kańczudze,
- Sale gimnastyczne przy szkołach w Kańczudze, Krzeczowicach, Łopuszce Wielkiej, Pantalowicach, Siedleczce i Sieteszy oraz boiska sportowe.

Ponadto na terenie gminy prężnie działają Uczniowskie Kluby Sportowe (UKS), które mają na celu propagowanie aktywnych form wypoczynku wśród dzieci i młodzieży, propagowanie zasad współzawodnictwa sportowego opartego na zasadach fair-play. Uczestnictwo dzieci i młodzieży w UKS daje im możliwość osiągnięcia mistrzostwa sportowego oraz możliwości dalszego rozwoju w sporcie pozaszkolnym.

Na terenie Gminy Kańczuga 7 klubów sportowych. Łączna liczba osób trenujących w tych klubach wyniosła w 2014 r. 369 osób. Poniżej przedstawiono zainteresowanie sportem w gminie Kańczuga na przełomie lat 2010-2014 r. Analizując zainteresowanie sportem w gminie można stwierdzić, iż na przełomie lat 2010-2014 r. liczba trenujących i ćwiczących w klubach sportowych rośnie. Natomiast istnieje duża dysproporcja między płcią. Mężczyźni wykazują znacznie większe zainteresowanie sportem stanowią 83,20 %, a kobiety tylko 16,80%.

Na terenie Gminy Kańczuga działają Miejski Klub Sportowy i Ludowe Kluby Sportowe działające jako samodzielne Stowarzyszenia Kultury Fizycznej:

- Miejski Klub Sportowy Kańczuga od 1949 r.;
- Ludowy Klub Sportowy Kańczuga od 2000 r.;
- Ludowy Klub Sportowy Cresovia Krzeczowice od 1948 r.;
- Komunalny Klub Sportowy Alabaster Łopuszka Wielka;
- Ludowy Klub Sportowy Lechia Pantalowice;
- Ludowy Klub Sportowy „Sobol” Niżatyce;
- Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Sietesz.

Tabela 63 Kluby sportowe w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2010 - 2014

Jednostka terytorialna	liczba klubów sportowych			liczba osób ćwiczących ogółem		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Kańczuga g. m-w.	6	8	9	244	329	369
Kańczuga m.	2	2	4	111	130	206
Kańczuga gm. w.	4	6	5	133	199	163

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 64 Ćwiczący w klubach sportowych w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2010 - 2014

Jednostka terytorialna	liczba ćwiczących mężczyzn			liczba ćwiczących kobiet		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Kańczuga g. m-w.	222	294	307	22	35	62
Kańczuga m.	110	110	167	1	20	39
Kańczuga gm. w.	112	184	140	21	15	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Należy również zwrócić uwagę, iż ponad 74% trenujących stanowią ludzie młodzi do 18 roku życia. Porównując inne miejscowości z powiatu przeworskiego Gmina Kańczuga znacznie przoduje zarówno w liczbie zarejestrowanych klubów sportowych, ale również w liczbie osób trenujących w tych klubach.

Tabela 65 Kultura fizyczna, sport i rekreacja w Mieście i Gminie Kańczuga na tle powiatu przeworskiego w 2014 r.

Jednostka terytorialna	liczba klubów sportowych	liczba ćwiczących ogółem	liczba ćwiczących mężczyzn	liczba ćwiczących kobiet	liczba ćwiczących do lat 18 ogółem
Przeworsk m.	11	647	518	129	501
Adamówka gm. w.	2	104	104	0	41
Gać gm. w.	3	149	117	32	92
Jawornik Polski gm. w.	4	141	98	43	83
Kańczuga gm. m-w.	9	369	307	62	274
Kańczuga m.	4	206	167	39	166
Kańczuga gm. w.	5	163	140	23	108
Przeworsk gm. w.	7	347	312	35	186
Sieniawa gm. m-w.	2	150	139	11	91
Tryńcza gm. w.	2	134	132	2	62
Zarzecze gm. w.	12	522	396	126	356

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

6.6 INFRASTRUKTURA KULTURALNA

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Infrastrukturę kulturalną w Gminie miejsko – wiejskiej Kańczuga tworzą m.in. następujące obiekty:

- Ośrodek Kultury Miasta i Gminy w Kańczuga;
- Dom Kultury w Łopuszce Wielkiej;
- Dom Kultury w Rączynie;
- Dom Kultury w Pantalowicach;
- Dom Ludowy w Siedleczce;

- Dom Ludowy w Nizatycach;
- Dom Ludowy w Łopuszce Małej;
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kańczuga z Filiami Bibliotecznymi w Nizatycach, Sieteszy, Krzczowicach, Siedlecze, Rączynie i Pantalowicach.

OKMiG w Kańczudze, funkcjonująca od września 1974 r., jest samorządową instytucją kultury, a jego głównym celem jest prowadzenie działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz promocja kultury w Gminie Kańczuga. Placówka specjalizuje się w: działalności artystycznej (zespoły wokalne, wokalo - instrumentalne i instrumentalne, nauka gry na instrumentach, zajęcia rytmiczno – muzyczne, taniec towarzyski i współczesny, taneczny zespół estradowy, koła recytatorskie i teatralne), edukacji kulturalnej, edukacji pozaszkolnej dzieci i młodzieży (w tym organizowanie warsztatów artystycznych), wychowaniu społecznym (zajęcia integracyjne, organizowanie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy), działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej (zajęcia tenisa stołowego, wyjazdy integracyjno – turystyczne). Przy OKMiG w Kańczudze działają Zespół wokalo-instrumentalny "ALIBI", Zespół Wokalo-instrumentalny "Znaki", Kapela Kańczucka, Kapela Rodziny Pudełków, Zespół ludowy "Krzczowiczanki" i Orkiestra dęta Ochotniczej Straży Pożarnej. Poza nimi na terenie gminy działają następujące zespoły artystyczne: Zespół Śpiewaczy Krzczowiczanki, Zespół Pieśni i Tańca Sieteszanie, Chór Michael, Orkiestra Dęta OSP z Łopuszki Wielkiej, Orkiestra Dęta OSP z Sieteszy i Zespół Wokalo-Kabaretowy „Ala Babki, Ala Dziadki”.

Pozostałe placówki również zajmują się upowszechnianiem kultury jako czynnika wpływającego na zwiększenie poziomu życia mieszkańców, poszanowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz czynnika promującego Gminę w regionie, kraju i na świecie. Instytucje te aktywizują lokalną społeczność do uczestniczenia w różnych formach życia artystycznego oraz kulturalnego.

Wg sprawozdania z działalności za 2014 rok, na terenie Gminy zorganizowano szereg imprez i spotkań, również przy współpracy innych organizacji. Nie sposób wymienić ich wszystkich, lecz należy podać najważniejsze z nich, zwłaszcza te integrujące mieszkańców np. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek, zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych, przeglądy piosenek (teren powiatowy), Gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”, Turniej o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym, Regionalny Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczy, Dni Kańczugi, Akcja „Lato z Kulturą”, Dożynki wiejskie, spotkania z okazji Dnia Seniora oraz liczne konkursy plastyczne.

W ramach zajęć programowych prowadzona jest przez instruktorów nauka gry na instrumentach, nauka gry w tenisa stołowego, zajęcia z Zumbi i Karate, zajęcia artystyczne i szachowe.

W ostatnich latach (2011-2015) dzięki podejmowanym inicjatywom przez lokalny samorząd oraz przy wykorzystaniu funduszy unijnych w dziedzinie kultury przeprowadzono remont Domu Kultury w Pantalowicach i w Rączynie, remont budynku Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Kańczuga, remont

z modernizacją sali Ośrodka Kultury Miasta i Gminy w Kańczudze, remont pomieszczeń zaplecza kuchennego w Domu Ludowym w Siedleczce, termomodernizację Domu Kultury Rączynie i Domu Ludowego w Łopuszce Małej, Chodakówce, Medyni Kańczuckiej i w Siedleczce. Dopuszono w stoły i krzesła Dom Kultury w Łopuszce Wielkiej i Domy Ludowe w Siedleczce, w Łopuszce Małej, Chodakówce i Niżatycach oraz Świetlice opiekuńczo – wychowawczą w Lipniku i Kańczudze. W ramach robót adaptacyjnych pomieszczeń dla potrzeb placówki wsparcia dziennego w Kańczudze wykonano remonty oraz kompletne wyposażenie pomieszczeń (salę do zajęć praktycznych z kuchnią i jadalnią, 2 sale dydaktyczne, łazienki, a dla potrzeb placówki wsparcia dziennego w Lipniku wykonano remonty, montaż ogrzewania oraz kompletne wyposażenie pomieszczeń. Wybudowano ścieżki spacerowe, plac oraz oświetlenie uliczne przy zbiorniku wodnym w Łopuszce Małej.

Biblioteka i czytelnictwo

Działalność istniejącej sieci bibliotecznej służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych okolicznych mieszkańców. Biblioteki publiczne uczestniczą w upowszechnianiu wiedzy i kultury, a ponadto gromadzą opracowują, przechowują oraz udostępniają materiały biblioteczne. Ważne jest, by w dzisiejszych czasach biblioteka publiczna w lokalnej społeczności mogła istnieć jako instytucja z jednej strony mająca tradycyjny i bezpośredni kontakt z czytelnikami, z drugiej zaś jako placówka dysponująca najnowszymi osiągnięciami techniki i jednocześnie odpowiadająca na konkretne potrzeby środowiska, w którym działa.

Biblioteka Publiczna w Kańczudze istnieje od 1946 roku. W chwili uruchomienia liczyła ona 150 książek. Obecnie liczy ok. 15 500 woluminów, w tym z literatury pięknej dla dorosłych ok. 6800 woluminów, z literatury pięknej dla dzieci ok. 4300 woluminów, z literatury popularno-naukowej ok. 4700 woluminów, audiobooki stanowią 20 sztuk, a inne materiały audiowizualne 28 sztuk. Łącznie z filiami bibliotecznymi Biblioteka dysponujemy ponad 55 tys. książek. Pierwszy komputer w tej placówce zakupiono 5 marca 2003 roku, a w czerwcu tego roku uzyskano dostęp do Internetu. W lipcu 2004 roku dokonano zakupu programu SOWA do katalogowania zbiorów bibliotecznych. W lutym 2005 roku zwiększa się baza lokalowa biblioteki kańczuckiej o dwa pomieszczenia. Kontynuowana jest komputeryzacja placówki poprzez udział w programie IKONKA sponsorowanym przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. W lutym 2005 roku w jednym z pozyskanych pomieszczeń uroczyście otwarto czytelną internetową wyposażoną w trzy stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. W drugim pomieszczeniu zlokalizowano czytelną książek i czasopism. Aktualnie Biblioteka Publiczna w Kańczudze zajmuje sześć lokali w tym m.in: wypożyczalnię dla dorosłych, oddział dla dzieci, czytelnia internetowa, czytelnia książek i czasopism. Zarejestrowanych jest rocznie ok. 1 000 czytelników

w wypożyczalni oraz ok. 1 500 osób w czytelnich korzystających z informacji lub usług udzielanych na miejscu.

Tabela 66 Placówki biblioteczne w Mieście i Gminie Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Jednostka terytorialna	liczba biblioteki i filii	księgozbiór w woluminach	liczba czytelników w ciągu roku	wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz w woluminach	ludność na 1 placówkę biblioteczną
Kańczuga g. m-w.	7	55413	1373	17775	4789
Kańczuga m.	1	15802	931	11787	3237
Kańczuga gm. w.	6	39611	442	5988	1552

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina Kańczuga jest też jedną z niewielu gmin powiatu przeworskiego, gdzie mieszkańcy wykazują zainteresowanie kulturą artystyczną. Znajduje się tutaj najwięcej zespołów artystycznych oraz kół zainteresowań. Działalność kulturalna przejawia się w aktywnym działaniu m.in. zespołów artystycznych, których jest 14 na terenie gminy, skupiają łącznie 272 osoby. Dodatkowo na terenie gminy działa blisko 13 kół (klubów) skupiających 416 hobbistów z różnej dziedziny. Szczegóły charakteru działalności artystycznej prowadzonej w ciągu 2014 r. przedstawiona w tabelach poniżej.

Tabela 67 Zespoły artystyczne na terenie Miasta Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

liczba zespołów artystycznych (szt.)					
ogółem	teatralne	muzyczne - instrumentalne	wokalne i chóry	folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	taneczne
14	1	7	2	2	2
liczba członków zespołów artystycznych (osoby)					
ogółem	teatralne	muzyczne - instrumentalne	wokalne i chóry	folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	taneczne
272	11	127	48	70	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 68 Rodzaje kół zainteresowań na terenie Miasta Kańczuga wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

liczba kół/klubów (szt.)					
ogółem	taneczne	plastyczne	teatralne	turystyczne i sportowo rekreacyjne	seniora
13	1	1	1	1	1
liczba członków kół/klubów (osoby)					
ogółem	taneczne	plastyczne	teatralne	turystyczne i sportowo rekreacyjne	seniora
416	16	9	11	30	230

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

6.7 ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Organizacje pozarządowe to także takie struktury organizacyjne, których członkowie poprzez wykorzystanie zasobów własnego środowiska i mobilizację innych osób, starają się rozwiązać problemy różnych grup społecznych, szukają sposobów pokonywania trudności we własnej wspólnocie, a także wychodząc poza własne środowisko wspierają innych w poszukiwaniu rozwiązania ich problemów, trudności. W swych działaniach korzystają z zasobów prywatnych, czasem publicznych, ale celem ich działania są zawsze sprawy publiczne, wspólne, a nie prywatne czy indywidualne.

Sektor organizacji pozarządowych na terenie Gminy miejsko – wiejskiej Kańczuga tworzą obecnie następujące organizacje społeczne:

- 8 Kół Gospodyń Wiejskich zrzeszonych w ramach Stowarzyszenia Aktywnych Kobiet;
- 3 Ludowe Kluby Sportowe;
- 1 Miejski Klub Sportowy;
- 11 Ochotniczych Straży Pożarnych;
- 1 Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Uczniowskie Kluby Sportowe działające przy szkołach podstawowych i gimnazjach;
- 1 Lokalna Grupa Działania „Z tradycją w nowoczesność” z siedzibą w Pawłosiowie;
- 9 pozostałych stowarzyszeń zamieszczonych w tabeli poniżej (stowarzyszenie aktywnie działające zostały pogrubione kursywą).

Tabela 69 Stowarzyszenia, inne organizacje społ. i zawodowe, fundacje, ZOZ wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg stanu na 2016 r.

Lp.	Nazwa	Miejscowość	Typ rejestru	Organizacja Pożytku Publicznego	Data wpisu do Rejestru Stowarzyszeń
1	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA - BÓBRKA KAŃCZUDZKA	BÓBRKA KAŃCZUDZKA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-10-12
2	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W CHODAKÓWCE	CHODAKÓWKA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-07-24
3	LUDOWY KLUB SPORTOWY W KAŃCZUDZE	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-06-19
4	NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY "METALOWCY" W AXTONE SPÓŁKA AKCYJNA W KAŃCZUDZE	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-08-01
5	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KAŃCZUDZE	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-11-16
6	STOWARZYSZENIE NA RZECZ EDUKACJI, WYPOCZYNKU I SPORTU W GMINIE KAŃCZUGA - EWIS	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	TAK	2007-10-01
7	ZWIĄZEK ZAWODOWY "AXTONE" SPÓŁKA AKCYJNA W KAŃCZUDZE	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2007-11-30
8	ZWIĄZEK ZAWODOWY S.K.S PIPES W KAŃCZUDZE	KAŃCZUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2008-02-15

9	STOWARZYSZENIE AKTYWNYCH Kobiet (SAK) w Gminie Kańczuga	KAŃCUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2009-06-25
10	STOWARZYSZENIE "NASZA KAŃCUGA"	KAŃCUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2010-08-10
11	"STOWARZYSZENIE WSPIERAJĄCE ROZWÓJ ZESPOŁU SZKÓŁ W KAŃCUDZE"	KAŃCUGA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2012-05-04
12	LUDOWY KLUB SPORTOWY "CRESOVIA" w KRZECZOWICACH	KRZECZOWICE	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-08-10
13	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W LIPNIKU	LIPNIK	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-06-25
14	FUNDACJA POMOCY MŁODZIEŻY IM. JANA PAWŁA II "WZRASTANIE" w LIPNIKU ZS ŁOPUSZKA MAŁA	ŁOPUSZKA MAŁA	Rejestr Stowarzyszeń	TAK	2001-11-29
15	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA ŁOPUSZKA MAŁA	ŁOPUSZKA MAŁA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-11-30
16	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŁOPUSZCE WIELKIEJ	ŁOPUSZKA WIELKA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-06-01
17	LUDOWY KLUB SPORTOWY "SOBOL" w NIŻATYCACH	NIŻATYCE	Rejestr Stowarzyszeń	TAK	2010-12-30
18	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W NIŻATYCACH	NIŻATYCE	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-06-19
19	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA - PANTALOWICE	PANTALOWICE	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-09-06
20	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIEDLECZCE	SIEDLECZKA	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2008-05-08
21	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIETESZY	SIETESZ	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2001-11-10
22	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA "SIETESZANIE"	SIETESZ	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2013-06-20
23	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŻUKLINIE	ŻUKLIN	Rejestr Stowarzyszeń	NIE	2007-05-28

Źródło: Krajowy Rejestr Sądowy online

Cechą charakterystyczną podejmowanych inicjatyw jest wspólne działanie powyższych podmiotów zarówno z Gminą jak i lokalną społecznością. W celu efektywniejszego działania Gmina Kańczuga podjęła inicjatywę realizacji corocznie specjalnego programu współpracy. Program ma za zadanie kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ważnych celów społecznych. Program za rok 2014 został przyjęty Uchwałą NR XXVIII/311/2013 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 listopada 2013 r. pod nazwą „Roczny program współpracy Miasta i Gminy Kańczuga z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2014 rok”. Rada Miejska w Kańczudze uchwaliła następnie program na rok 2015.

Ogólna kwota wydatkowana przez Miasto i Gminę Kańczuga na wspieranie zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym oraz udzielone wsparcie na prace konserwatorskie organizacjom kościelnym i związkom wyznaniowym w 2014 roku wyniosła 357 000,00 zł. Miasto i Gmina Kańczuga w 2014 roku zleciła organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert, realizację łącznie siedmiu zadań z zakresu upowszechniania kultury i sportu (237 000,00 zł) oraz udzieliła dotacji na remont zabytkowego kościoła w Kańczudze (80 000,00 zł) i w Sieteszy (40 000,00 zł).

Gmina Kańczuga wspiera również tworzenie i rozwój 8 Kół Gospodyń Wiejskich działających w następujących miejscowościach: Łopuszka Wielka, Siedlecza, Sietesz, Lipnik, Niżatyce, Krzeczowice, Pantalowice, Rączyna. W/w Koła skupione są w Stowarzyszeniu Aktywnych Kobiet (SAK). Pielęgnują tradycje kulinarne, promują sztukę ludową poprzez tworzenie rękodzieła oraz wywierają duży wpływ na rozwój polskiej wsi. Co roku aktywnie współuczestniczą w organizacji imprez tj. Dożynki Miejsko-Gminne, Dożynki Wojewódzkie i Diecezjalne, Jarmark Benedyktyński, Regionalny Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych, Festyn Rekreacyjno-Sportowy w Mieście i Gminie Kańczuga. W zakresie integracji społecznej oraz aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych szczególnie wkład wnosi Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło nr 2 w Kańczudze. Przy zaangażowaniu członków związku zorganizowano na terenie Miasta i Gminy Kańczuga m.in. Dzień Inwalidy, Dzień Seniora, Andrzejki oraz Oplątek. Jak co roku Miasto i Gmina Kańczuga aktywnie włącza się w zorganizowanie kolejnych edycji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W zakresie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich Miasto i Gmina Kańczuga prowadzi współpracę z Lokalną Grupą Działania Stowarzyszenie „Z Tradycją w Nowoczesność” z siedzibą w Pawłosiowie jako reprezentant sektora publicznego. Celami współpracy i środkami działania jest upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania na rzecz realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, udzielanie wsparcia mieszkańcom w zakresie przygotowywania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, poprawa jakości życia w tym zatrudnienia, waloryzacja lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, ochrona oraz promocja środowiska naturalnego.

7. DOCHODY I WYDATKI MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

Realizację Strategii ograniczają ramy budżetu Gminy. Analiza finansowa Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga za lata ubiegłe została przedstawiona poniżej. W analizowanych latach w budżecie Gminy Kańczuga w roku 2007, 2008, 2011 i 2014 wystąpiła nadwyżka, natomiast w latach 2009, 2010, 2012 i 2013 r. budżet zamknął się deficytem, ale wynika to z realizacji wielu gminnych inwestycji. Z roku na rok zwiększa się poziom dochodów budżetu Gminy jak i wydatków majątkowych. Analiza

prognozowanych dochodów i wydatków wskazuje na to, że zabezpieczony zostanie wkład własny gminy na realizację inwestycji z nowego okresu programowania w ramach funduszy unijnych.

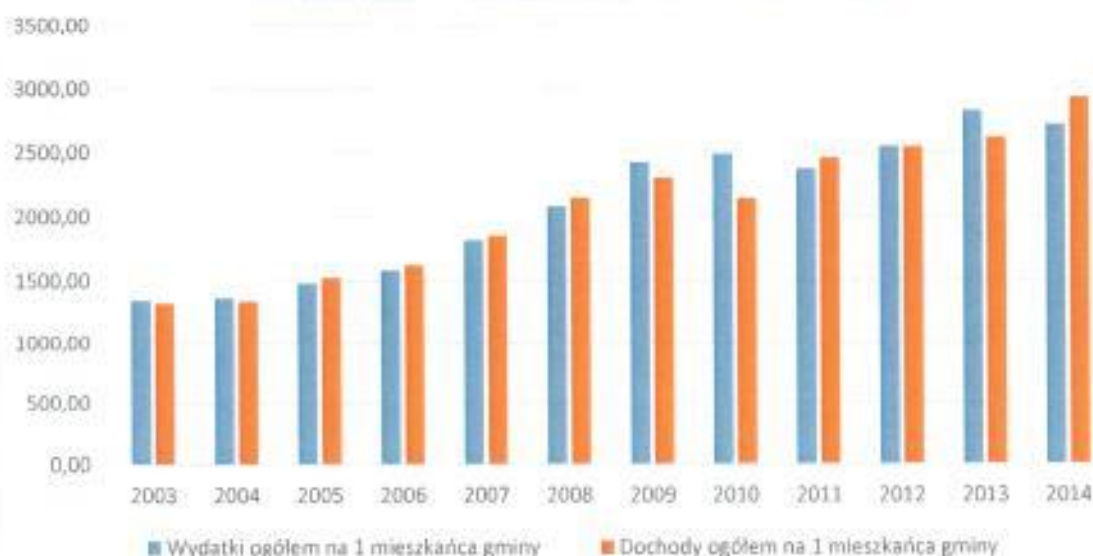
Tabela 70 Dochody i wydatki przypadające na 1 mieszkańca (w zł)
Gminy miejsko - wiejskiej Kańczuga w latach 2007 – 2014

Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca gminy	1819,59	2078,42	2420,58	2480,42	2369,18	2542,66	2820,73	2710,43
Dochody ogółem na 1 mieszkańca gminy	1850,58	2143,75	2306,82	2141,63	2453,35	2541,93	2614,01	2928,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Ważnym wskaźnikiem rozwoju jest dochód oraz wydatki przypadające na 1 mieszkańca. W analizowanym okresie w latach 2007-2014 nastąpił wzrost dochodów na 1 mieszkańca z 1850,58 zł w 2007 r. do poziomu 2928,85 zł w 2014 r. Jeśli chodzi o wydatki znaczny wzrost nastąpił w latach 2011-2014, co związane było z inwestycjami realizowanymi przez gminę. W roku 2014 wydatki na 1 mieszkańca wyniosły 2710,43 zł. (wzrost w stosunku do 2007 r. o 890,84 zł).

Wykres 54 Dochody i wydatki przypadające na 1 mieszkańca (w zł)
Gminy miejsko - wiejskiej Kańczuga w latach 2003 – 2014

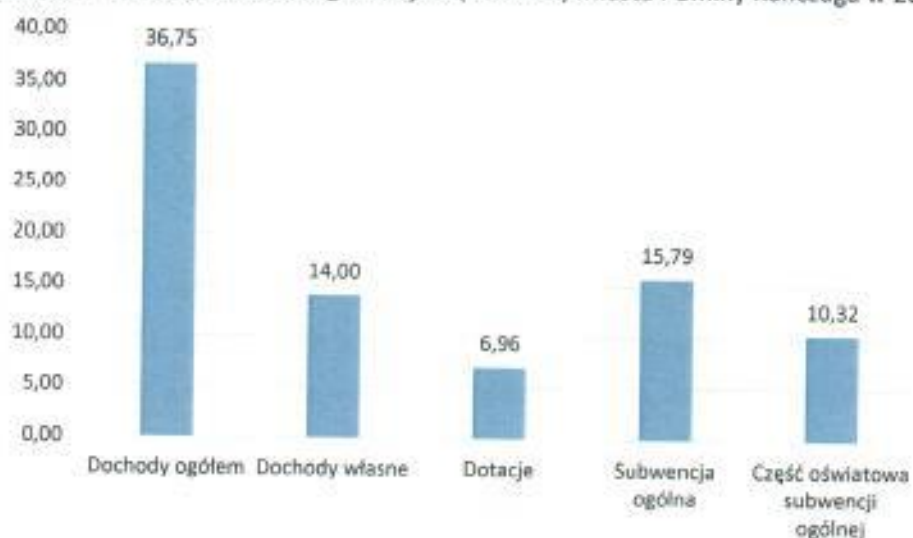

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W 2014 r. dochody Gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga wyniosły 36,75 mln zł, natomiast dochody własne stanowiły w dochodach budżetu 16,7%. Wydatki kształtowały się na poziomie 34,01 mln zł. W 2014 r. 8,56% wydatków majątkowych przeznaczono na cele inwestycyjne. Od kilku lat budżet gminy jest wspomagany ze środków Unii Europejskiej, które umożliwiają rozwój gospodarczy.

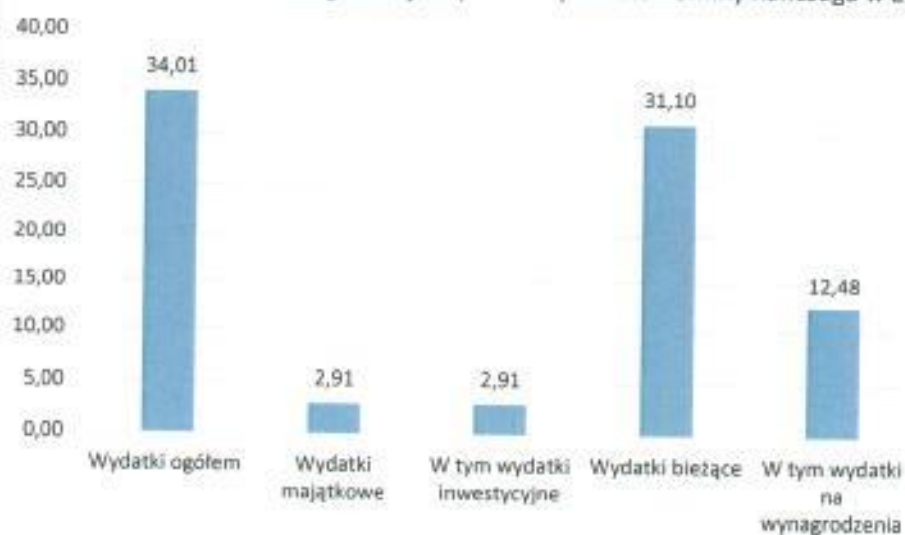
Dzięki pomocy jest możliwość rozbudowy infrastruktury technicznej. Wysokość środków na finansowanie i współfinansowanie projektów unijnych w latach 2010-2014 przedstawiono w tabeli poniżej.

Wykres 55 Dochody budżetu wg rodzajów (w mln zł) Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres 56 Wydatki budżetu wg rodzajów (w mln zł) Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 71 Środki (w zł) w dochodach budżetu Miasta i Gminy Kańczuga na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w zł w latach 2010 – 2014

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Środki w dochodach budżetu Miasta i Gminy Kańczuga na projekty UE	960968,33	2284666,51	1710171,17	1026567,35	2592257,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 72 Dochody (w zł) ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej w Gminie miejsko - wiejskiej Kańczuga w latach 2012 – 2014

Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej	2012	2013	2014
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	213836,51	241195,17	256378,40
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00	2537,04
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1150086,97	0,00	0,00
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	90000,00	344344,50	404149,71
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	626429,92	975947,50	740770,34
Dział 710 - Działalność usługowa	4747,92	6617,82	8650,32
Dział 720 - Informatyka	687,36	303620,00	64906,87
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	145109,71	128918,87	149492,15
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2096,00	2096,00	77934,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	9110,30	5947,96	24791,62
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	7173164,83	8448055,52	10372588,01
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	0,00
Dział 758 - Różne rozliczenia	16295635,13	16189066,87	15799749,52
Dział 801 - Oświata i wychowanie	430799,24	567891,34	909195,86
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,00	430,00	860,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	5264659,81	5366643,65	5370808,56

Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	90289,76
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	257217,03	270126,94	272304,82
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	295315,24	35965,98	2205831,65
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	77076,00	0,00	0,00
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	-	-	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	0,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 73 Wydatki (w zł) ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej w Gminie miejsko - wiejskiej Kańczuga w latach 2012 – 2014

Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej	2012	2013	2014
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	237233,48	266323,14	280782,99
Dział 020 - Leśnictwo	7208,50	10222,75	4451,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1700517,37	67551,96	91925,47
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	2045911,90	1860256,96	2758864,25
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1403595,84	2332595,79	2408768,55
Dział 710 - Działalność usługowa	70342,30	59406,42	40292,92
Dział 720 - Informatyka	808,65	357200,00	137230,20
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	2861551,91	2743991,95	2734662,67
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2096,00	2096,00	77934,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	302811,27	376963,42	365263,54
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00	0,00	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	224258,72	132899,78	129927,53
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	53265,76
Dział 801 - Oświata i wychowanie	14077659,82	14142235,65	14577955,79
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	163693,21	182076,49	199284,04

Dział 852 - Pomoc społeczna	6017861,46	6284163,77	6433918,29
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	99780,96
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	298980,13	326371,91	331361,36
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1245107,04	5080929,56	1774667,99
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1042811,50	987583,11	1019000,00
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	-	-	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	342736,47	274674,94	491152,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

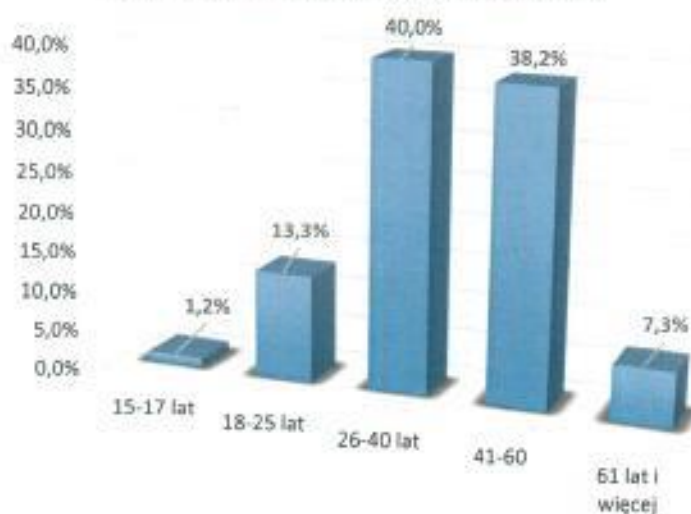
III. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY

W badaniu ankietowym możliwość udziału mieli mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga, w tym również przedsiębiorcy. W ankietyzacji wzięło udział 165 osób w różnym wieku oraz z różnym wykształceniem. Kobiety stanowiły 65,5% (108 ankiet), natomiast mężczyźni 34,54% (57 ankiet).

Wyniki badania ankietowego oraz spotkań warsztatowych pozwoliły na przeprowadzenie analizy SWOT dla Miasta i Gminy: wskazanie mocnych i silnych stron gminy, jak również szans i zagrożeń. Na podstawie analizy głosów mieszkańców dokonano wyboru obszarów priorytetowych przedstawionych w dalszej części niniejszego opracowania. Mieszkańcy odnieśli się do najważniejszych problemów do rozwiązania na terenie gminy w najbliższych 7 latach. Wyrazem dążeń i wskazówek mieszkańców jest zarówno misja i wizja przedstawiona w niniejszym, opracowaniu.

Najliczniejszą grupą wiekową wśród ankietowanych były osoby w wieku 26-40 lat, stanowiąc 40,00 % badanych oraz osoby w wieku 41-60 lat – 38,20%. Najmniej liczne grupy stanowiły osoby najmłodsze w wieku 18-25 lat (13,3%) i 15-17 lat (1,2%) oraz najstarsze powyżej 61 roku życia (7,3%).

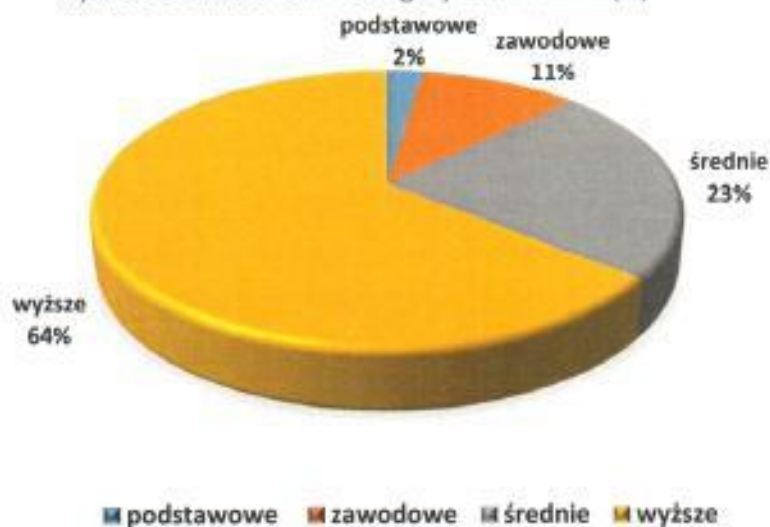
Wykres 57 Ankietowani według wieku (w %)

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę edukację, ankietowani najczęściej reprezentowali wykształcenie oraz wyższe – 64%. Wykształcenie średnie deklarowało 23,2%, zawodowe 10,4%, natomiast podstawowe 2,4% badanych.

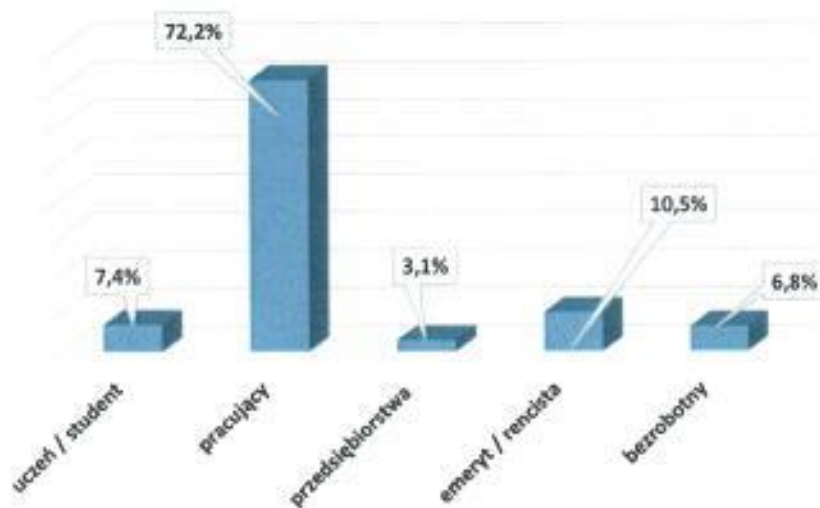
Wykres 58 Ankietowani według wykształcenia w (%)

Źródło: Opracowanie własne

Analiza ankietowanych pod względem aktywności zawodowej wykazała, że 72,2% ankietowanych stanowiły osoby pracujące. Osoby bezrobotne stanowiły 6,8%, emeryci/renciści – 10,5%. W ankiecie uczestniczyło 7,4% uczniów i studentów, przedsiębiorcy - 3,1%.

Wykres 59 Ankietowani według aktywności zawodowej (w %)

Źródło: Opracowanie własne

IV. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA - ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGTHS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Analizę SWOT dla Miasta i Gminy Kańczuga przeprowadzono w układzie 4 obszarów priorytetowych, mających, zgodnie z przeprowadzoną wcześniej, ekspercką diagnozą społeczno-gospodarczą, kluczowe znaczenie dla rozwoju Miasta i Gminy. Jednocześnie obszary te zostały wyodrębnione na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do 2022 roku oraz w oparciu o wyniki ankiety nt. potrzeb rozwojowych Miasta i Gminy Kańczuga, która została rozdyskrebowana wśród mieszkańców Miasta i Gminy. W konsekwencji wybrano 4 główne obszary funkcjonalne:

- obszar gospodarka;
- obszar infrastruktury technicznej i społecznej;
- obszar środowiska przyrodniczego;
- obszar kapitału społecznego.

Tabela 74 Analiza SWOT – czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na rozwój
Miasta i Gminy Kańczuga

1. STREFA GOSPODARCZA	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Korzystne położenie w pobliżu większych aglomeracji miejskich ➤ Wolne tereny z przeznaczeniem pod inwestycje – możliwość rozwoju zakładów na terenie gminy ➤ Skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym z UE ➤ Produkty lokalne i tradycyjne ziemi kańczuckiej (m.in. drożdżowe wyroby, ciasta, tradycyjne nalewki) ➤ Dobre warunki zagospodarowania przestrzennego gminy ➤ Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa w tym do rozwoju rolnictwa ekologicznego (owoce miękkie) ➤ Korzystne uwarunkowania do przetwórstwa produktów rolnych ➤ Podmioty gospodarcze o silnej pozycji na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stosunkowo mała wartość wskaźnika liczby osób pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na obszarze wiejskim gminy ➤ Niewystarczająco rozwinięte instrumenty wspierające rozwój lokalnej przedsiębiorczości ➤ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy ➤ Słabo rozwinięta baza turystyczna, hotelowa, noclegowa ➤ Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych generujących znaczące wpływy do budżetu gminy ➤ Brak bazy do przetwórstwa dla produktów rolnych ➤ Brak inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej ➤ Atrakcyjność turystyczna miejsc położonych z dala od dużych ośrodków miejskich ➤ Występowanie trendów na prowadzenie zdrowego trybu życia, wypoczynek na wsi, sięganie do lokalnych tradycji kulinarnych, rzemieślniczych ➤ Popyt w Polsce na usługi turystyczne oparte na zasobach przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Peryferyjne położenie Gminy ➤ Niewielkie zainteresowanie gminą ze strony inwestorów zewnętrznych ➤ Biurokracja związana z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na inwestycje ➤ Słabość lokalnego i regionalnego rynku pracy ➤ Polityka rolna państwa – skomplikowane przepisy dot. produktów lokalnych i tradycyjnych oraz ekologicznej żywności ➤ Ograniczony rynek zbytu produktów rolnych

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój parków technologicznych, stref ekonomicznych, klastrów ➤ Aktywna polityka rynku pracy w zakresie wsparcia osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Przywiązanie do tradycyjnych form gospodarowania na wsi
---	---

2. STREFA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, gazowa i energetyczna ➤ Estetyczny wygląd gminy ➤ Dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna ➤ Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa ➤ Zadowolająca pod względem jakości i dostępności infrastrukturalna baza oświatowa w poszczególnych miejscowościach gminy ➤ Wysoki poziom bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niedobór energii elektrycznej ➤ Niewystarczający dostęp do infrastruktury mieszkaniowej ➤ Niewystarczająca ilość chodników i miejsc parkingowych ➤ Niezadowolający stan dróg ➤ Zaniedbane przystanki autobusowe ➤ Brak miejsc spędzania wolnego czasu, w tym tras i ścieżek rowerowych ➤ Niskie nakłady na modernizację infrastruktury i wyposażenie instytucji kultury w stosunku do istniejących potrzeb ➤ Niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej ➤ Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Możliwość ubiegania się o dofinansowanie inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej ze środków UE ➤ Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej (inwestycje zewnętrzne – rozbudowa układu drogowego) ➤ Rozwój regionalnej sieci ścieżek rowerowych ➤ Uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu poprzez budowę ścieżek rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaniedbana infrastruktura melioracji wodnych ➤ Wzrastające koszty inwestycji infrastrukturalnych ➤ Ograniczenia budowlane, inwestorskie wynikające z objęcia gminy prawną ochroną przyrodniczą i konserwatorską ➤ Niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg; ➤ Wzrost zagrożenia wypadkami drogowymi;

3. STREFA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spokój, cisza, bezpieczeństwo, gościnność, wysoka jakość środowiska ➤ Bogactwo walorów krajobrazowo – przyrodniczych ➤ Urozmaicona struktura geomorfologiczna terenu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niszczące dworki z otaczającymi ich parkami ➤ Niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy ➤ Wzrost poziomu zanieczyszczenia rzeki Mleczki
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobry stan środowiska naturalnego ➤ Korzystne warunki klimatyczne oraz dobra jakość gleb sprzyjająca produkcji rolnej 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Anomalie pogodowe, klęski żywiołowe (podtopienia, susze, przymrozki i gradobicia) ➤ Wielość dzikiej zwierzyny w lasach – zagrożenie dla rolnictwa i ludności

4. KAPITAŁ SPOŁECZNY	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Korzystna struktura ludności – wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym ➤ Najwyższy w powiecie wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców na obszarze miejskim gminy ➤ Zainteresowanie mieszkańców sprawami Gminy ➤ Umiejętność dbania o kulturę i tradycję lokalną ➤ Aktywny udział mieszkańców w szeroko rozwiniętej ofercie klubów sportowych ➤ Dostępność do edukacji ➤ Współpraca różnych podmiotów na terenie gminy (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, mieszkańcy) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wysoki poziom bezrobocia na obszarze wiejskim gminy, zwłaszcza długotrwałego ➤ Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie ➤ Ujemny przyrost naturalny na terenie gminy wiejskiej ➤ Niski poziom życia mieszkańców ➤ Słabo rozwinięta oferta rekreacyjna ➤ Słabo rozwinięta działalność kulturalno - artystyczna ➤ Zbyt mała oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży ➤ Słabo rozwinięta opieka społeczna dla osób starszych
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost liczby programów aktywizujących oraz szkoleń dla bezrobotnych oraz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem ➤ Trend w przeprowadzaniu się z ośrodków miejskich na wieś ➤ Wysoki poziom zaufania społecznego ➤ Dostęp do Internetu szerokopasmowego ➤ Rozwój sektora ekonomii społecznej i wsparcie współpracy międzygminnej w ramach LGD 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Negatywne trendy demograficzne, starzejące się społeczeństwo ➤ Odływ młodych ludzi do innych regionów lub zagranicę, ujemne saldo migracji ➤ Mało efektywna polityka prorodzinna państwa ➤ Rozluźnienie więzi społecznych, kryzys tradycyjnego modelu rodziny ➤ Wzrost patologii społecznych (alkoholizmu -wśród młodzieży, narkomanii, wandalizmu i chuligaństwa)
---	--

V. PLANY REWITALIZACYJNE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

Jednym z kluczowych elementów rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga jest kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych obejmująca sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenną, środowiskową i kulturową. Obszary zdegradowane cechujące się największą kumulacją negatywnych zjawisk oraz problemów to tereny popegeerowskie, przemysłowe i pokolejowe. Dlatego też, niezwykle ważne jest podjęcie działań mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, przy optymalnym wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań danego terenu oraz wzmocnieniu jego lokalnych potencjałów. Rewitalizację przeprowadza się w oparciu o gminny program rewitalizacji, wieloletni kompleksowy plan wyznaczający obszary rewitalizacji, ich zakres, przyczyny i skutki.

W perspektywie finansowej UE na lata 2007 – 2013 Miasto i Gmina Kańczuga nie posiadała odrębnego lokalnego planu rewitalizacji. Zaplanowane do realizacji zadania rewitalizacyjne zostały wówczas zawarte w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2008 – 2015” i należały do nich: „Rewitalizacja Rynku Miasta Kańczuga” (lata 2009-2010, koszt 300 tys. zł), „Rewitalizacja Parku Miejskiego w Kańczudze” (lata 2009-2011, koszt 700 tys. zł), „Rewitalizacja Komunalnego Parku Zabytkowego w Krzeczowicach z budową ścieżki przyrodniczej przy pomnikach przyrody” (lata 2010-2012, koszt 250 tys. zł). Powyższe zdania zostały zrealizowane w częściowym zakresie tj. „Rewitalizacja Parku Miejskiego w Kańczudze” (169 624,68 zł) i „Rewitalizacja rynku Miasta Kańczuga” (303 725,10 zł).

Realizując konsekwentnie założenia przyjętej strategii mającej na celu ożywienie terenów zdegradowanych społecznie, gospodarczo, przestrzennie, technicznie i środowiskowo poprzez nadanie im nowej jakości funkcjonalnej, samorząd Miasta i Gminy Kańczuga planuje kontynuację i rozszerzenie działań rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę zapisy art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777), który wskazuje, że „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy” wstępnie określono, że teren poddany rewitalizacji będzie obejmować miasto Kańczuga i sołectwo Krzeczowice. Wybrany obszar obejmuje teren 15,34 km² co stanowi 14,6% powierzchni całej gminy (105,05 km²). Na wskazanym obszarze zamieszkuje 29,7% ze wszystkich mieszkańców gminy. W mieście Kańczuga w porównaniu do pozostałych obszarów występują wzmożone wskaźniki społecznej degradacji obszaru takie jak m.in.: większa od przeciętnej liczba osób korzystających z zasiłków wypłacanych przez pomoc społeczną oraz procentowy udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do wszystkich osób w wieku produkcyjnym. Szczegółowe granice wyznaczone zostaną na etapie diagnostycznym podczas prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji.

W ramach nowej perspektywy finansowej UE Miasto i Gmina Kańczuga planuje skoncentrować swoje działania rewitalizacyjne na poprawieniu warunków rozwoju gospodarczego i zwiększeniu liczby miejsc pracy poprzez inwestycje w poprawę stanu infrastruktury drogowej, inwestycje w zakresie gospodarki odpadami, promocję przedsiębiorczości i obniżanie kosztów prowadzenia działalności gospodarczych. Przyczynią się do tego również działania polegające na przemyślanym tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczających obszary przeznaczone pod inwestycje i zapewniające odpowiednią infrastrukturę oraz obszary do zwartego budownictwa mieszkaniowego oraz przedsięwzięcia polegające na ograniczaniu zużywanej energii zarówno poprzez gospodarstwa domowe (OZE) jak i gminę (m.in. modernizacja oświetlenia ulicznego, modernizacja stacji uzdatniania wody). Do inwestycji gminnych pozytywnie wpływających na wyznaczone obszary zdegradowane będą należeć m.in. budowa nowych (modernizacja) obiektów sportowych, budowa ścieżek rowerowych i edukacja historyczna. Wskazane wstępne inwestycje i działania przewidziane są do realizacji przede wszystkim przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych, jednak z uwagi na konieczność poprawy warunków społecznych, infrastrukturalnych i gospodarczych na terenie gminy, a tym samym na terenie przewidzianym do objęcia LPR, w przypadku niezyskania dofinansowania inwestycje będą realizowane ze środków własnych Gminy w zależności od ustalonej pilności i konieczności ich realizacji.

VI. OGÓLNE ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

1. MISJA GMINY KAŃCZUGA

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy Kańczuga. Określa ona rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Kańczuga na lata 2016-2022, a podejmowanych przez różnych autorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców, itd. Ponadto, władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Kańczuga, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

MISJA GMINY KAŃCZUGA

„Misją Miasta i Gminy Kańczuga jest tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju sfer gospodarczej, społecznej, infrastrukturalnej oraz środowiskowej w sposób efektywny służących mieszkańcom z poszanowaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych”

2. WIZJA GMINY KAŃCZUGA

Wizja rozwoju Gminy Kańczuga stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2022 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza Gmina Kańczuga. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

WIZJA ROZWOJU „GMINA KAŃCZUGA 2022”

„Miasto i Gmina Kańczuga to aktywny lokalny ośrodek gospodarczo - kulturalny wychodzący naprzeciw oczekiwaniom lokalnej społeczności, inwestorów, turystów oraz bezpieczne i ekologiczne miejsce do życia i rozwoju mieszkańców”

3. PLAN STRATEGICZNY DLA GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016-2022

Diagnoza analizy problemowej przeprowadzonej dla przedmiotowego obszaru pozwoliła na wyznaczenie czterech głównych obszarów strategicznej interwencji, które w znaczący sposób wpłyną na przyszły rozwój terytorialny w tym gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentrowana zostanie wspólna działalność gminy Kańczuga przy współpracy ze wszystkimi partnerami terytorialnymi. W ramach wyznaczonych czterech obszarów strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania.

Główne obszary strategiczne dla Gminy Kańczuga:

OBSZAR 1. GOSPODARKA I ROLNICTWO

OBSZAR 2. TURYSTYKA I REKREACJA

OBSZAR 3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

OBSZAR 4. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Rysunek 2 Kluczowe obszary w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 75 Schemat struktury celów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

OBSZAR STRATEGICZNY GOSPODARKA I ROLNICTWO	
Cel strategiczny I: Tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki i rolnictwa Miasta i Gminy Kańczuga	
CELE OPERACYJNE	ZADANIA
Cel operacyjny I.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowanie (wyznaczenie i uzbrojenie) terenów pod nowe inwestycje ▪ tworzenie nowych MPZ i zmiany studium uwarunkowań ▪ opracowanie oferty inwestycyjnej Gminy
Cel operacyjny I.2 Wspieranie powstawania nowych i kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących gospodarstw ekologicznych i rolnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie sprzyjających warunków dla funkcjonujących przedsiębiorstw (stworzenie punktu informacji gospodarczej) ▪ organizacja kompleksowego systemu informacji dla rolników ▪ rozwój dodatkowych źródeł dochodu (np. agroturystyka, mała gastronomia, usługi socjalne i cateringowe, promocja postaw przedsiębiorczych)
Cel operacyjny I.3 Rozwój gminy poprzez wsparcie rolnictwa i przetwórstwa miejscowych surowców rolnych oraz dostosowanie struktury ich produkcji do potrzeb rynku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cykl szkoleń dla producentów rolnych ▪ wspieranie branżowych grup producentów rolnych ▪ wspieranie przetwórstwa owoców, przechowalnictwa i chłodni
Cel operacyjny I.4 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości lokalnej i samozatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie sprzyjających warunków dla funkcjonujących przedsiębiorstw (obniżenie stawek podatku od nieruchomości, obniżenie stawek podatku od środków transportowych, stosowanie zwolnień podatkowych) ▪ tworzenie sprzyjających warunków dla nowych inwestorów (ulgi podatkowe)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 76 Proponowane mierniki realizacji celów operacyjnych I.1-I.4

Mierniki realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba powstałych nowych podmiotów gospodarczych	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Raporty
Liczba podmiotów korzystających z różnych instrumentów systemu	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna

wsparcia działających na terenie Gminy Kańczuga		
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	GUS	Bank Danych Lokalnych
Liczba działających zakładów przetwórstwa lokalnego	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Liczba działających gospodarstw ekologicznych	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Liczba rolników korzystających z różnych form wsparcia na terenie gminy Kańczuga	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Obszar terenów przygotowanych pod inwestycje (w ha)	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Liczba ofert inwestycyjnych	Urząd Gminy w Kańczudze/ jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba nowych MPZ / zmian studium uwarunkowań	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 77 Schemat struktury celów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

OBSZAR STRATEGICZNY TURYSTYKA I REKREACJA	
Cel strategiczny II: Wzrost konkurencyjności Miasta i Gminy Kańczuga w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i potencjał przyrodniczo-turystyczny	
CELE OPERACYJNE	ZADANIA
Cel operacyjny II.1 Rozwój oferty turystycznej dla mieszkańców i turystów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowanie spójnej oferty turystycznej dla Miasta i Gminy Kańczuga ▪ tworzenie nowych produktów turystycznych
Cel operacyjny II.2 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa tras rowerowych i ścieżek spacerowych ▪ budowa siłowni plenerowych ▪ tworzenie punktów widokowych (wieże i tarasy) ▪ rozbudowa infrastruktury noclegowej ▪ budowa boisk i hal sportowych ▪ spływ kajakowy Siedlecza – Krzczowice ▪ modernizacja stadionu w Kańczudze, budowa nowej bieżni, modernizacja trybun ▪ budowa parków rozrywki, placów zabaw dla dzieci ▪ Rewitalizacja Parku Miejskiego w Kańczudze ▪ Rewitalizacja Komunalnego Parku Zabytkowego w Krzczowicach z budową ścieżki przyrodniczej przy pomnikach przyrody

<p>Cel operacyjny II.3</p> <p>Promocja i rozwój atrakcji turystycznych gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja najbardziej charakterystycznych atrakcji turystycznych ▪ promocja turystyki sakralnej
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 78 Proponowane mierniki realizacji celów operacyjnych II.1-II.3

Mierniki realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zakwaterowania zbiorowego – w tym turyści zagraniczni	GUS	Bank Danych Lokalnych
Wykorzystanie miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zakwaterowania zbiorowego	GUS	Bank Danych Lokalnych
Korzystający z noclegów na 1000 mieszkańców	GUS	Bank Danych Lokalnych
Długość urządzonych i oznakowanych wielofunkcyjnych tras turystycznych na terenie gminy	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba ofert turystycznych	Urząd Gminy w Kańczudze / Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba produktów turystycznych/ lokalnych/tradycyjnych z terenu gminy	Urząd Gminy w Kańczudze / Ośrodek Kultury Miasta i Gminy w Kańczudze / Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Statystyka gminna/ Lista Produktów Tradycyjnych
Udział wydatków na turystykę i rekreację w wydatkach budżetu gminy	GUS/ Urząd Gminy w Kańczudze	Bank Danych Lokalnych/ budżet gminy
Ilość km ścieżek spacerowych/obiektów infrastruktury turystycznej	GUS/ Urząd Gminy w Kańczudze	Bank Danych Lokalnych/ budżet gminy
Liczba publikacji promocyjnych/ wydawnictw informacyjnych	Urząd Gminy w Kańczudze / Jednostki gminne/ Ośrodek Kultury Miasta i Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Liczba zmodernizowanych/wybudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba zrewitalizowanych obiektów	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba punktów informacji turystycznej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 79 Schemat struktury celów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

OBSZAR STRATEGICZNY INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną	
CELE OPERACYJNE	ZADANIA
<p>Cel operacyjny III.1 Modernizacja gminnej infrastruktury technicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa kanalizacji sanitarnej ▪ budowa i konserwacja zbiorników wodnych wraz z zagospodarowaniem terenów ▪ zwiększenie zasobów wody pitnej, dalsza poprawa jakości wody ▪ modernizacja stacji uzdatniania wody ▪ montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej i prywatnej ▪ poprawa zasilania energetycznego w Gminie Kańczuga
<p>Cel operacyjny III.2 Rozbudowa gminnej infrastruktury transportowej usprawniającej poruszanie się i parkowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i remont dróg gminnych i wewnętrznych na terenie miejscowości: Kańczuga, Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska ▪ budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i remont ulic i chodników na terenie miejscowości: Kańczuga, Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska ▪ budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i remont parkingów i miejsc postojowych na terenie miejscowości: Kańczuga, Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska ▪ budowa i remont wiat przystankowych, zatok autobusowych na terenie miejscowości: Kańczuga, Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik,

	<p>Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja i przebudowa oświetlenia publicznego na energooszczędne ▪ rozbudowa monitoringu miejskiego
<p>Cel operacyjny III.3 Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa infrastruktury mieszkaniowej wielorodzinnej ▪ budowa infrastruktury opiekuńczej dla osób starszych (ośrodek „Spokojnej jesieni”) ▪ przygotowanie terenów pod inwestycje dla budownictwa jednorodzinne i zagrodowego
<p>Cel operacyjny III.4 Rozwój infrastruktury edukacyjno – kulturalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa infrastruktury edukacyjnej (szkoła muzyczna) ▪ modernizacja świetlic ▪ doposażenie orkiestr dętych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 80 Proponowane mierniki realizacji celów operacyjnych III.1-III.3

Mierniki realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem	GUS/ Jednostki gminne	Bank Danych Lokalnych/Statystyka gminna
Korzystający z sieci wodociągowej w ludności ogółem	GUS/ Jednostki gminne	Bank Danych Lokalnych/Statystyka gminna
Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody	GUS/ Jednostki gminne	Bank Danych Lokalnych/Statystyka gminna
Ilość odprowadzonych ścieków do sieci kanalizacyjnej	GUS/ Jednostki gminne	Bank Danych Lokalnych/Statystyka gminna
Suma środków przeznaczonych na przebudowę i rozwój infrastruktury gminnej	Urząd Gminy w Kańczudze/Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych zbiorników wodnych	GUS/ Jednostki gminne	Bank Danych Lokalnych/Statystyka gminna
Długość [km] nowych i zmodernizowanych dróg na terenie gminy	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Suma środków publicznych, przeznaczonych na rozwój i poprawę stanu gminnej infrastruktury drogowej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna

Liczba miejsc parkingowych / miejsc postojowych na terenie gminy	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Długość zmodernizowanych/ wybudowanych chodników	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Długość zmodernizowanych/ wybudowanych ulic	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba wybudowanych/wyremontowanych wiat przystankowych i zatok autobusowych	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Suma środków przeznaczonych na przebudowę i rozwój systemu oświetlenia publicznego	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Obszar objęty monitoringiem	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Suma środków publicznych, przeznaczonych na rozwój i poprawę stanu społecznej infrastruktury gminnej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba wybudowanej infrastruktury mieszkaniowej wielorodzinnej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba i/lub powierzchnia mieszkań socjalnych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Statystyka GOPS
Powierzchnia przygotowanych terenów pod inwestycje dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba obiektów infrastruktury opiekuńczej dla osób starszych	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba obiektów infrastruktury edukacyjnej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba doposażonych orkiestr dętych	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Klasa czystości wody / stopień twardości wody	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 81 Schemat struktury celów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022

OBSZAR STRATEGICZNY KAPITAŁ SPOŁECZNY	
Cel strategiczny IV: Kompleksowy rozwój kapitału społecznego umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału mieszkańców	
CELE OPERACYJNE	ZADANIA
Cel operacyjny IV.1 Wszeczhronny rozwój kapitału społecznego	<ul style="list-style-type: none"> realizacja projektów integracji w zakresie społecznym dla mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży ▪ rozwój (poszerzenie) kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych ▪ poprawa jakości kształcenia ogólnego w tym (zwiększenie cyfryzacji w szkołach) ▪ wsparcie działalności kulturalnej Ochotniczej Straży Pożarnej
<p style="text-align: center;">Cel operacyjny IV.2 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin w Gminie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacja kompleksowych projektów aktywizacji zawodowej dla mieszkańców Gminy Kańczuga ▪ tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin
<p style="text-align: center;">Cel operacyjny IV.3 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenie „obszarów wykluczonych cyfrowo” w Gminie poprzez inicjowanie działań związanych z poprawą dostępności do Internetu bezprzewodowego ▪ podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych ▪ wprowadzenie e-usług w Urzędzie Miasta i Gminy w Kańczudze
<p style="text-align: center;">Cel operacyjny IV.4 Poprawa dostępności i jakości usług medycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pełna dostępność do podstawowych usług medycznych ▪ zapewnienie dostępu mieszkańców do leczenia specjalistycznego ▪ realizacja projektów z zakresu prawidłowego odżywiania i aktywności ruchowej ludzi starszych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 82 Proponowane mierniki realizacji celów operacyjnych IV.1-IV.4

Mierniki realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba uczestników imprez/festiwali/spotkań	GUS/ Urząd Gminy w Kańczudze	Bank Danych Lokalnych/ statystyka gminna
Liczba ofert pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba kampanii / projektów społecznych	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów aktywizacji zawodowej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna

Udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	GUS/PUP Przeworsk	Bank Danych Lokalnych/sprawozdania PUP Przeworsk
Liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Statystyka GOPS
Liczba mieszkańców korzystających e-usług w Urzędzie Miasta i Gminy Kańczuga	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Obszar objęty strefą darmowego dostępu do Internetu	Urząd Gminy w Kańczudze	Statystyka gminna
Liczba porad ogółem w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	GUS	Bank Danych Lokalnych
Liczba porad ogółem w ramach specjalistycznej opieki zdrowotnej	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna
Liczba Ochotniczych Straży Pożarnych objętych wsparciem	Urząd Gminy w Kańczudze /Jednostki gminne	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

4. POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA Z NADRZĘDNymi DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Fundamentalne wytyczne dotyczące polityki rozwoju płyną z nadrzędnych dokumentów europejskich, określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważna jest też sama filozofia redystrybucji środków europejskich, która w ostatnich latach uległa przeorientowaniu z funkcji wyrównawczej na wzmacnianie konkurencyjności obszarów silnych oraz lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych. Będąca podstawą Europejskiej Polityki Spójności **Strategia Europa 2020** oparta została na trzech priorytetach:

- (1) rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
- (2) promocji gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej,
- (3) sprzyjaniu gospodarce o wysokim zatrudnieniu, sprzyjającej spójności społecznej i terytorialnej.

Głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania państwa w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, tym samym oddającym priorytety rozdziału funduszy europejskich na lata 2014-2020 jest **Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK)**. Dokument ten, przyjęty 25 września 2012 r., wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych odnośnie głównych kierunków rozwoju, płynących z Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Podstawowe

priorytety SRK, koncentrujące główne działania i wyznaczające kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych, to:

- (1) sprawne i efektywne państwo,
- (2) konkurencyjna gospodarka,
- (3) spójność społeczna i terytorialna.

W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych ważne jest, że SRK stanowi odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020 – umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

Dopełnieniem i swoistym narzędziem realizacji priorytetów określonych przez SRK jest 9 strategii zintegrowanych, których zadaniem jest rozwinięcie działań SRK i uszczegółowienie reform w niej określonych. Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie. Zgodnie z przedstawionym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, w proces planowania strategicznego należy włączyć następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,
- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto, zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwem obywatelskiego tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Spśród pozostałych strategii zintegrowanych szczególnie ważne dla lokalnej polityki rozwoju jest uwzględnienie wytycznych płynących z tych strategii, które w istotnym stopniu dotyczą obszarów

związanych z zakresem zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wśród najważniejszych strategii należy wymienić następujące dokumenty:

- 1) Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. „Dynamiczna Polska 2020” – dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i uchwalony 15 stycznia 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do realizacji takich celów jak: dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej gospodarki, stymulowania innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz wspieranie napływu innowacyjnych i odpowiedzialnych inwestycji;
- 2) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i uchwalony 26 marca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do wzmocnienia partycypacji obywatelskiej w procesie kreowania lokalnej polityki rozwoju, wzmacniania wzajemnego zaufania obywateli oraz zaufania obywateli do instytucji i organów państwa, a także wzmacniania gotowości mieszkańców do działania na rzecz społeczności lokalnej;
- 3) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i uchwalony 18 czerwca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań na rzecz wzrostu poziomu zatrudnienia mieszkańców, wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych, przeciwdziałaniu procesom wykluczenia społecznego oraz kreowania polityki edukacyjnej zmierzającej do podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest **Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020**. Zapisy dokumentu wskazują konieczność koncentracji środków na precyzyjnie zdefiniowanych priorytetach i wskazują przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju. Przyjęta Strategia wskazuje na cztery podstawowe obszary tj.: „Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka”, „Kapitał Ludzki i Społeczny”, „Sieć Osadnicza”, „Środowisko i Energetyka”, na których w pierwszej kolejności koncentrować się będą działania samorządu województwa. Zakładane w programach operacyjnych formy interwencji zewnętrznej kierowane do wskazanych wyżej obszarów służyć będą wzmocnieniu przewag konkurencyjnych i niwelowaniu barier rozwojowych, a tym samym zmniejszeniu nadmiernych dysproporcji wewnątrz regionu w poziomie społeczno – gospodarczego rozwoju. Konsekwencją tych działań w okresie wyznaczonym przez Strategię będzie wzmocnienie konkurencyjności regionu w stosunku do innych, bardziej rozwiniętych obszarów kraju, a także UE. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z katalogu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowana została strategia postępowania, określająca pożądany stan docelowy, a także określająca czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego. W ramach każdej z dziedzin strategicznych wyszczególniono następujące priorytety tematyczne:

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka:

- 1.1. Przemysł;
- 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe;
- 1.3. Turystyka;
- 1.4. Rolnictwo;
- 1.5. Instytucje otoczenia biznesu.

2. Kapitał ludzki i społeczny:

- 2.1. Edukacja;
- 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe;
- 2.3. Społeczeństwo obywatelskie;
- 2.4. Włączenie społeczne;
- 2.5. Zdrowie publiczne;
- 2.6. Sport powszechny.

3. Sieć osadnicza:

- 3.1. Dostępność komunikacyjna;
- 3.2. Dostępność technologii informacyjnych;
- 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa;
- 3.4. Funkcje obszarów wiejskich;
- 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu.

4. Środowisko i energetyka:

- 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków;
- 4.2. Ochrona środowiska
- 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii.

Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga z dokumentami wyższego szczebla została przedstawiona w poniższych zestawieniach.

OBSZAR STRATEGICZNY I: GOSPODARKA I ROLNICTWO		
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2016 - 2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE
<p>Cel strategiczny I: Tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki i rolnictwa Miasta i Gminy Kańczuga</p>	<p>Priorytet 1.1. Przemysł Cel: Przemysł nowoczesnych technologii wzmacniający konkurencyjność regionalnej gospodarki</p>	<p>Cel 1.2.3 Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich</p>
	<p>Priorytet 1.4. Rolnictwo Cel: Poprawa konkurencyjności sektora rolno – spożywczego</p>	<p>Cel 1.2.4. Efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej</p>
	<p>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku</p>	<p>Cel 1.3.3 Zwiększenie możliwości wprowadzania rozwiązań innowacyjnych przez przedsiębiorstwa i instytucje regionalne</p>

OBSZAR STRATEGICZNY II: TURYSTYKA I REKREACJA		
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2016 - 2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE
<p>Cel strategiczny II: Wzrost konkurencyjności Miasta i Gminy Kańczuga w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i potencjał przyrodniczo-turystyczny</p>	<p>Priorytet 1.3. Turystyka Cel: Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu</p>	<p>Cel 1.2.3 Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich</p>
	<p>Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu</p>	<p>1.3.6 Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego</p>
	<p>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p> <p>2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze</p>

OBSZAR STRATEGICZNY III: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA		
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2016 - 2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE
<p>Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną</p>	<p>Priorytet 2.1. Edukacja Cel: Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości</p>	<p>1.2.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów</p>
	<p>Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu</p>	<p>1.3.5 Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne</p>
	<p>Priorytet 2.6 Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa</p>	
	<p>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p>
	<p>Priorytet 4.2. Ochrona środowiska Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa.</p>	
	<p>4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze</p>

OBSZAR STRATEGICZNY IV: KAPITAŁ SPOŁECZNY		
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2016 - 2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE
<p>Cel strategiczny IV: Kompleksowy rozwój kapitału społecznego umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału mieszkańców</p>	<p>Priorytet 2.4. Włączenie społeczne Cel: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie</p>	<p>Cel 1.2.4. Efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej</p>
	<p>Priorytet 2.5. Zdrowie publiczne Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia</p>	<p>1.3.1 Rozwój kapitału intelektualnego w tym kapitału ludzkiego i społecznego</p>
	<p>Priorytet 2.6 Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p>
	<p>Priorytet 3.2. Dostępność technologii informacyjnych Cel: Rozbudowa wysokiej jakości sieci telekomunikacyjnej oraz zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych na terenie całego województwa</p>	<p>2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze</p>
	<p>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku</p>	<p>3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej</p>
	<p>Priorytet 4. 1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków Cel: Zabezpieczenie mieszkańców województwa podkarpackiego przed negatywnymi skutkami zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz</p>	

Analiza zgodności celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga z dokumentami wyższego szczebla przedstawiona została w tabelach poniżej. Niniejszy dokument wykazuje zgodność ze Strategią Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK). Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) wyróżnia trzy główne obszary strategiczne, które będą realizowane za pomocą podrzędnych im celów. W ramach obszaru strategicznego I „Sprawne i efektywne państwo” zdefiniowano następujące cele:

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem;

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe;

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.

W ramach obszaru strategicznego II „Konkurencyjna gospodarka” zdefiniowano następujące cele:

Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej;

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki;

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki;

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego;

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych;

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne środowisko;

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu.

W ramach obszaru strategicznego III „Spójność społeczna i terytorialna” zdefiniowano następujące cele:

Cel III.1. Integracja społeczna;

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych;

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Tabela 83 Powiązanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga ze Strategią Rozwoju Kraju 2020

Cele Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 / Cele Strategii Rozwoju Kraju 2020	Cel I.1	Cel I.2	Cel I.3	Cel II.1	Cel II.2	Cel II.3	Cel II.4	Cel II.5	Cel II.6	Cel II.7	Cel III.1	Cel III.2	Cel III.3
OBSZAR STRATEGICZNY I: GOSPODARKA I ROLNICTWO													
Cel strategiczny I: Tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki i rolnictwa Miasta i Gminy Kańczuga													
Cel operacyjny I.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy					X								
Cel operacyjny I.2 Wspieranie powstawania nowych i kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących gospodarstw ekologicznych i rolnych					X								X
Cel operacyjny I.3 Rozwój gminy poprzez wsparcie rolnictwa i przetwórstwa miejscowych surowców rolnych oraz dostosowanie struktury ich produkcji do potrzeb rynku			X						X				X

Cel operacyjny I.4 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości lokalnej i samozatrudnienia																	X		
OBSZAR STRATEGICZNY II: TURYSTYKA I REKREACJA																			
Cel strategiczny II: Wzrost konkurencyjności Miasta i Gminy Kańczuga w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i potencjał przyrodniczo-turystyczny																			
Cel operacyjny II.1 Rozwój oferty turystycznej dla mieszkańców i turystów																			X
Cel operacyjny II.2 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej										X									X
Cel operacyjny II.3 Promocja i rozwój atrakcji turystycznych gminy																			X
OBSZAR STRATEGICZNY III: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA																			
Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną																			
Cel operacyjny III.1 Modernizacja gminnej infrastruktury technicznej																	X		
Cel operacyjny III.2 Rozbudowa gminnej infrastruktury transportowej usprawniającej																	X	X	X

VII. MOŻLIWOŚCI ZEWNĘTRZNEGO FINASOWANIA WYZNACZONYCH CELÓW STRATEGICZNYCH

Podstawowym źródłem finansowania części działań zaplanowanych w Strategii są środki pochodzące z budżetu Miasta i Gminy Kańczuga. Dodatkowo Gmina może ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z zewnętrznych środków finansowych. Władze Gminy przewidują pozyskanie środków finansowych z następujących źródeł:

- budżet państwa
- programy pomocowe Unii Europejskiej
- programy Rządu RP
- instytucje finansowe
- fundacje i organizacje
- rządowe programy wspierające integrację europejską
- inwestorzy lokalni, krajowi i zagraniczni
- wkład prywatny
- inne

Władze Gminy będą ubiegać się o dofinansowanie zadań z zakresu rynku pracy, turystyki, kultury, ochrony środowiska, infrastruktury technicznej i społecznej, kultury, ponadto będą wspierać przedsiębiorców aplikujących o środki pomocowe na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Olbrzymią rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym odegrają pozyskane fundusze unijne, które są ogromną szansą na rozwój mieszkańców, sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz infrastruktury zarówno społecznej jak i technicznej. Gmina liczy również na pozyskanie inwestorów zewnętrznych, co z kolei jest szansą na jeszcze szybszy rozwój oraz zwiększenie dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Konsekwentna realizacja założeń Strategii, umiejętne wykorzystywanie lokalnych zasobów oraz wychwytywanie wszystkich pojawiających się w otoczeniu szans na pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych i zagranicznych na realizację zaplanowanych zadań z pewnością przyspieszy zarówno społeczny jak i gospodarczy rozwój Miasta i Gminy Kańczuga. Podstawowym źródłem finansowania zadań w ramach Strategii będą fundusze strukturalne Unii Europejskiej na lata 2014-2020, podzielone na Programy Operacyjne. Dodatkowo „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga” wpisuje się w poniższe priorytety Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, dając tym samym możliwość pozyskania środków finansowych. Strategia rozwoju Miasta i Gminy

Kańczuga jest spójna z celami priorytetowymi wskazanymi w PROW na lata 2014-2020, a w szczególności:

Priorytetem I: Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, w zakresach:

- Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich;
- Wzmacnianie powiązań między rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją, w tym do celów ulepszonego zarządzania środowiskiem i lepszych wyników;
- Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnictwa i leśnictwa .

Priorytetem II: Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami, w zakresach:

- Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwanie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej;
- Ułatwianie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń.

Priorytetem III: Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie, w zakresach:

- Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów oraz organizacje międzybranżowe;
- Wspieranie zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem w gospodarstwach.

Priorytetem IV: Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem, w zakresach:

- Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów;
- Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów;
- Zapobieganie erozji gleby i poprawa gospodarowania glebą.

Priorytetem V: Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu, w zakresach:

- Poprawa efektywności korzystania z zasobów wodnych w rolnictwie;
- Poprawa efektywności wykorzystania energii w rolnictwie i przetwórstwie spożywczym;
- Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych; odpadów i pozostałości oraz innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki.

Priorytetem VI: Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich, w zakresach:

- Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy;
- Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich;
- Zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości.

Tabela 84 Matryca powiązań obszarów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga z Osiami Priorytetowymi i Działaniami Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga			
OBSZAR I: GOSPODARKA I ROLNICTWO	OBSZAR STRATEGICZNY II: TURYSTYKA I REKREACJA	OBSZAR STRATEGICZNY III: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	OBSZAR STRATEGICZNY IV: KAPITAŁ SPOŁECZNY
<p>Cel strategiczny I: Tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki i rolnictwa Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p><u>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO</u></p> <p>Oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka: Działanie 1.3. Promowanie przedsiębiorczości Działanie 1.4. Wsparcie MŚP</p> <p>Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy</p>	<p>Cel strategiczny II: Wzrost konkurencyjności Miasta i Gminy Kańczuga w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i potencjał przyrodniczo-turystyczny</p> <p><u>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO</u></p> <p>Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego Działanie 4.4. Kultura</p> <p>Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej;</p>	<p>Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną</p> <p><u>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO</u></p> <p>Oś priorytetowa III. Czysta energia Działanie 3.1. Rozwój OZE; Działanie 3.2. Modernizacja energetyczna budynków;</p> <p>Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego Działanie 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń</p>	<p>Cel strategiczny IV: Kompleksowy rozwój kapitału społecznego umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału mieszkańców</p> <p><u>REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO</u></p> <p>Oś priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpatcie Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług</p> <p>Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej;</p> <p>Oś priorytetowa VII.</p>

<p>Działanie 7.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Działanie 7.5. Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP</p>		<p>Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa</p> <p>Os priorytetowa V. Infrastruktura komunikacyjna</p> <p>Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa;</p> <p>Działanie 5.4 Niskoemisyjny transport miejski</p> <p>Os priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna</p> <p>Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej;</p> <p>Os priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie</p> <p>Działanie 9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej;</p>	<p>Regionalny rynek pracy</p> <p>Działania 7.1., 7.2. Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy;</p> <p>Działanie 7.6. Programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie</p> <p>Os priorytetowa VIII. Integracja społeczna</p> <p>Działanie 8.1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;</p> <p>Działanie 8.2. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>prowadzona przez Ośrodki Pomocy Społecznej/ Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie</p> <p>Działanie 8.3. Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych;</p> <p>Działanie 8.4. Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej;</p> <p>Os priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie</p> <p>Działanie 9.2. Poprawa jakości kształcenia ogólnego;</p> <p>Działanie 9.3. Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych;</p>
--	--	--	---

			<p>Działanie 9.4. Poprawa jakości kształcenia zawodowego; Działanie 9.5. Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych; Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów</p>
<p><u>PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u></p>	<p><u>PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u></p> <p>Os priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury</p>	<p><u>PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u></p> <p>Os priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Działanie 1.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach; Działanie 1.4 Rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich napięciach; Działanie 1.6. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe</p> <p>Os priorytetowa VII Poprawa bezpieczeństwa energetycznego</p>	<p><u>PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u></p>

		<p>Działanie 7.1 Rozwój inteligentnych systemów magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii</p> <p>Oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury</p> <p>Działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury</p>	
<p><u>PO POLSKA CYFROWA</u></p>	<p><u>PO POLSKA CYFROWA</u></p>	<p><u>PO POLSKA CYFROWA</u></p>	<p><u>PO POLSKA CYFROWA</u></p> <p>Oś priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego Internetu</p> <p>Oś priorytetowa II E-Administracja i otwarty rząd</p> <p>Oś priorytetowa III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa</p>
<p><u>PO POLSKA WSCHODNIA</u></p> <p>Oś priorytetowa I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Działanie 1.1. Platformy startowe dla nowych pomysłów</p> <p>Działanie 1.2. Internacjonalizacja MŚP</p>	<p><u>PO POLSKA WSCHODNIA</u></p>	<p><u>PO POLSKA WSCHODNIA</u></p> <p>Oś priorytetowa II Nowoczesna infrastruktura transportowa</p> <p>Działanie 2.2. Infrastruktura drogowa</p>	<p><u>PO POLSKA WSCHODNIA</u></p>

<p><u>PROGRAM OPERACYJNY</u> <u>WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ</u></p>	<p><u>PROGRAM OPERACYJNY</u> <u>WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ</u></p>	<p><u>PROGRAM OPERACYJNY</u> <u>WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ</u></p>	<p><u>PROGRAM OPERACYJNY</u> <u>WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ</u></p> <p>Oś I Osoby młode na rynku pracy</p> <p>Oś II Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji</p> <p>Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa</p> <p>Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia</p>
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

VIII. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ

Zarządzanie strategiczne to proces planowania zorientowany na przyszłość, sposób porządkowania i projektowania rzeczywistości zgodny z przyjętymi celami i prowadzący do wzmocnienia konkurencyjności danej organizacji lub regionu. Zarządzanie oznacza opracowanie, a następnie implementację strategii. Strategia jest jednym z podstawowych instrumentów tego zarządzania. Stanowi koncepcję funkcjonowania, rodzaj kompromisu, strumień decyzji, będących wyrazem poszukiwań nowych możliwości rozwoju danego obszaru, ujętych w spójnym planie działania. Zarządzanie strategiczne jest ciągłym procesem zarządzania nastawionym na formułowanie i wdrażanie skutecznej strategii rozwoju. Strategie rozwoju, zbudowane i realizowane w oparciu o partnerstwo różnych sektorów życia społecznego, gospodarczego i politycznego, są podstawowym narzędziem tworzenia nowej świadomości społecznej, opartej na poszanowaniu zasobów, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju.

Zarządzanie Miastem i Gminą nie może pozostawać obojętne wobec konkurencji innych miast i gmin, lecz musi mobilizować zasoby lokalne do tworzenia warunków sprzyjających aktywizacji gospodarczej i rozwojowi gminy. Każda jednostka samorządu terytorialnego kształtuje własną kompozycję narzędzi marketingowych.

W celu spełnienia zakładanych efektów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga władze oraz wszystkie osoby, które uczestniczyły w procesie jej tworzenia, powinny:

- aktywnie uczestniczyć w realizacji poszczególnych celów strategicznych;
- czuwać nad tym aby założenia Strategii były sukcesywnie wdrażane;
- na bieżąco monitorować postępy w jej wdrażaniu
- zgłaszać pomysły, uwagi i propozycje zmian;
- wyszukiwać nowatorskie rozwiązania w otoczeniu;
- wychwytywać w otoczeniu pojawiające się szanse na rozwój Miasta i Gminy;
- identyfikować oraz ograniczać zagrożenia i przeszkody, które mogłyby opóźnić rozwój Miasta i Gminy;
- pobudzać prorozwojowe inicjatywy społeczne, gospodarcze, kulturalne;
- aktywnie uczestniczyć w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację założeń Strategii ze źródeł budżetowych, pozabudżetowych krajowych i zagranicznych, w tym z Unii Europejskiej.

Efekty Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga w dużym stopniu uzależnione będą od stopnia zaangażowania w jej realizację władz Miasta i Gminy, instytucji, podmiotów gospodarczych, grup społecznych oraz wszystkich mieszkańców, którzy rozumieją potrzebę nieustannego rozwoju

społeczno-gospodarczego gminy, a także troszczyć się o jej zrównoważony rozwój oraz konkurencyjną pozycję w powiecie, regionie oraz Polsce.

Tabela 85 Harmonogram realizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga

Lp.	Terminy realizacji	Zadania
1.	Lipiec 2015 r.	Powołanie Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022
2.	Sierpień 2015 – Marzec 2016	Opracowanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022
3.	Kwiecień 2016	Przyjęcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022
4.	Kwiecień 2016	Powołanie zespołu ekspertów koordynującego realizację Strategii oraz dokonującego procedur uaktualniania i ocen skuteczności
5.	2016-2022	Realizacja zadań objętych Strategią wg oddzielnych harmonogramów opracowanych na każdy rok
6.	Kwiecień - Maj 2017-2022	Dokonanie corocznych ocen skuteczności realizacji Strategii
7.	Maj 2020	Dokonanie okresowej analizy i uaktualnienia Strategii
8.	Grudzień 2022	Określenie warunków wyjściowych do opracowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na kolejne lata.

Źródło: Opracowanie własne

IX. MONITORING REALIZACJI STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga proponuje zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu aktywizacji mieszkańców Miasta i Gminy, które mogą być partnerami administracji samorządowej w procesie jej wdrażania. Tak realizowana zasada partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Koordinacja procesu wdrażania i aktualizacji Strategii będzie odbywać się poprzez wykorzystanie samorządowego modelu zarządzania Strategią. Model ten przekazuje proces zarządzania Strategią w ręce przedstawicieli władz jednostek samorządowych, a więc w tym przypadku Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga oraz Rady Miejskiej w Kańczudze. Decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, oparte na kompleksowym podejściu do uwarunkowań społeczno-gospodarczych, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój lokalny Miasta i Gminy.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. W celu koordynacji wszystkich zadań i ewentualnych odchyień oraz bieżącego monitoringu postępów w realizacji Strategii powołany zostanie specjalny Zespół ds. Monitoringu Strategii. Zakłada się, że w składzie zespołu znajdą się: Sekretarz Miasta i Gminy oraz Kierownicy zespołów funkcjonujących w Urzędzie Miasta i Gminy w Kańczudze oraz ewentualnie inne osoby. Podstawowymi zadaniami w zakresie wdrażania Strategii i rozwoju lokalnego powinny być:

- koordynacja współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami,
- harmonizacja realizacji działań zapisanych w Strategii i innych dokumentach branżowych,
- przygotowanie okresowych raportów o stanie społeczno-gospodarczym Miasta i Gminy,
- pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii.

Monitoring Strategii będzie polegał w głównej mierze na corocznym badaniu stanu postępów w jej realizacji według wskazanych w opracowaniu wskaźników. Sprawozdawczość z monitoringu oraz aktualizacja Strategii dokonywana będzie co roku. Zespół dokonuje okresowej oceny stopnia realizacji Strategii w oparciu o dwa elementy podsystemu monitorowania i ewaluacji:

- 1) analizę wskaźnikową, opracowywaną na podstawie informacji otrzymanych jednostek gminy, bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego;
- 2) raport z realizacji kierunków interwencji Strategii Rozwoju, przygotowywany przez Zespół na podstawie informacji otrzymanych od jednostek gminy.

Analiza wskaźnikowa, bazująca na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje, w skład których wchodzi następujące źródła informacji:

- statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, dostępna pod adresem www.stat.gov.pl – z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Banku Danych Lokalnych;
- statystyka prowadzona przez samorząd Miasta i Gminy – generowana i gromadzona przez poszczególne wydziały oraz jednostki gminne, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji;
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym – przekazywanie informacji i danych przez te podmioty i jednostki zewnętrzne powinno odbywać się na mocy porozumień pomiędzy samorządem Miasta i Gminy oraz wskazanymi podmiotami i jednostkami. Porozumienia te dotyczą takich podmiotów i jednostek zewnętrznych, jak np.: izby i stowarzyszenia gospodarcze, Wojewódzki Konserwator Zabytków, zarządcy dróg, Starostwo Powiatowe w Przeworsku, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego itp.

W wyborze mierników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Przy doborze mierników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Podstawowym źródłem danych do monitorowania poziomu realizowania Strategii stała się statystyka publiczna oraz gminna, a w niektórych przypadkach konieczne jest zawiązanie porozumień z podmiotami i jednostkami zewnętrznymi. W ramach analizy wskaźnikowej, mierniki pochodzące ze statystyki publicznej (BDL GUS) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych, tj. np. w porównaniach względnych do innych gmin oraz średniej dla powiatu, województwa podkarpackiego czy kraju. Zakres czasowy analizy powinien obejmować zmiany w stosunku do roku bazowego (2014r.) i roku ostatniego badania (dynamika).

X. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga powstała z potrzeby weryfikacji i aktualizacji zapisów Strategii opracowanej w 2008 roku. Aktualizacja zapisów była wymogiem zaistnienia nowej sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Miasta i Gminy, powiatu, regionu podkarpackiego oraz Polski. Niniejszy dokument pozostaje w ścisłej korelacji z kluczowymi opracowaniami lokalnymi, regionalnymi oraz dokumentami na poziomie Wspólnoty. Zaktualizowany dokument będzie ułatwiał władzom Miasta i Gminy rozwiązywanie problemów oraz formułowanie zadań do realizacji w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, które mają na celu przyspieszenie restrukturyzacji oraz modernizację gospodarki jak również zwiększenie spójności ekonomicznej oraz społecznej państw Wspólnoty. Strategia w pozytywny sposób wpłynie także na sposób postrzegania Miasta i Gminy przez jej mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów.

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
W KAŃCZUDZE

mgr Dariusz Dudek

XI. WYKAZ

1. TABEL

TABELA 1 WIELKOŚĆ I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	16
TABELA 2 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU NA TLE WYBRANYCH	25
TABELA 3 WARTOŚCI ODNIESIENIA W MIKROGRAMACH NA METR SZEŚCIENNY ($\mu\text{G}/\text{M}^3$) UŚREDNIONE DLA OKRESU	27
TABELA 4 UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW GLEB WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	29
TABELA 5 UDZIAŁ POWIERZCHNI TYPÓW GLEB W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KAŃCZUGA	31
TABELA 6 LICZBA LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R. ...	37
TABELA 7 LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ	38
TABELA 8 URODZENIA, ZGONY ORAZ PRZYRÓST NATURALNY W GMINIE MIEJSKO-WIEJSKIEJ KAŃCZUGA W LATACH 2012 I 2014	42
TABELA 9 STRUKTURA LUDNOŚCI WG. GRUP EKONOMICZNYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	43
TABELA 10 LICZBA LUDNOŚCI WRAZ Z PODZIAŁEM WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	46
TABELA 11 EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE (W %) W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2012-2014 ..	46
TABELA 12 STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	47
TABELA 13 SALDO MIGRACJI W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2003 - 2014 (W OSOBACH)	49
TABELA 14 SALDO MIGRACJI W POWIECIE PRZEWORSKIM (W OSOBACH)	50
TABELA 15 WSKAŹNIK LICZBY PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW WG PŁCI	56
TABELA 16 LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINACH POWIATU PRZEWORSKIEGO ZAREJESTROWANYCH	59
TABELA 17 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH W GMINACH POWIATU PRZEWORSKIEGO ZAREJESTROWANYCH W URZĘDZIE PRACY W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM WG PŁCI W 2014 R. (%)	60
TABELA 18 STRUKTURA WIEKOWA OSÓB BEZROBOTNYCH W MIEŚCIE KAŃCZUGA I W GMINIE KAŃCZUGA	62
TABELA 19 STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	63
TABELA 20 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG. STAŻU PRACY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	64
TABELA 21 OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE WG. WIEKU W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015	66
TABELA 22 OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE WG. WYKSZTAŁCENIA W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015	66
TABELA 23 OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE WG. STAŻU PRACY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	67
TABELA 24 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON	68
TABELA 25 WARTOŚCI WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W 2014 ROKU	70
TABELA 26 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH	71
TABELA 27 ODSETEK JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH W PODZIALE WEDŁUG SEKTORA W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE PODREGIONU, POWIATU, WOJEWÓDZTWA I POLSKI W 2014 R.	74
TABELA 28 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW (W HA) MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	77
TABELA 29 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW (W HA) MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	77
TABELA 30 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW POSZCZEGÓLNYCH UPRAW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH	80
TABELA 31 ZMIANA WSKAŹNIKA LESISTOŚCI W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2003 - 2014	81
TABELA 32 POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2013 - 2014	82
TABELA 33 WYKAZ UCHWALONYCH ZMIAN STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW	84
TABELA 34 MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	86
TABELA 35 LICZBA WYDANYCH DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY I DECYZJI O USTALENIU	87
TABELA 36 ANALIZA WYDANYCH DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY W ROZBICIU NA RODZAJ PLANOWANEJ INWESTYCJI W LATACH 2010 - 2014	88
TABELA 37 TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE W POWIECIE PRZEWORSKIM	90

TABELA 38 UDZIELONE NOCLEGI W POWIECIE PRZEWORSKIM	91
TABELA 39 SIEĆ DRÓG GMINNYCH MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	94
TABELA 40 DŁUGOŚĆ DRÓG GMINNYCH W GMINACH POWIATU PRZEWORSKIEGO (KM) W 2015 R.	96
TABELA 41 SIEĆ DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W 2015 R.	96
TABELA 42 DŁUGOŚĆ DRÓG WOJEWÓDZKICH NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	97
TABELA 43 ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W CIĄGU ROKU	101
TABELA 44 LICZBA GOSPODARSTW (W SZT.) OBJĘTYCH SYSTEMEM ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW	103
TABELA 45 ILOŚĆ ZEBRANYCH ODPADÓW W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2011-2015 (W TONACH)	103
TABELA 46 STRUKTURA ODBIORCÓW W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014	108
TABELA 47 ZASOBY MIESZKANIOWE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO	110
TABELA 48 ZASOBY MIESZKANIOWE W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2012 - 2014 R.	110
TABELA 49 LICZBA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W ROKU SZKOLNYM 2015/2016	113
TABELA 50 LICZBA PRZEDSZKOLAKÓW ORAZ ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W ROKU SZKOLNYM 2015/2016.....	113
TABELA 51 STRUKTURA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KAŃCZUGA WG EDUKACYJNYCH GRUP WIEKOWYCH	114
TABELA 52 WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO W 2014 ROKU DLA MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	115
TABELA 53 KOMPUTERYZACJA W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA KONIEC 2012 R.	115
TABELA 54 KOMPUTERYZACJA W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA KONIEC 2012 R.	115
TABELA 55 WSKAŹNIKI KOMPUTERYZACJI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJALNYCH (W OSOBACH)	116
TABELA 56 PODSTAWOWE DANE OPIEKI ZDROWOTNEJ I APTEK NA TERENIE POWIATU PRZEWORSKIEGO.....	118
TABELA 57 LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OPS W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	119
TABELA 58 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OPS WG KRYTERIUM RODZAJU PROBLEMU SPOŁECZNEGO	120
TABELA 59 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OPS WG KRYTERIUM RODZAJU PROBLEMU SPOŁECZNEGO	120
TABELA 60 LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2010 – 2015.....	122
TABELA 61 LICZBA WYKROCZEŃ WG. RODZAJU ZAREJESTROWANYCH PRZEZ STRAŻ MIEJSKĄ NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2007 – 2015.....	123
TABELA 62 INTERWENCJE PSP WG. RODZAJU W PRZEWORSKU W LATACH 2010 – 2015.....	124
TABELA 63 KLUBY SPORTOWE W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2010 - 2014	125
TABELA 64 ĆWICZĄCY W KLUBACH SPORTOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2010 - 2014..	126
TABELA 65 KULTURA FIZYCZNA, SPORT I REKREACJA W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	126
TABELA 66 PLACÓWKI BIBLIOTECZNE W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R. ...	129
TABELA 67 ZESPOŁY ARTYSTYCZNE NA TERENIE MIASTA KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	129
TABELA 68 RODZAJE KÓŁ ZAINTERESOWAŃ NA TERENIE MIASTA KAŃCZUGA	129
TABELA 69 STOWARZYSZENIA, INNE ORGANIZACJE SPOŁ. I ZAWODOWE, FUNDACJE, ZOZ WPISANE DO KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA WG STANU NA 2016 R. ...	130
TABELA 70 DOCHODY I WYDATKI PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA (W ZŁ)	133
TABELA 71 ŚRODKI (W ZŁ) W DOCHODACH BUDŻETU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA FINANSOWANIE I WSPÓLFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH W ZŁ W LATACH 2010 – 2014.....	135
TABELA 72 DOCHODY (W ZŁ) OGÓŁEM WG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	135
TABELA 73 WYDATKI (W ZŁ) OGÓŁEM WG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	136
TABELA 74 ANALIZA SWOT – CZYNNIKI WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA ROZWÓJ	141
TABELA 75 SCHEMAT STRUKTURY CELÓW STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016- 2022.....	149
TABELA 76 PROPONOWANE MIERNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH I.1-1.4	149
TABELA 77 SCHEMAT STRUKTURY CELÓW STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016- 2022.....	150

TABELA 78 PROPONOWANE MIERNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH II.1-II.3	151
TABELA 79 SCHEMAT STRUKTURY CELÓW STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016-2022.....	151
TABELA 80 PROPONOWANE MIERNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH III.1-III.3	153
TABELA 81 SCHEMAT STRUKTURY CELÓW STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016-2022.....	154
TABELA 82 PROPONOWANE MIERNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH IV.1-IV.4	155
TABELA 83 POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020.....	164
TABELA 84 MATRYCA POWIĄZAŃ OBSZARÓW STRATEGICZNYCH OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA Z OSIAMI PRIORYTETOWYMI I DZIAŁANAMI PROGRAMÓW OPERACYJNYCH NA LATA 2014 – 2020.....	170
TABELA 85 HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	176

2. MAP

MAPA 1 MIASTO I GMINA KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO.....	12
MAPA 2 MIASTO I GMINA KAŃCZUGA NA TLE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	13
MAPA 3 MIASTO I GMINA KAŃCZUGA.....	14
MAPA 4 ZLEWNIA RZEKI MLECZKA NA OBSZARZE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	19
MAPA 5 OBSZARY ZALEWOWE NA TERENIE GMINY KAŃCZUGA.....	19
MAPA 6 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE REZERWATU HUSÓWKA.....	21
MAPA 7 OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK NA TERENIE GMINY KAŃCZUGA ..	23
MAPA 8 GRAFICZNA PREZENTACJA ZMIAN STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA.....	85
MAPA 9 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA NA TERENIE GMINY KAŃCZUGA.....	93
MAPA 10 WYDOBYCIE GAZU ZIEMNEGO.....	105

3. WYKRESÓW

WYKRES 1 POWIERZCHNIA MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W KM ² , STAN NA 12.02.2016 R.	15
WYKRES 2 UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW GLEB WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA.....	29
WYKRES 3 LICZBA LUDNOŚCI MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W LATACH 2003 -2014	36
WYKRES 4 LICZBA LUDNOŚCI W POWIECIE PRZEWORSKIM W LATACH 2003-2014	36
WYKRES 5 LICZBA LUDNOŚCI W WOJ. PODKARPACKIM W LATACH 2003-2014	36
WYKRES 6 LICZBA LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R. ...	37
WYKRES 7 WSKAŹNIKI MODUŁU GMINNEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	39
WYKRES 8 PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA	40
WYKRES 9 PRZYRÓST NATURALNY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	41
WYKRES 10 PRZYRÓST NATURALNY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2003-2014.....	41
WYKRES 11 PROCENTOWA STRUKTURA LUDNOŚCI W MIEŚCIE KAŃCZUGA POD WZGLĘDEM EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.....	43
WYKRES 12 PROCENTOWA STRUKTURA LUDNOŚCI W GMINIE KAŃCZUGA POD WZGLĘDEM EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.....	44
WYKRES 13 ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM (W %) W MIEŚCIE KAŃCZUGA I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.....	44

WYKRES 14 ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM (W %) W MIEŚCIE KAŃCZUGA I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	45
WYKRES 15 ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM (W %) W MIEŚCIE KAŃCZUGA I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	45
WYKRES 16 LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	47
WYKRES 17 STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KAŃCZUGA.	48
WYKRES 18 STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW MIASTA KAŃCZUGA.	48
WYKRES 19 STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY KAŃCZUGA.	49
WYKRES 20 SALDO MIGRACJI W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2003 - 2014 (W OSOBACH)	50
WYKRES 21 SALDO MIGRACJI W POWIECIE PRZEWORSKIM (W OSOBACH)	50
WYKRES 22 LUDNOŚĆ POWIATU PRZEWORSKIEGO WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA.	52
WYKRES 23 PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ZŁ W POWIECIE PRZEWORSKIM.	53
WYKRES 24 PRACUJĄCY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA.	54
WYKRES 25 PRACUJĄCY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG PŁCI W LATACH 2010 – 2014.	54
WYKRES 26 PRACUJĄCY W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA WG PŁCI W LATACH 1995 – 2014.	55
WYKRES 27 PRACUJĄCY (W %) WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W POWIECIE PRZEWORSKIM.	55
WYKRES 28 PRACUJĄCY (W %) WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI.	56
WYKRES 29 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE, WOJEWÓDZTWIE I KRAJU WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015 R.	58
WYKRES 30 LICZBA BEZROBOTNYCH W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA W LATACH 2008 - 2014 (W OSOBACH) ..	59
WYKRES 31 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM.	60
WYKRES 32 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM.	61
WYKRES 33 STRUKTURA WIEKOWA BEZROBOTNYCH (W %) W GMINIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015.	62
WYKRES 34 STRUKTURA WIEKOWA BEZROBOTNYCH (W %) W MIEŚCIE KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015.	62
WYKRES 35 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG. STAŻU PRACY (W %) W GMINIE KAŃCZUGA.	64
WYKRES 36 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG. STAŻU PRACY (W %) W MIEŚCIE KAŃCZUGA.	65
WYKRES 37 JEDNOSTKI GOSPODARCZE NA 10 TYŚ. LUDNOŚCI W 2014 R.	69
WYKRES 38 ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU REGON NA 10 TYŚ. LUDNOŚCI.	70
WYKRES 39 JEDNOSTKI GOSPODARCZE W PODZIALE WEDŁUG SEKTORA WŁASNOŚCI W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU, PODREGIONU, WOJEWÓDZTWA I POLSKI W 2014 R.	72
WYKRES 40 JEDNOSTKI GOSPODARCZE WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI W MIEŚCIE I GMINIE KOMAŃCZA.	72
WYKRES 41 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG. RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W GMINIE KAŃCZUGA W 2014 R.	73
WYKRES 42 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG. RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W MIEŚCIE KAŃCZUGA W 2014 R.	73
WYKRES 43 JEDNOSTKI GOSPODARCZE MIASTA KAŃCZUGA WEDŁUG SEKCJI PKD 2007 W 2014 R.	75
WYKRES 44 WYKRES NR JEDNOSTKI GOSPODARCZE GMINY KAŃCZUGA WEDŁUG SEKCJI PKD 2007 W 2014 R.	76
WYKRES 45 STRUKTURA OBSZAROWA GOSPODARSTW ROLNYCH (W HA) W GMINIE MIEJSKO - WIEJSKIEJ KAŃCZUGA NA TLE POWIATU, WOJEWÓDZTWA I POLSKI WG STANU NA 2010 ROK.	78
WYKRES 46 SZCZEGÓŁOWA STRUKTURA GRUNTÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ KAŃCZUGA WG STANU NA 31.12.2015 R.	79
WYKRES 47 WSKAŹNIK LESISTOŚCI W % W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA NA TLE POWIATU,	81
WYKRES 48 ODSETEK MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KAŃCZUGA KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI TECHNICZNYCH W LATACH 2010 - 2014 R. (%)	99
WYKRES 49 ODSETEK MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA TLE POWIATU PRZEWORSKIEGO, WOJ. PODKARPACKIEGO I KRAJU, KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI TECHNICZNYCH W 2014 R. (%)	100
WYKRES 50 ENERGIA DOSTARCZONA ODBIORCOM W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA.	109
WYKRES 51 ILOŚĆ ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ W MIEŚCIE I GMINIE KAŃCZUGA.	109

WYKRES 52 RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OPS W GMINIE MIEJSKO - WIEJSKIEJ KAŃCZUGA	119
WYKRES 53 LICZBA POPEŁNIONYCH PRZESTĘPSTW NA TERENIE MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	123
WYKRES 54 DOCHODY I WYDATKI PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA (W ZŁ)	133
WYKRES 55 DOCHODY BUDŻETU WG RODZAJÓW (W MLN ZŁ) MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W 2014 R.	134
WYKRES 56 WYDATKI BUDŻETU WG RODZAJÓW (W MLN ZŁ) MIASTA I GMINY KAŃCZUGA W 2014 R.	134
WYKRES 57 ANKIETOWANI WEDŁUG WIEKU (W %)	138
WYKRES 58 ANKIETOWANI WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W (%)	139
WYKRES 59 ANKIETOWANI WEDŁUG AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ (W %)	139

4. RYSUNKÓW

RYSUNEK 1 PODSTAWOWE DANE NA TEMAT GOSPODARSTW RÓLNYCH W GMINIE MIEJSKO – WIEJSKIEJ KAŃCZUGA WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015 R.	78
RYSUNEK 2 KLUCZOWE OBSZARY W STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KAŃCZUGA	148

5. ZDJĘĆ

ZDJĘCIE 1 KŁOKOCZKA POŁUDNIOWA (STAPHYLEA PINNATA) Z REZERWATU PRZYRODY HUSÓWKA	20
---	----

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
W KAŃCZUDZE

mgr Dariusz Dudek